

ÅRSREDOVISNING

2005

LÄNSSTYRELSEN

KALMAR LÄN

Dnr 100-9114-05

Landshövdingens sammanfattning av verksamhetsåret 2005	3
Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2005.....	6
Verksamhetsstyrning.....	9
Politikområde Regional samhällsorganisation	9
Verksamhetsområde Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	11
Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete	11
Verksamhetsgren Regional utveckling.....	22
Verksamhetsgren Miljömålsarbete.....	27
Verksamhetsområde Tillsyn och vägledning	47
Verksamhetsgren Social tillsyn.....	50
Verksamhetsgren Miljötillsyn	60
Verksamhetsgren Djur- och livsmedelstillsyn	67
Verksamhetsgren Övrig tillsyn.....	70
Verksamhetsområde ärendehandläggning.....	72
Verksamhetsgren Trafikärenden	78
Verksamhetsgren EG/EU-stöd	80
Verksamhetsgren Övrig ärendehandläggning	82
Övrig rapportering.....	85
Organisationsstyrning.....	87
Uppdrag	100
Sammanställning över väsentliga uppgifter	108
Resultaträkning.....	109
Balansräkning	110
Anslagsredovisning	112
Finansieringsanalys	114
Tilläggsupplysningar och noter	116

LANDSHÖVDINGENS SAMMANFATTNING AV VERKSAMHETSÅRET 2005

Kalmar läns näringsgrensstruktur skiljer sig från rikets med överrepresentation av näringar som jord, skog och tillverkningsindustri. 29,2 procent av länets förvärvsarbetande är verksamma inom dessa näringar. För flertalet kommuner är industrin mycket dominerande och betydelsefull för det lokala näringslivet. T.ex. har Emmaboda kommun mer än hälften av kommunens förvärvsarbetande sysselsatta inom tillverkningsindustrin. Kalmar län är det län i landet som har lägst andel statligt anställda. Under 90-talet förlorade länet många arbetstillfällen när staten genomförde omorganisationer och numera är endast 2,5 procent av de förvärvsarbetande sysselsatta på heltid inom den statliga sektorn. Motsvarande tal för riket är 4,5 procent. Kalmar län har under många år haft en betydligt lägre andel verksamma inom näringsgrenen företagstjänster jämfört med övriga riket. På senare år har länet närmat sig övriga riket, då företag både expanderat och etablerat sig i länet inom denna näringsgren. Mellan åren 2000-2003 ökade andelen företagstjänster med 0,7 procent i riket, medan motsvarande andel för länet var 4,2 procent. Kalmar och Borgholms kommuner har den högsta sysselsättningen inom tjänsteföretag, medan de mindre kommunerna har en förhållandevis låg andel sysselsatta inom verksamhetsområdet.

Utbildningsnivån bland länsinvånarna är generellt lägre än i riket. Den begränsade mängden av kvalificerad arbetskraft kan medföra svårigheter för företagen att rekrytera nya medarbetare. Den låga utbildningsnivån kan också begränsa företagens utvecklingspotential samt försvåra de arbetslösas möjligheter att finna nya arbeten. Nettoutflödet av studerande och färdigexaminerande är betydande. Av den totala andelen utflyttade från Kalmar län år 2004 utgjordes 38,3 procent av ungdomar i

åldrarna 15-24 år och 27,3 procent i åldersgruppen 25-34 år.

Kalmar län har en mindre andel av befolkningen med eftergymnasial utbildning än landet i genomsnitt. En stor utmaning den närmaste tiden är att bygga en gemensam infrastruktur för vuxnas lärande och skapa möjligheter för ett kontinuerligt "lärande för livet". Infrastruktur för lärandet innefattar faktorer som transportmöjligheter och datakommunikation, men också ett fungerande samarbete mellan olika utbildningsaktörer och samverkande regelsystem. Skola och näringsliv måste kopplas ihop närmare redan på gymnasienivå.

Efter tredje kvartalet 2005 hade Kalmar län 233 982 invånare, vilket var en minskning med 514 personer sedan årsskiftet. Vid motsvarande tid förra året var tillbakagången 136 invånare sedan årsskiftet. Kalmar läns flyttningsnetto mot övriga riket uppgick till -376 personer. Överskottet gentemot utlandet var efter tredje kvartalet 2005, 459 personer. Kalmar län hade fortfarande ett negativt födelseöverskott (-594). Den norra länsdelen (Västervik, Vimmerby och Hultsfred) minskade tillsammans med 175 invånare. Likaså kunde mellanlänet (Oskarshamn, Högsby och Mönsterås) uppvisa en tillbakagång som omfattade 336 invånare. Den södra länsdelen (Kalmar, Nybro, Emmaboda, Torsås, Borgholm och Mörbylånga) hade förlorat 3 personer efter tre kvartal 2005. I den södra länsdelen är det endast Kalmar som hade en positiv befolkningsutveckling på 218 personer.

Länsstyrelsens satsade på en speciell bilaga till Dagens Nyheter för att som ett led i Länsstyrelsens ambition som samordnare av statliga insatser i det regionala utvecklingsarbetet stimulera till samarbete i länet och bidra till att utveckla en gemensam profil för länet. Bilagan distribuerades den

5 december 2005 tillsammans med Dagens Nyheter över hela landet.

Länsstyrelsen bedömer att denna typ av profilering är ett utmärkt medel och tillfälle att visa på Länsstyrelsens och övriga medverkandes breda verksamhet inom det regionala utvecklingsområdet. Länsstyrelsen ser bilagan som ett led i Länsstyrelsens långsiktiga arbete med att profilera och marknadsföra Kalmar län.

Samverkan med andra länsstyrelser m.fl.

Regeringen har under senare år skärpt kravet på samordning och samverkan mellan länsstyrelserna. De bakomliggande skälen härför är bl.a. önskemålet om att uppnå effektivitetsvinster som kan leda till en mer rationell användning av de ekonomiska resurserna. Genom ökad samverkan och samordning kan dessutom länsstyrelsernas återrapportering till Regeringen på olika sakområden ske på gemensam grund, vilket skapar större och mer korrekt jämförbarhet mellan länen. Samverkan är också nödvändig för att vidmakthålla kompetensnivån inom flera verksamhetsområden.

Samverkan med andra länsstyrelser sker redan nu inom ett stort antal områden. Mest utvecklat är samarbetet inom det internadministrativa området men även viss sakverksamhet är föremål för samverkan. Det är i första hand inom sydlänskretsen (F, G, H, K, M och N län) som sådan samverkan hittills har skett. Under året har det tillskapats en nationell styrgrupp för att ta om hand och metodutveckla stora och viktiga internadministrativa processer (den s.k. Plattformen under ordförandeskap av länsrådet Lars Östring, Örebro län).

Inom det internadministrativa området sker samverkan inom personaladministrationen i form av gemensamma ledarutvecklingsprogram, gemensam rekryteringsprocess samt metodutveckling av olika processer inom PA-området. Tillskapandet av en enhet för samordnad löneadministration för sydläna pågår. Andra viktiga samverkans-

områden är IT-området där G, H, K, N och I län avtalat om gemensam anskaffning och drift av Agressosystemet. Representer från Länsstyrelsens administrativa enhet har dessutom deltagit i olika projekt/styrgrupper som initierats på nationell nivå för hela länsstyrelsekreten.

Inom sakverksamheterna sker ett kontinuerligt erfarenhetsutbyte med andra länsstyrelser, främst i sydläna, i syfte att få en likformig ärendehandläggning och beslutsfattande. Här sker också gemensam kompetensutveckling inom olika fördjupningsområden. Även inom sakverksamheterna har Länsstyrelsen varit representerad med tjänstemän i olika nationella grupper. Inom några specifika områden säljer Länsstyrelsen tjänster till, eller köper tjänster från, närliggande län. Som exempel kan nämnas Sevesotillsyn (risk för kemikalieolyckor), tillsyn och rådgivning enligt alkohollagen samt vissa tjänster inom kulturmiljöområdet. Länsstyrelserna i Kalmar, Kronobergs och Blekinge län finansierar gemensamt en socialkonsulent som stöd för ungdomar som riskerar att bli utsatta för hedersrelaterat våld.

I december 2005 återrapporterade länsstyrelserna det särskilda regeringsuppdrag rörande de statliga myndigheternas insatser i det regionala utvecklingsarbetet. Länsstyrelsen har fortlöpande under året lämnat synpunkter på det länsstyrelsegemensamma arbetet och ingått i den strategiska ledningsgruppen samt i några av de särskilda arbetsgrupper som kopplats till uppdraget.

En stor kartläggning av samordning och samverkan mellan samtliga länsstyrelser har skett under året på uppdrag av Regeringen. Resultatet av detta arbete har sammanställts av Länsstyrelsen i Skåne län och har överlämnats till regeringskansliet.

Från och med den 22 februari 2005 har Blekinge, Kalmar och Kronobergs län bildat ett gemensamt regionalt kompetensråd Sydost. Syftet med kompetensrådet är att det ska vara en arena för handlingsinriktad samverkan mellan arbetsmarknadens parter och utbildningsanordnare. Under

året har bl.a. fyra branschråd bildats; skog, verkstadsindustri, träindustri och IKT (informations- och kommunikationsteknik). Ytterligare branschråd kommer att bildas.

Intresset för vindkraftetablering i Kalmar län är stort, främst i kustområdena. Länsstyrelsen i Kalmar län har tidigare i samverkan med Länsstyrelsen i Blekinge och berörda kommuner tagit fram en plan för vindkraftutbyggnad i södra Kalmarsund. Denna plan ligger till grund för den pågående utbyggnaden av Utgrunden II och den planerade vindkraftparken utanför Trolleboda. Länsstyrelsen fortsätter att verka för samordnad vindkraftutbyggnad genom att bl.a. förse länets kommuner med samordnat planeringsunderlag för statliga intressen. Beträffande planering av stora vindkraftparker till havs, exempelvis på södra Midsjöbankarna, sker samverkan mellan sydlänsstyrelserna.

Länsstyrelsens resultat m.m.

Länsstyrelsen har i huvudsak uppnått målen i verksamhetsplanen. Prövning och tillståndsgivning har prioriterats för att kunna ge näringslivet god service och inte äventyra sysselsättningen i länet. Tillsynsverksamheten har inte kunnat genomföras fullt ut på grund av resursbrist inom flera tillsynsområden. Länsstyrelsen har fastställda tillsynsplaner inom samtliga tillsynsområden. Tillsynsarbetet har därmed blivit mer effektivt.

Länsstyrelsens verksamhet, mätt som kostnader exkl. OH, ökade med ca 2,8 procent jämfört med 2004. Den största ökningen avser Utåtriktat sektorsövergripande arbete, Miljömålsarbete och Miljötillsyn.

Samtidigt minskade kostnaden för den Myndighetsövergripande verksamheten och administrativ service med ca 4,5 procent.

Det totala antalet avgjorda ärenden under året var 30 577. Ärendebalansen minskade med ca 39 procent beroende på en kraftig minskning av ärendebalansen inom lantbrukssektorn.

Årets utfall på förvaltningskostnadsanslaget blir ett anslagssparande motsvarande 2 mnkr, vilket främst beror på att intäkterna i verksamheten blivit större än vad som budgeterats. Överskottet tillförs nästa års budget och medför att budgetsituationen är bättre än vad den varit vid motsvarande tidpunkt de senaste åren.

Utöver ärendebalanser och handläggningstider är det svårt att mäta kvalitetsnivån för Länsstyrelsens verksamheter. Inom flera sakområden har ärendebalanser och handläggningstider minskat bl.a. genom att de interna handläggningsprocesserna kvalitetsssäkrats.

Diskussioner vid kommunbesök, kontakter med företagare och allmänhet, det ringa antal ärenden som överprövats och ändrats i högre instans samt massmedias bevakning av Länsstyrelsen tyder också på att myndighetens arbete genomgående håller hög kvalitet.

Länsstyrelsen i Kalmar är en kunskapsorganisation som förmår att förena sin myndighetsutövning med en god service till länsinvånarna.

Jag vill avslutningsvis tacka den engagerade och kunniga personalen på Länsstyrelsen för goda arbetsinsatser under året.

ÖVERGRIPANDE REDOVISNING AV VERKSAMHETSKOSTNADER 2005

Tabell A – Verksamhetskostnader 2005 efter finansiering

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen, oavsett finansiering. Objekt-koder som ingår i respektive verksamhetsgren framgår av tabellmallar för de olika verksamhetsgrenarna. Kostnader som definitionsmässigt är myndighetsövergripande skall redovisas som sådana, även om kostnaderna

Verksamhetsområden och verksamhetsgrenar samt myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		Kostnader inkl OH	
	Tkr	%	Tkr	%
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	58 567	42%	77 220	56%
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	23 074	17%	30 423	22%
VG Regional utveckling	5 997	4%	7 907	6%
VG Miljömålsarbete	29 495	21%	38 890	28%
VO Tillsyn och vägledning	17 645	13%	23 265	17%
VG Social tillsyn	3 227	2%	4 255	3%
VG Miljötillsyn	11 068	8%	14 593	11%
VG Djur- och livsmedelstillsyn	1 991	1%	2 625	2%
VG Övrig tillsyn	1 359	1%	1 791	1%
VO Arendehandläggning	28 566	21%	37 664	27%
VG Trafikärenden	2 962	2%	3 905	3%
VG EG/EU-stöd	18 718	14%	24 680	18%
VG Övrig ärendehandläggning	6 886	5%	9 080	7%
SUMMA PRODUKTION	104 777	76%	138 149	100%
Myndighetsövergripande verksamhet (10) samt Administration och intern service (11)	33 372	24%		
SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	138 149	100%	138 149	100%
Resurssamverkan ¹⁾				
Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	138 149		138 149	
<i>Myndighetsövergripande verksamhet, uppdelat på: ³⁾</i>				
Nivå 1 (113-115)	19 228	28%		
Nivå 2 (110-112, 116-119)	7 141	10%		
Nivå 3 (100-109)	7 003	10%		
Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	69 798			

finansieras med externa medel (s.k. OH-pålägg).

1 Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad.

Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

2 Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen

3 Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med totalsumman Myndighetsövergripande verksamhet. Den procentuella fördelningen ska visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vg 2-8 (kkl 4).

Tabell B – Verksamhetskostnader 2003 – 2005

Myndighetsövergripande verksamhet särredovisad

Kostnader per VO och VG	2005	2004	2003
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	58 567	53 280	46 333
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	23 074	21 351	20 521
VG Regional utveckling	5 997	4 562	4 007
VG Miljömålsarbete	29 495	27 367	21 805
VO Tillsyn och vägledning	17 645	16 144	14 152
VG Social tillsyn	3 227	3 557	2 744
VG Miljötillsyn	11 068	9 550	8 497
VG Djur- och livsmedelstillsyn	1 991	1 837	1 829
VG Övrig tillsyn	1 359	1 200	1 083
VO Ärendehandläggning	28 566	32 535	28 163
VG Trafikärenden	2 962	3 045	3 241
VG EG/EU-stöd	18 718	22 112	18 606
VG Övrig ärendehandläggning	6 886	7 378	6 317
Resurssamverkan¹	0	0	0
Myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	33 372	34 948	32 652
Totala kostnader (inkl. OH)²	138 149	136 907	121 300

1) Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen ska fördelas på resp. verksamhetsgren.

2) Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Tabell Årsarbetskrafter 2003 – 2005

1) Uppgifterna avser all anställd personal vid länsstyrelsen, oavsett finansiering och anställningsform. Se vidare ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om budgetunderlag och årsredovisning. En årsarbetskraft motsvarar 220 arbetsdagar per år.

2) Tabellen har ändrats för 2005 av länsstyrelserna och redovisningen för 2003 och 2004 är summan av (10+11)

Årsarbetskrafter¹ per sakområde m.m.	2005	2004	2003
Myndighetsövergripande verksamhet (10) ²	8,2	33,1	32,3
Administration och intern service (11) ²	23,5		
Övrig förvaltning (20+21)	4,6	4,4	3,9
Kommunikationer (24+25+34)	8,1	8,3	8,7
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	3,9	3,4	3,9
Regional utvecklingspolitik och konkurrens (30)	7,6	6,7	6,0
Arbetsmarknad (36)			
Hållbar samhällsplanering och boende (40+41)	5,1	5,3	5,5
Kulturmiljö (43)	12,4	12,4	10,9
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	6,2	6,2	6,9
Naturvård och miljöskydd (5)	60,3	50,2	47
Lantbruk (60)	36,4	43,9	38,3
Rennäring (61)			
Fiske (62)	1,1	1,0	1,3
Skogsbruk (64)			
Social omvårdnad (70)	6,3	6,5	5,2
Jämställdhet (80)	0,5	0,4	0,5
Integration (85)	0,1	0,1	0,0
Summa	184,3	181,9	170,4

VERKSAMHETSSTYRNING

Politikområde Regional samhällsorganisation

Mål

Länen skall utvecklas på ett sådant sätt att de nationella målen får genomslag samtidigt som hänsyn tas till olika regionala förhållanden och förutsättningar.

Regional samhällsorganisation i Kalmar län

Länsstyrelsen är Regeringens företrädare och samordnare för statlig verksamhet i Kalmar län. Det innebär att Länsstyrelsen fungerar som länk mellan den centrala statliga nivån och den regionala/lokala nivån. Som statens språkrör är det Länsstyrelsens uppgift att föra ut den nationella politiken, t.ex. se till att målen inom miljöområdet kan nås och att social omvårdnad fungerar. Omvänt ska Länsstyrelsen återföra information, analyser och konsekvensbeskrivningar av förhållanden i Kalmar län till Regeringen.

Länsstyrelsen har många uppgifter inom ett brett verksamhetsområde. Viktiga uppgifter är exempelvis att pröva tillstånd och dispenser, besluta om EU:s jordbruksstöd och genomföra uppföljning och tillsyn inom bl.a. miljö- och lantbruksområdet samt inom kommunernas socialtjänst och räddningstjänst. Den kommunala självstyrelsen och en minskande statlig detaljreglering innebär att Länsstyrelsens roll i samspelet med kommunerna ska inriktas mot en konstruktiv dialog – således ett konsultativt arbetssätt.

Länsstyrelsen i Kalmar län

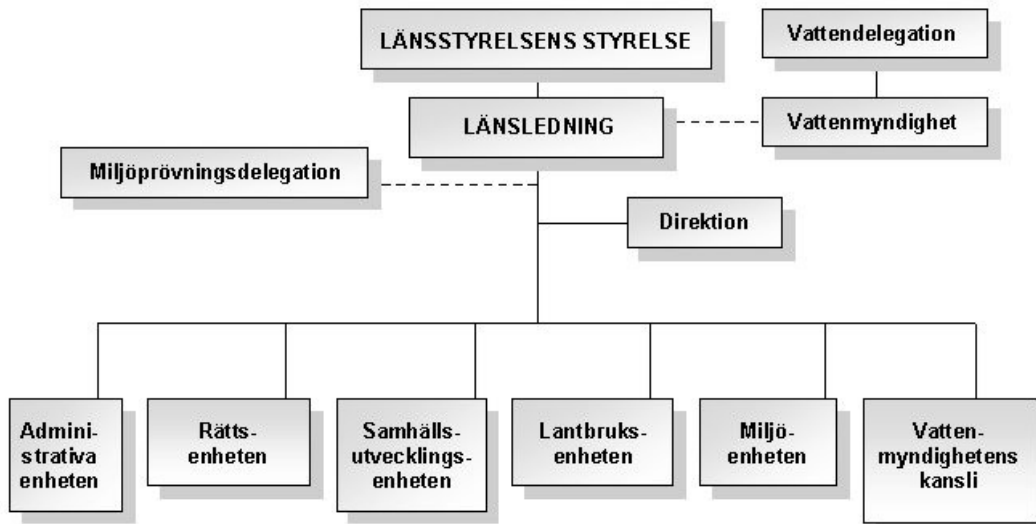
Länsstyrelsen är organiserad i fem fackenheter, en administrativ enhet och ett ledningskansli. Länsledningen, de fem enhetscheferna, personalchefen och vattenvårdsdirektören utgör ledningsgrupp (Direktionen). Länsstyrelsen har en styrelse som består av åtta ledamöter – riksdagsledamöter och näringslivsföreträdare - med landshövdingen som ordförande. Styrelsen utses av regeringen och fattar bl.a. övergripande och långsiktiga beslut om myndighetens verksamhet.

Länsstyrelsen är också Vattenmyndighet för Södra Östersjöns vattendistrikt med uppgift att förvalta kvaliteten på vattenmiljön i distriktet. Vattenmyndigheten har en styrelse, Vattendelegationen, där landshövdingen är ordförande.

Vid Länsstyrelsen finns också en Miljöprövningsdelegation för prövning av tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Delegationen, som består av ordförande och två miljöskunniga, är självständig men administrativt knuten till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsens organisation

Länsstyrelsen i Kalmar län med
Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt

Verksamhetsområde Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete

Mål

Ett långsiktigt hållbart förverkligande av den nationella politiken genom samordning och hänsynstagande till olika sakintressen.

Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete

Tabell 1.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall redovisas endast för 2005.

Verksamhetskostnader för VG Generellt (Utåtriktat) sektorsövergripande arbete	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter¹
Totala kostnader VG Generellt (Utåtriktat) sektorsövergripande arbete (exkl. OH)	23 074	36,6
<i>varav</i> Övrig förvaltning (200, 201)	764	1,3
<i>varav</i> Trafik (240, 250)	177	0,3
<i>varav</i> Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor. (280, 289)	302	0,5
<i>varav</i> Regional utvecklingspolitik och konkurrens (300)	2 872	3,2
<i>varav</i> Infrastruktur (34)	348	0,7
<i>varav</i> Hållbar samhällsplanering och boende (400-402)	1 456	3,0
<i>varav</i> Kulturmiljö (430)	2 475	5,6
<i>varav</i> Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	5 349	6,2
<i>varav</i> Naturvård och miljöskydd (500)	6 411	10,8
<i>varav</i> Lantbruk (600)	1 601	3,1
<i>varav</i> Rennäring (610)	0	0
<i>varav</i> Fiske (620)	83	0,1
<i>varav</i> Social omvårdnad (700)	860	1,2
<i>varav</i> Jämställdhet (80)	304	0,5
<i>varav</i> Integration (85)	73	0,1
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	7 349	7,6
Totala kostnader VG Generellt (Utåtriktat) sektorsövergripande arbete (inkl. OH)	30 423	44,3

1) Uppgifterna avser all anställd personal vid länsstyrelsen, oavsett finansiering och anställningsform. Se vidare ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 § förordningen(2000:605) om budgetunderlag och årsredovisning. En årsarbetskraft motsvarar 220 arbetsdagar per år.

Tabell 1.1.2 – För sakområde jämställdhet

Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2005	2004	2003
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	401	381	441
<i>varav ramanslag 32:1, netto (tkr)</i>	398	368	395
<i>varav övrig finansiering (tkr)</i>	2	14	46
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	0,2%	0,3%	0,4%
Verksamhetsintäkter	0	0	0

^[1] Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Mål 1

Länsstyrelserna skall stärka det sektorsövergripande arbetet och samordningen av de olika sakområdena för att uppnå effektiva lösningar och bidra till en hållbar regional utveckling.

Återrapportering

Övergripande samordningsinsatser

Länsstyrelsens organisation och arbetssätt bygger på att i all verksamhet kunna ta tillvara myndighetens breda totala kompetens och att arbeta tvärsektoriellt. Detta gäller för samtliga sakområden således inte enbart kulturmiljö, naturvård, miljöskydd och integration. Under 2005 har Länsstyrelsen etablerat ett Hållbarhetssekretariat med uppgift att stärka och samordna myndighetens tvärsektoriella arbete utifrån ett hållbarhetsperspektiv som innefattar ekonomiska, miljömässiga och sociala dimensioner, dvs. samtliga aspekter som anges i Mål 1.

Länsstyrelsen driver eller medverkar i ett stort antal arbetsgrupper och använder då sin breda tvärsektoriella kompetens för att på bästa sätt samordna och tillvarata skilda sakintressen. I dessa sektorsövergripande verksamheter deltar förutom Länsstyrelsens egna tjänstemän även personal från kommuner, näringsliv, organisationer och myndigheter. I återrapporteringen av angivna sakområden är följande grupper särskilt intressanta: Dispensgruppen, Plansamrådsgruppen, Jordbruksgruppen, Stygrupp för regionala miljömål med underordnade arbetsgrupper, Luftvårdsförbundet, Världsarvets samråds-

grupp, Samrådsgrupp för öländska jordbruksfrågor, Partnerskap för regionalt tillväxtprogram (RTP)/Regionalt utvecklingsprogram (RUP) samt Länsövergripande nätverk för jämställdhet.

Kulturmiljö

Kulturmiljöverksamheten är organisatoriskt knuten till Länsstyrelsens samhällsutvecklingsenhet, vilket bland annat stärkt kulturmiljöaspekten i processer som har med en hållbar regional utveckling att göra – såväl fysisk planering som landsbygdsutveckling och miljömålsarbete. Även i Länsstyrelsens övriga tvärsektoriella arbetsprocesser finns kulturmiljöintresset representerat. Kulturarvsexperter medverkar i interna beredningsgrupper för exempelvis plan- och vägfrågor. I dessa sammanhang ges goda möjligheter till en konstruktiv dialog och aktiv implementering av kulturarvsperspektiv i andra samhällsområden.

Inom ramen för det svenska Miljö- och landsbygdsprogrammet i kampanjen Levande Landskap har en omfattande verksamhet bedrivits i form av miljöstöd, enskild rådgivning och kurser. En mycket stor andel av länets lantbrukare har ansökt om miljöstöd och deltagit i de kurser om landskapets kulturmiljövården som

erbjudits. Arbetet utförs till stora delar inom en tvärssektoriellt sammansatt grupp där lantbruks-, naturvårds- och kulturmiljökompetens finns representerad.

I Länsstyrelsens miljömålsarbete är kultur- och naturaspekter integrerade på alla organisatoriska nivåer. I den externa referensgruppen är Länsmuseum representerat, länsantikvarien ingår i styrgruppen och kulturmiljöhandläggare har medverkat i de olika arbetsgrupperna.

Även samverkan med länets kommuner har stärkts. Under året har två kulturmiljöinriktade seminarier genomförts, det ena med deltagande av kommunernas bygg- och plansakkunniga, det andra med ett mycket brett deltagande från kommuner, andra statliga myndigheter och ideella föreningar.

Naturvård

Naturvården har under senare år verkat för ett tvärssektoriellt arbetssätt. Utbytet av kunskap, erfarenheter och goda exempel är väsentligt för att förbättra samarbete och förståelse mellan olika aktörer i landskapet: natur- och kulturmiljövårdare, turismfrämjare, regionala utvecklare, näringsliv, ideella organisationer, markägare och boende.

I samarbetet med Skogsvårdsstyrelsen har exkursioner och gemensamma möten skett där aktuella skogliga frågor ventilerats. Vid flera tillfällen har Länsstyrelsen i Östergötland deltagit eftersom länen ingår i samma Skogsvårdsorganisation. Samverkansformen har inneburit en bättre samsyn, t.ex. när det gäller hanteringen av Natura 2000 områden. Under året har en gemensam skogsstrategi arbetats fram. Länsstyrelsen deltar även i "Sektorsrådet" tillsammans med Skogsvårdsstyrelsen och skogsnäringslivet.

Internt finns ett väl utvecklat samarbete med kulturmiljövården. Med regelbundet återkommande planerings- och uppföljningsmöten, samverkan i projekt samt rutiner för effektiv handläggning av

gemensamma ärenden. Andra exempel är världsarvsfrågor, LIFE-projekt och säkerställande av skyddad natur. Ett nära samarbete är nödvändigt för att få en ökad förståelse för varandras verksamheter.

När det gäller odlingslandskapet finns inom Länsstyrelsen ett samarbete mellan naturvård, kulturmiljö och lantbruk. Externt finns en samverkansgrupp med LRF Öland som träffas ett par gånger per år. Syftet är att tidigt informera varandra om aktuella frågor som påverkar lantbrukarnas speciella situation på Öland. Det pågående projektet *Odlingslandskap i sydöstra Europa* har som syfte att ytterligare främja detta tvärssektoriella arbetssätt och dessutom öka samverkan mellan myndigheter nationellt och internationellt samt mellan forskarvärlden och myndigheterna.

Miljöskydd

Inom miljöskyddet sker sektorsövergripande arbete genom tillsynsvägledning och samverkan med kommunerna i bl.a. projektet *Miljösamverkan Sydost*. Detta projekt syftar till att stärka tillsynen i länet, ge kurser och information till företag och tillsynsmyndigheter om lagar och regler inom miljöområdet. Länsstyrelsens roll i detta sammanhang är att vara en drivande diskussions- och samarbetspart. Att arbeta med miljöfrågor genom detta projekt har varit mycket resurssparande för de inblandade myndigheterna. Under de tre år som projektet pågått har tillsynen kunnat stärkas kraftigt och kunskapsupbyggnaden inom miljöområdet för såväl myndigheter och företag har ökat. Under 2005 har totalt 392 personer deltagit i Miljösamverkan Sydosts kurser och av dessa kom 192 personer från länets företag.

I samband med Miljösamverkan Sydosts möten med kommunerna träffar Länsstyrelsen miljöförvaltningarna och lämnar information i tillsynsvägledande syfte.

Länsstyrelsen är samordnare för den så kallade jordbruksgruppen som består av deltagare från Länsstyrelsens miljö- och

jordbruksenheter, Hushållningssällskapet, LRF och representanter från kommunerna i länet. Syftet med gruppen är att vara en samrådsgrupp för fortlöpande informationsutbyte och uppföljning av aktuella frågor kring jordbruk och miljö.

Länsstyrelsens arbete med Sevesofrågor sker i nära samarbete med Arbetsmiljöverket. Sevesolagstiftningen berör såväl Länsstyrelsen när det gäller yttre miljöfrågor, som Arbetsmiljöverket, när det gäller arbetsmiljöfrågor. Så gott som all planering och alla tillsynsbesök görs gemensamt av dessa båda myndigheter. Denna arbetsform uppfattas mycket positivt av "Sevesoföretagen" eftersom företagen får en samlad bild av de krav som ställs av de båda myndigheterna. Det är också ett stöd för handläggarna eftersom det ger möjlighet till samstämmighet och kunskapsutbyte inom denna speciella arbetsuppgift.

Integration

Länsstyrelsen har under året lett arbetet med att utarbeta en regional överenskommelse om Gemensam utveckling av introduktion för nyanlända invandrare. Sju myndigheter/organisationer och länets kommuner har medverkat, bl.a. Integrationsverket, Migrationsverket, Länsarbetsnämnden och Regionförbundet. Representeranterna har ansvaret för att vidarebefordra integrationsaspekterna till sina organisationer. Vid ett större regionalt seminarium har överenskommelsen förankrats och marknadsförts. Länsstyrelsen bedömer att arbetet fått god spridning i länet genom antalet deltagare och deras stora engagemang.

Länsstyrelsen har initierat och deltagit i flera projekt som främjat integrationen i länet. Bl.a. träffpunkt Hultsfred, ett konkret och internt integrationsprojekt som drivits i samarbete mellan Länsstyrelsen och Integrationsverket med Assist Center som projektansvarig. Projektet skapar mötesplatser för asylsökande/kommunplacerade och svenskar. Genom en mängd olika

aktiviteter som datakurs, kurs i engelska, dansgrupper, samtalsgrupper, kvinnoträffar, symöten, kyrkliga möten m.m. har invandrare och svenskar träffats och lärt känna varandra och varandras kulturer. De asylsökande har även fått grundläggande samhällsinformation från Skattemyndigheten, Posten, Arbetsförmedlingen, ABF, kyrkan, kommunen, olika föreningar m.m.

Träffpunkt Hultsfred har resulterat i en mer positiv inställning till invandrare i kommunen, ökad förståelse för det svenska samhället och kulturen samt ökade kontakter och vänskapsband mellan invandrare och svenskar.

Svårigheter och hinder

Vissa av de myndigheter och organisationer som berörs av arbetet med överenskommelsen integration har mycket reglerade arbetsområden där möjligheten att arbeta på ett nydanande sätt kräver förändringar i regler och förordningar.

Intresset för att arbeta sektorsövergripande är stort inom Länsstyrelsens samtliga saksområden. Det stora hindret för en framgångsrik sektorsövergripande verksamhet är bristande resurser. Tvärsektoriellt arbete kräver längre och mer omfattande beslutsprocesser med bl.a. internremisser, arbetsgruppsmöten, samråd m.m.

Behov av kunskapsstöd för integrationsinsatser

Länsstyrelsens integrationsarbete har hittills i huvudsak bedrivits i projektform bl.a. i samverkan med Migrationsverket, Integrationsverket, Länsarbetsnämnden samt berörda arbetsförmedlingar och kommuner. Länsstyrelsen avser att bredda integrationsarbetet till att omfatta fler verksamhetsområden inom myndigheten. Detta kräver omfattande informations- och kompetensutvecklingsinsatser för flertalet av myndighetens tjänstemän. Även tjänstemän vid berörda regionala myndigheter och länets kommuner bör komma ifråga för dessa insatser. Länsstyrelsen anser att ansvariga centrala verk, Migrationsverket

och Integrationsverket, bör ta ansvar för och medverka i dessa informations- och

kompetensutvecklingsinsatser.

Mål 2

Verksamheten skall bedrivas så att samhällets grundläggande behov av verksamhetsledning, samordning, samverkan och information på regional nivå säkerställs vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

Åtterrapporering

Länsstyrelsen bedömer sin förmåga vid svåra påfrestningar på samhället i fred som godtagbar. Länsstyrelsen har ett väl utbyggt nätverk och stärker kontinuerligt sin krishanteringsförmåga genom utbildningar och övningar. Länsstyrelsen arbetar med att stärka den generella krishanteringsförmågan. Som komplement till detta arbetar Länsstyrelsen även händelsebaserat, dvs. utifrån typhändelser som den regionala risk- och sårbarhetsanalysen lyfter fram.

Följande faktorer kan sägas utgöra en begränsning av samhällets förmåga vid svåra påfrestningar på samhället i fred:

Länets regionala myndigheter saknar ett gemensamt system för informationshantering, vilket innebär en begränsad förmåga att ge allmänheten enhetlig och korrekt information. Under 2005 har länets aktörer påbörjat ett arbete för att lösa detta.

Vid tidsmässigt utdragen kris finns en begränsning i uthålligheten, dvs. antalet personer i räddningsorganisationen är för få. Samarbetsprojekt har inletts med övriga kärnkraftslän och speciellt med sju sydlän (Kalmar, Blekinge, Skåne, Kronoberg,

Halland, Jönköping, Västra Götaland) för att kunna resursförstärka i annat län vid behov.

Ett för samtliga aktörer gemensamt ledningsstödssystem saknas, vilket bl.a. försämrar förmågan att skapa en gemensam lägesbild under en kris. Ledningsstödssystemet bör lämpligen utvecklas på central nivå för att alla aktörer ska ha möjlighet att använda ett likartat system.

Genom en risk- och sårbarhetsanalys för IT-systemen har konstaterats att IT-miljön på Länsstyrelsen är stabil och skyddad. Då Länsstyrelsens samordnings- och ledningsförmåga är beroende av IT-stöd genomförs kontinuerligt ytterligare åtgärder för att minska riskerna.

Länets geografiska läge påverkar till viss del förmågan att hantera svåra påfrestningar. I detta sammanhang kan nämnas gränssättande faktorer såsom långa avstånd till centrala myndigheter och längre samverkanskanaler till försvarsmakten och den resursförstärkning som härigenom kan fås

Mål 3

Länsstyrelsen skall bidra till ökad jämställdhet i länet. Särskilt fokus skall under året läggas på Regional utveckling, Landsbygdsutveckling, Social tillsyn, Kommunikationer och Hållbar samhällsplanering och boende. Samverkan skall ske med strategiska statliga myndigheter och andra viktiga aktörer i länet.

Åtterrapporering

Länsstyrelsen styrelse fastställde 2004 en handlingsplan för jämställdhetsintegrering av verksamheten. Planen togs fram av en arbetsgrupp med representation från samtliga enheter under landshövdingens ledning. Särskilda insatser för förankring och delaktighet skedde inom utpekade fokusområden. Handlingsplanen har utgjort ett viktigt underlag för verksamhetsplaneringen 2005. Under året har en komplettering av handlingsplanen avseende landsbygdsutveckling gjorts.

Handlingsplanen bygger på Länsstyrelsens Vision 2008, Jämställdhetsstrategi för Kalmar län 2003-2006 m.fl. övergripande måldokument, och innehåller följande fyra generella effektmål utöver specifika mål för fokusområdena:

1. Länsstyrelsens personal har goda kunskaper om jämställdhet
2. Jämställdhet är en del i Länsstyrelsens kvalitetssäkringsarbete
3. Jämställdhetsanalyser ingår i Länsstyrelsens beslutsunderlag
4. Inom Länsstyrelsens finns en väl fungerande samordning av arbetet med jämställdhetsmålen och övriga hållbarhetsaspekter

Intentionerna i handlingsplanen har även kommit till uttryck på olika sätt och i olika omfattning inom Länsstyrelsens skilda verksamhetsområden.

Arbetet med jämställdhetsintegrering har bl.a. omfattat följande insatser:

- Arbetet med det regionala tillväxtprogrammet (RTP) och regionala utvecklingsprogrammet (RUP) i Kalmar län

präglas av ett process- och resultatorienterat arbetssätt. Huvudansvaret för arbetet med programmen vilar på Regionförbundet i Kalmar län. I arbetet med det regionala tillväxtprogrammet har partnerskapet breddats så att kompetens finns inom områdena miljö, jämställdhet samt integration och mångfald. Här medverkar t.ex. ett flertal sakkunniga/experter från Länsstyrelsen i arbetet.

- Regional utveckling: Arbetet med att förstärka jämställdhetsinsatserna i länet bedrivs till största del i projektform. Vid bedömning av de projekt, som beviljats stöd, har en större vikt lagts vid att jämställdhetsperspektivet ska vara integrerat i projektens genomförande.
- Projektverksamhet: Länsstyrelsen driver ett antal projekt/verksamheter som integrerar miljö, jämställdhet och etnisk mångfald i vår verksamhet. Projekten drivs ofta i samarbete med andra intressenter. Att arbeta med hållbarhetsaspekter och tvärspektoriella synsätt i projektverksamheten kräver insatser/kunskaper om hur vi för ut vårt budskap och hur mottagarna tar emot eller avvisar budskapen. För att ytterligare stärka integrationen mellan de olika hållbarhetsdimensionerna (ekonomiska, miljömässiga och sociala) har Länsstyrelsen inrättat ett sekretariat för hållbar utveckling. En huvuduppgift för sekretariatet är att samordna Länsstyrelsens tvärspektoriella arbete utifrån ett hållbarhetsperspektiv, samt att aktivt medverka till utveckling av metoder och

- rutiner för integration av hållbarhetsaspekterna i all verksamhet.
- Vid samråd med kommunerna i planfrågor och samhällsplanering i vid bemärkelse beaktas jämställdhetsperspektivet genom att t.ex. frågor om trygghet, kollektivtrafik, närhet och tillgänglighet tas upp till diskussion i planärendena. I förekommande fall skrivs också detta in i Länsstyrelsens yttranden. Vid tillståndsgivning om olika stöd till boendet beaktas speciellt tillgänglighetsfrågor som ett krav för att få ekonomiskt stöd.
 - Samarbete har under året påbörjats med Blekinge och Kronobergs län för att nästa år gemensamt ha en dag med kommunerna och diskutera hur Länsstyrelsen kan arbeta för att göra samhällsplaneringen mer jämställd.
 - Länsstyrelsen har uppfattningen att bland länets arkitekter och planerare i kommunerna är könsfördelningen ganska jämn och det finns en medvetenhet hos kommunerna att rekrytera i detta syfte. I de två minsta kommunerna med stadsarkitektkompetens på konsultbasis är dock enbart ena könet representerat. (Högsby och Emmaboda).
 - Social tillsyn: Vid tillsyn av både enskild och kommunal verksamhet ingår alltid att beakta könsfördelningen bland personalen och hos klienterna. Inom missbrukarvården bevakar Länsstyrelsen t.ex. att de kvinnliga missbrukarna får sina särskilda behov tillgodosedda. All statistik, där detta bedöms som relevant, är könsuppdelad. Jämställdhetsfrågorna har i Länsstyrelsens konferens- och utbildningsverksamhet varit ett återkommande tema, särskilt i samband med konferenser om våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld. Länsstyrelsen har i samverkan med Socialstyrelsen kartlagt kommunernas handlingsplaner för stödet till våldsutsatta kvinnor. Detta projekt har redovisats till Regeringen av Socialstyrelsen. Inom ramen för Länsstyrelsens
- uppdrag vad gäller hedersrelaterat våld och hot har en särskild referensgrupp bildats i länet.
- Från arbetet med djurskydd rapporteras att det troligen finns ett samband mellan misshandel av djur och misshandel av människa. Länsstyrelsen ska titta närmare på könsfördelning i ärenden som rör djurmisshandel (sällskapsdjur), samt eventuella skillnader mellan stad och land. Samarbete/kontakt bör inledas med socialtjänsten i vissa djurskyddsärenden.
 - Hänsyn tas i större omfattning till ensamstående föräldrar vid beslut om spärrtider för körkort. Länsstyrelsen har vidare tagit fram ett underlag för analys av könsfördelning inom körkortsåterkallelser, men sammanställning och utvärdering har ännu inte slutförts.
 - Länsstyrelsen har inlett en analys av anställningsförhållande och anställningsformer i lantbruksföretag, fördelat mellan kvinnor och män.
 - I Miljömålsarbetet fanns blandade grupper, och någon större skillnad hos kvinnor eller män på synen i miljöfrågorna har inte noterats, mer än att män oftast kopplar miljö till ekonomi.
 - Malmengruppen, ett nätverk med representanter för statliga myndigheter, träffas regelbundet för utbyte av erfarenheter och kunskapshöjning.
 - Under våren gjordes en uppföljning av tidigare genomförda seminarier, vilken visade på såväl behov som intresse för fortsatt stöd från Länsstyrelsen i myndigheternas och kommunernas jämställdhetsarbete.
 - Från och med 2006 har tjänsten som jämställdhetssakkunnig utökats med 0,5 tjänst.
 - Vid den förestående pensioneringen ersätts nuvarande länsråd av en kvinna.
- Enligt JämIndex har Kalmar län har sjunkit fem steg, bl.a. beroende på att könsför-

delningen bland de unga vuxna samt bland egna företagare försämrats och ligger nu på en 15:e plats. Spännvidden bland länets

kommuner är mycket stor, från Mörby-långa kommuns 20:e plats till 279:e plats för Högsby kommun.

Mål 4

Aktuellt underlag om hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt skall finnas tillgängligt och på ett samlat sätt användas i länsstyrelsernas verksamhet inom olika sakområden. Länsstyrelsen skall genom tidiga kontakter och samråd verka för att det nationella perspektivet får genomslag i kommunernas fysiska planering och att planeringen samordnas så att den främjar en hållbar utveckling i länet och regionen.

Åtterrapporering

Strategiskt viktiga insatser under året

Länsstyrelsens interna arbete med kvalitetssäkring av planprocessen har kommit en god bit på väg, såväl vad gäller arbetsformer och innehåll i rådgivning och granskning, som digitalisering av planer. Arbetet fortsätter under 2006.

Den förändrade lagstiftningen för strategiska miljöbedömningar (PBL och MB) och kravet på att en behovsbedömning skall ingå i fysiska planer och program ställer betydligt större krav än tidigare på såväl kommuner och planförfattare som Länsstyrelsens granskare. Länsstyrelsen upplever att kommunerna anser att kraven är betungande i planprocessen och att lagstiftningen inte är tydlig. Länsstyrelsens personal har under året utbildats i den förändrade lagstiftningen och dess tillämpning för att kunna vidareförmedla kunskapen till kommunerna. Resultatet av utbildningsinsatserna har redan märkts genom högre kvalitet på planerna som i sin tur leder till bättre underbyggda beslut.

Samråden med kommunerna bedrivs månatligen i den s.k. *plangruppen* (med en tvärspektoriell sammansättning från Länsstyrelsen och Lantmäteriet samt Vägverket). Eftersom Länsstyrelsens samlade kompetens avseende fysiska planeringsfrågor deltar utgör detta en garanti för att miljökvalitetsmål och andra nationella mål beaktas. Planverksamheten har ökat i länet, ärenden har blivit mer

komplicerade och kontroversiella vilket innebär att även enkla planförfarande numera inte är ”enkla” utan kräver mer tid. Fler detaljplaner kräver också att övergripande frågor och helhetslösningar måste behandlas tidigt och i ett planprogram innan detaljplan för avgränsat delområde kan tas fram på grund av inaktuella översiktsplaner eller att frågorna inte behandlats i översiktsplanen.

De av kommunerna initierade ”församråden” om planer och projekt och förskjutningen av samråden till tidigare skeden, som beskrevs i Länsstyrelsens årsredovisning 2004, har under året utvidgats till att omfatta fler kommuner. Förfarandet är bra för miljön men mer resurskrävande.

I den s.k. *Länsplangruppen* samlar Länsstyrelsen alla tolv kommunerna för erfarenhetsutbyte i plan- och byggfrågor. Under 2005 har två sammankomster hållits.

Den 7 mars med tyngdpunkt på kultur- miljöfrågorna i planeringen, hur kommunerna tydligare måste beskriva sina planer avseende strandskydd, riksintressen samt hälso- och säkerhetsaspekter.

Den 5 september behandlades i första hand miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) och strategiska miljöbedömningar tillsammans med föreläsare från Boverket. Båda träffarna var mycket välbesökta med runt 40 deltagare, med i snitt 3 personer från varje kommun.

Intresset för vindkraftetablering i Kalmar län är stort, främst i kustområdena. Länsstyrelsen i Kalmar län har tidigare i samverkan med Länsstyrelsen i Blekinge och berörda kommuner tagit fram en plan för vindkraftutbyggnad i södra Kalmarsund. Denna plan ligger till grund för den pågående utbyggnaden av Utgrunden II och den planerade vindkraftparken utanför Trolleboda. Länsstyrelsen fortsätter att verka för samordnad vindkraftutbyggnad genom att bl.a. förse länets kommuner med samordnat planeringsunderlag för statliga intressen. Beträffande planering av stora vindkraftparker till havs, exempelvis på södra Midsjöbankarna, sker samverkan mellan sydlänsstyrelserna.

Strategiskt viktiga planärenden under året, med betydelse för kommunernas och länets framtida utveckling, har varit etablering av IKEA i Kalmar, utbyggnad av större bostadsområden i Kalmar, Mörbylånga och Västervik, förändring av större industriområden i Torsås samt nya väginfarer och vägprojekt i Nybro och Oskarshamn.

Under året har fördjupade översiktsplaner tagits fram för utvecklingsområden i Hultsfred samt kustområdet i Mönsterås. Pågående arbeten med fördjupning av kustområdena pågår i Kalmar kommun samt i Oskarshamn och Västervik, delvis inom ramen för ett EU-projekt, Baltic Balance. Nya kommuntäckande översikts-

planer pågår för Mörbylånga och Vimmerby och arbetet har också påbörjats i Högsby kommun. Västervik har tagit beslut om att aktualitetsförklara sin översiktsplan under 2006.

Jämfört med 2004 har antalet nya detaljplaner under 2005 ökat från ca 90 till 140 stycken. Av dessa har 55 varit enkla förfaranden och 85 normala, vilket är en förskjutning i förhållande till tidigare år med fler komplexa och omfattande detaljplaner.

Länsstyrelsen har haft anledning att avisera om överprövning enligt PBL 12:1 i ett fall. Antalet överklagade detaljplaner som inkommit under 2005 har varit 16 stycken jämfört med 13 under 2004.

Länsstyrelsens underlagsmaterial finns att hämta digitalt via hemsidan och utnyttjas alltmer av planförfattare och kommuner. Länsstyrelsens eget underlagsmaterial får bedömas aktuellt men däremot upplevs att t.ex. riksintressena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken bör ses över och beskrivas bättre, särskilt beträffande kulturmiljövårdens och friluftslivets riksintressen. Initiativ bör tas av Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket.

Viktigt nytt underlagsmaterial som kommit fram under året är fornminnesregistret som nu är digitalt för hela länet.

Beträffande underlagsmaterial, se även under verksamhetsgren Miljömålsarbete: Kunskap och underlag för miljöarbete.

Mål 5

Länsstyrelsen skall i hela hotskalan (större räddningstjänstinsatser, extraordinära händelser i kommuner och landsting, svåra påfrestningar på samhället i fred samt vid höjd beredskap och krig) stödja inblandade parter, såsom kommuner, myndigheter och organisationer, i syfte att få till stånd samordning och en gemensam inriktning för de åtgärder som behöver vidtas, såväl före som under och efter en kris. I händelse av ett krisläge skall länsstyrelsen på en sektorsövergripande nivå kunna informera samhällsaktörer och allmänhet om förlopp, konsekvenser och de åtgärder som planeras av ansvariga aktörer.

Åtterrapporering

Länsstyrelsens arbete har under året starkt präglats av flodvågskatastrofen och stormen Gudrun. Gudrun och till viss del även tsunamin innebar en prövning av Länsstyrelsens räddningsorganisation. Arbetet i länet fungerade till stora delar bra. Vissa utvecklingsområden har dock klarlagts. De erfarenheter som drogs utifrån händelserna har legat till grund för stor del av det arbete som bedrivits under året.

Länsstyrelsen har arbetat för att stärka den generella krishanteringsförmågan. Som komplement till detta har Länsstyrelsen även arbetat händelsebaserat, dvs. utifrån typhändelser som den regionala risk- och sårbarhetsanalysen lyfter fram.

I Kalmar läns regionala råd för riskhanteringsfrågor – OmRådet – finns representation från länets regionala myndigheter, kommuner, näringsliv och media. Under året har OmRådet arbetat för att ytterligare fördjupa befintligt nätverk. Dessutom har arbetsrutiner vid en krissituation diskuterats och utvecklats. Tydligare samverkanskanaler, med tvärspektoriell förankring i länets kommuner, har utarbetats. Samarbetet med lokalradion har fördjupats.

Länsstyrelsens vakthavande beslutsfattare samt delar av räddningsorganisationen har utbildats i mediahantering. Arbeta med att utforma ett gemensamt system för att kunna ge allmänheten relevant information vid en kris har också påbörjats. Detta utvecklingsarbete kommer att fortsätta under 2006.

I det typhändelsebaserade arbetet har speciell fokus lagts på oljeskydd, el- och telefrågor, kärnkraft samt skogsbrandberedskap. Brister inom dessa områden har definierats samtidigt som kompetensutveckling har genomförts för inblandade aktörer. Utbildningsinsatser inom krisberedskap kopplat till socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård har genomförts under 2005. Länens försvarsdirektörer och socialdirektörer har gemensamt utbildats i dessa frågor för att arbeta vidare på regional och kommunal nivå. I fördjupningsarbetet inom de olika typhändelserna deltar representanter från Länsstyrelsens olika sakområden.

Samverkan med kommunerna har skett genom nätverksträffar med kommunernas beredskapssamordnare och representanter från räddningstjänsterna. Syftet med dessa träffar har varit att ge kommunerna möjlighet till erfarenhetsutbyte samtidigt som krishanteringsarbetet i länets kommuner samordnas. Länsstyrelsen har dessutom deltagit i kommunernas arbete med att konstituera tvärspektoriella grupper för riskhantering före, under och efter en extraordinär händelse. Länsstyrelsen har anordnat två utbildningstillfällen för kommunerna, en dags mediautbildning samt två dagars övningsmetodik.

Kommunerna har under året varit delaktiga i det arbete som bedrivits kopplat till den regionala risk- och sårbarhetsanalysen. Bl.a. har ett utbildningsseminarium med tema oljeutsläpp genomförts. Vid detta

tillfälle var länets samtliga kustkommuner representerade. Som en del i beredskapsarbetet kopplat till oljeskydd har Länsstyrelsen tillsammans med kommunerna även påbörjat arbetet med en digital miljöatlas.

Förberedande planeringsarbete för att förbättra epizootiberedskapen har genomförts. Under 2006 kommer epizootiplanen att revideras i samarbete med Jönköpings och Kronobergs län.

Genom kärnkraftslänens samarbetsprojekt *Hatten* sker en kvalitetssäkring av kärnkraftsberedskapen. För att möjliggöra tjänstgöring i "annat kärnkraftslän" sker kontinuerlig utbildning av poolpersonal. För att ytterligare förbättra kärnkraftsberedskapen har Länsstyrelsen i Kalmar

under året reviderat planverk och genomfört övningar inom området.

En viktig del i krishanteringssystemet är länsövergripande samordning och samverkan. De sju sydlänen har träffats regelbundet för att utveckla förmågan till samordning. Den gemensamma tjänsten som länsamordnare har utvecklats under året och på ett påtagligt sätt bidragit till ökat samarbete mellan länen. Exempel på specifika frågor som behandlats gemensamt av sydlänen är informationshantering, utbildnings- och övningsverksamhet, olje- och el-beredskap, skogsbrandberedskap samt farlig verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor.

Mål 6

Prövning och tillsyn enligt miljöbalken och enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor skall samordnas.

Åtterrapporering

Länsstyrelserna i Kalmar, Kronobergs och Blekinge län har samverkansavtal om en gemensam handläggare för ärenden som omfattas av Sevesolagen.

All tillsyn enligt Sevesolagstiftningen har varit myndighetsgemensam mellan Länsstyrelsen och Arbetsmiljöverket. Tillsynsmyndigheter enligt miljöbalken,

respektive lagen om skydd mot olyckor, har bjudits in till varje tillsynstillfälle. Fyra inspektioner har skett och två individuella tillsynsprogram har upprättats och flera är under utarbetande.

Under året har det inte skett någon prövning av verksamhet som omfattas av Sevesolagens högre kravnivå.

Verksamhetsgren Regional utveckling

Tabell 1.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren Regional utveckling

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall redovisas endast för 2005.

Kostnader och årsarbetskrafter för VG Regional utveckling	Kostnader	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Regional utveckling (30 samt 604, exkl 300, 304) (exkl. OH)	5 997	4,8
varav Tillväxtavtal och –program m.m. (301, 309)	27	0,0
varav Företagsstöd (302)	0	0,0
varav Regional projektverksamhet (303)	5 520	4,0
varav Uppföljning och utvärdering av regionala stöd (305)	30	0,1
varav Gränsregionalt samarbete (306)	0	0,0
varav Konkurrensfrågor (307)	34	0,0
varav Utveckling av jordbruksnäringen och landsbygden (604)	387	0,6
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	1 910	1,0
Totala kostnader VG Regional utveckling (30 samt 604, exkl 300, 304) (inkl. OH)	7 907	5,8

Tabell 1.2.1 – Åtgärder inom regional utvecklingspolitik

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande (tkr)	2005	2004	2005		
			Kvinnor	Män	Juridiska personer
1. Regionalt utvecklingsbidrag	0	0	0	0	0
2. Landsbygdsbidrag (exkl. stöd till kommersiell service)	0	0	0	0	0
varav landsbygdsbidrag (exkl. konsultcheckar)	0	0	0	0	0
varav konsultcheckar	0	0	0	0	0
3. Stöd till kommersiell service	0	0	0	0	0
4. Småföretagsstöd	0	0	0	0	0
5. Sysselsättningsbidrag	0	0	0	0	0
6. Såddefinansiering	0	0	0	0	0
7. Regional projektverksamhet	4 763	4 330	0	0	4 763
8. Uppföljning och utvärdering	225	94	0	0	225
Totalt	4 988	4 424	0	0	4 988
9. Företagsstöd 2005 mot bemyndigande (ändamål 1-6 ovan) som avser medfinansiera EG:s strukturfondsprogram (tkr)	0		0	0	0
10. Regional projektverksamhet 2005 som medfinansierar EG:s strukturfondsprogram (tkr)	1 391	2 605	0	0	1 391
11. Beslut år 2005 mot bemyndigande som avser medfinansiering av regionala tillväxtprogram (tkr)	0	0	0	0	0
varav medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram	0		0	0	0

Redovisade belopp under ändamålen 1-7 skall inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram (se 20 § Anslagsförordningen (1996:1189))

Beslut mot ändamål 8 Uppföljning och utvärdering görs mot anslag.

Tabell 1.2.2 - Åtgärder inom regional utvecklingspolitik

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till ekonomiska föreningar (t.ex. kooperativ verksamhet) (tkr)	2005	2004
Företagsstöd	0	0
Regional projektverksamhet	870	369
Totalt	870	369

Redovisade belopp skall inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram

Mål 1b

Länsstyrelsen skall, i län med samverkansorgan eller regionala självstyrelseorgan aktivt medverka till att arbetet och processerna inom det programlagda regionala utvecklingsarbetet bidrar till en hållbar regional utveckling. Kvinnor och män skall ha samma inflytande över det regionala utvecklingsarbetet och dess insatser samt få del av dem på lika villkor.

Åtterrapporing

Huvudansvaret för arbetet med det regionala utvecklingsarbetet vilar på Regionförbundet i Kalmar län. Länsstyrelsen ingår i det regionala partnerskapet, som utgör kärnan i arbetet med både det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) samt det regionala tillväxtprogrammet (RTP) och som har en stor roll i processen för genomförandet samt en påverkande och granskande funktion. Partnerskapets sammansättning speglar de olika grupperingar som aktivt arbetar med hållbar tillväxt i länet. En viktig uppgift för partnerskapet är att definiera framtida hållbara tillväxtförutsättningar utifrån ett näringslivsperspektiv och i programmet prioritera de insatser som bäst bidrar till att uppfylla dessa tillväxtförutsättningar oavsett administrativ tillhörighet.

Partnerskapet för RUP- och RTP-arbetet består av Svenskt Näringsliv, ALMI, Företagarna, LRF, Sydsvenska Industri- o Handelskammaren, Länsstyrelsen, Länsarbetsnämnden, Högskolan samt LO.

Länsstyrelsen har under 2005 samlat statliga myndigheter, i det s.k. chefskollegiet, för att informera och diskutera de statliga myndigheternas deltagande i RUP-

och RTP-processerna. Detta skedde mot bakgrund av Länsstyrelsens ansvar att samordna de statliga myndigheternas insatser i det regionala utvecklingsarbetet och behovet av att öka kontakten mellan de olika ingående statliga organisationerna och involvera dem i det regionala utvecklingsarbetet. I chefskollegiet ingår även Regionförbundet i Kalmar län. Chefskollegiet träffas två till tre gånger per år.

Länsstyrelsen och Regionförbundet har under 2005 samarbetat inom regional näringspolitik. Länsstyrelsen har deltagit i ett flertal arbetsgrupper med koppling till tillväxtarbetet bl.a. inom områdena regional näringspolitik, landsbygdsutveckling, miljö, jämställdhet, integration och kultur. Detta har lett till informationsåterföring och återkoppling av erfarenheter och kunskaper mellan de två organisationerna.

Arbetsmetoden för framtagandet av RUP är processororienterad där partnerskapet har utarbetat en ram från vilken arbetet utgår men där innehållet kommer att utvecklas under processens gång. Det primära i processen är dialogen, såväl med den politiska strukturen som med aktörer, organisationer och individer med intresse

och betydelse för det regionala utvecklingsarbetet. Processen hade sitt avstamp redan tidigt hösten 2004 då två Framtidsseminarier genomfördes i länet. Totalt deltog 330 personer. Målgruppen var personer i strategisk beslutsfattande ställning från den privata och offentliga sektorn med intresse för det regionala utvecklingsarbetet.

Från mars till oktober 2005 genomfördes aktiviteter för att med olika aktörer diskutera ett antal frågor, i vissa fall generella utvecklingsfrågor och vid andra tillfällen mer specifika frågeställningar kopplade till en avgränsad målgrupp. Arbetet sker utifrån ett funktionellt perspektiv där frågeställningen är avgörande för målgruppens sammansättning. En särskild arbetsgrupp inom Länsstyrelsen kommer tillsammans med Regionförbundet att följa arbetet med RUP och föra en aktiv dialog med partnerskapet.

Länsstyrelsen deltar dessutom, tillsammans med Regionförbundet, Högskolan i Kalmar samt Kalmar kommun i ett NUTEK-initierat projekt, *Håll Koll*, som syftar till att hållbarhetssäkra det regionala utvecklingsarbetet. Inom projektets ram har ett regionalt *Håll Koll*-seminarium arrangerats och arbetet med att utarbeta en gemensam hållbarhetsplattform pågår. Under 2006 kommer projektet att avslutas med en nationell konferens tillsammans med Hållbarhetsrådet

Arbetet med att förstärka jämställdhetsinsatserna i länet bedrivs till största delen i projektform. Vid bedömning av de projekt, som beviljats stöd, har en större vikt lagts vid att jämställdhetsperspektivet ska vara integrerat i projektens genomförande. Länsstyrelsen har också genom jämställdhetssakkunnige aktivt deltagit vid samråd i ansökningsprocessen från kvinnliga resurscentra i länet.

I det regionala utvecklingsprogrammet för Kalmar län anges att miljömålen är en naturlig del av det regionala utvecklingsarbetet. Länsstyrelsen och Regionförbundet har gemensamt arbetat med att förankra de regionala miljömålen i länet. Genom projektverksamhet, med stöd av EU:s strukturfonder och Miljö- och landsbygdsprogrammet, har Länsstyrelsen tillsammans med berörda kommuner i länet bland annat arbetat med integrerad kustzonsplanering och analys av användningen av havszonen (Interreg III BSR BaltCoast-projektet), Världsarvet Ölands odlingslandskap och en förbättrad biologisk mångfald (Life-projekt). I främst arbetet för kustplaneringen har kommunernas översiktliga planering varit en naturlig del. Samma gäller i de fördjupade studier för placeringen av havsbaserade vindkraftverk i södra Kalmarsund, som Länsstyrelserna i Kalmar och Blekinge genomfört tillsammans med berörda kommuner.

Mål 4

Resultat från interna och externa uppföljningar och utvärderingar av länsstyrelsernas regionala utvecklingsarbete skall tillvaratas och integreras i det fortsatta arbetet för hållbar regional utveckling.

Åtterrapporering

Uppföljning

Uppföljning av den egna projektverksamheten vid Länsstyrelsen görs med en analys över hur projektet förhåller sig tids-, kvalitets- och resursmässigt i förhållande till

budget och planerade aktiviteter. För uppföljningen används en checklista, som omfattar bl.a. rekommendationer för arbetsätt och upplägg

För projekt som bedrivs genom Länsstyrelsen sker en löpande ekonomisk uppföljning

i samverkan med projektledaren, där projektledaren ansvarar för att angivna ramar hålls. Vid rekvisition från externa finansierare görs även del- respektive slutrapportering. Utöver dessa redovisningar sker löpande rapportering och avstämning till styrgrupp/referensgrupp.

För projekt där Länsstyrelsen ensam är finansierad sker uppföljning av kostnaderna i samband med rekvisition av medel från projekten.

Genom den kunskap som handläggarna får av löpande arbete tillsammans med erfarenheter från tidigare genomförda projekt sker en kompetensuppbyggnad inom myndigheten som påverkar inriktningen av fortsatt arbete med hållbar regional utveckling

Utvärdering

Länsstyrelsen har utarbetat en modell/rutinbeskrivning för utvärdering i syfte att tydliggöra utvärderingens strategiska betydelse och visa på vilka verktyg som bör användas som ett led i att integrera lärandet i myndighetens arbete. Länsstyrelsen i Kalmar län har i utvärderingsarbetet fokuserat på effektivisering och kvalitetssäkring av verksamheten.

Inriktning

Länsstyrelsen har genom tidigare projekt kunnat följa en neråtgående trend inom serviceutvecklingen på landsbygd. Detta har lett till att medel för serviceanalys under 2005 satsats på att lyfta servicefrågan tidigt i den kommunala planeringen med syfte att samla och visa olika aktörers verktyg och belysa möjligheten att agera förebyggande snarare än att försöka dämpa negativa effekter i en kritisk situation. Arbetet sker i en bred arbetsgrupp, eftersom det visat sig viktigt att arbeta med såväl kommunala planerare som näringslivsutvecklare.

Projekt inom integration har också prioriterats, eftersom satsningar på integration får tydliga effekter inte bara för de människor och konkreta områden, som projekten handlar om, utan för allmänna tankemönster och indirekt berörda områden exempelvis på arbetsmarknaden. I utvärderingen för projektet Träffpunkt Hultsfred framkommer bland annat, att svenskfödda kommuninvånare har fått en nyanserad bild av asylsökande och slutat generalisera.

Mål 5

Länsstyrelsernas arbete med jordbruks- och fiskeåtgärder skall bidra till att uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken. Länsstyrelsen skall också arbeta för att uppnå de mål som slagits fast i miljö- och landsbygdsprogrammet samt för jordbruks- och fiskeåtgärder i strukturprogrammen för fiskerisektorn.

Åtterrapporing

Under 2005 har trycket varit stort på projektstöden inom LBU-programmet. Vid årets början fanns 62 ansökningar registrerade och inga medel tillgängliga. I början på oktober kom besked från Jordbruksverket om omfördelning av medel, och ett större antal av inläggande samt under året tillkommande ansökningar kunde därmed beviljas stöd.

Verksamheterna inom de olika projekten som har beviljats medel har ett stort spektrum, dock med en betoning på besöksnäring och förädlingsverksamhet. De kompetensutvecklingsinsatser, som har genomförts inom LBU-programmets insatsområde II (K2), har resulterat i ett ökat antal projektstödsansökningar under året. Ett större antal ansökningar berör även infra-

struktursatsningar på landsbygden. Den åtgärden har ökat i omfattning.

Länsstyrelsen har fortsatt satsningen på utvecklingsprojekt, som syftar till att uppnå målen i den regionala utvecklingspolitiken. Ett område, som ingår i denna satsning, är att introducera nya produktioner framförallt inom växtområdet baserat på de speciella odlingsbetingelser som finns i Kalmar län och främst på Öland. Länsstyrelsen samarbetar i detta fall med Sveriges Lantbruksuniversitetets (SLU) försöksstation i Torslunda, Mörbylånga kommun. På försöksstationen finns ett utvecklingskök för vegetabilier som fungerar som resurs när det gäller förädling av produkter från såväl SLU: s egna försöksodlingar som externa förädlare. Under året har Länsstyrelsen haft en person anställd för att utveckla och marknadsföra kökets verksamhet till gagn för de småskaliga livsmedelsförädlarna i länet. Dessa insatser har följts upp med rådgivning och specialkurser inom förädling finansierat av LBU-programmets kompetensutvecklingsinsats, K2. Information om nya grödor och förädling har även inhämtats genom studieresor och kontakter såväl inom Sverige som i övriga Europa.

Under 2005 har Länsstyrelsen påbörjat arbetet med att organisera och genomföra ett Regionalt resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling. Ett ökat behov av rådgivning till de mindre livsmedelsproducenterna har identifierats och ett behov av att samordna insatserna inom området småskalig livsmedelsförädling. Jordbruksdepartementet har löpande informerats om arbetet med det regionala resurscentrumet.

Merparten av länets fiskevatten tillhör jordbruks- och skogsfastigheter. Ett LBU-projekt har genomförts för att gynna fisketurismen och ge information om den viktiga resurs som fisket utgör. Länets samtliga sportfiskevatten där fiskekort kan köpas har digitaliserats. Kopplat till detta

kartmaterial finns uppgifter om vad som gäller inom det aktuella fiskevattnet såsom kontaktperson, kortförsäljning, dominerande fiskarter m.m. Förhoppningen är att materialet, som kommer att finnas tillgängligt på Länsstyrelsens hemsida, skall stärka fisketurismen som landsbygdsnäring och ta tillvara den utvecklingspotential som finns hos länets fiskevårdsområden och övriga fiskerättsägare.

Arbetet med projektstöden inom LBU-programmet bedöms som framgångsrikt och de mål, som fastställts i det nationella miljö- och landsbygdsprogrammet, sett ur Kalmar läns perspektiv, bedöms kunna uppnås under år 2006.

Vid handläggningen av projektstöden inom LBU-programmet har Länsstyrelsen vid behov, överläggningar med Regionförbundets handläggare, dels för att utbyta information om pågående handläggningar, dels för att undvika att projekt dubbelfinansieras. I en del fall, där LBU-medel inte fullt ut har kunnats användas för att stödja ett projekt, har en delad finansiering kunnat uppnås.

Samarbete kring LBU-programmet sker även med andra aktörer inom landsbygdsutvecklingen som t.ex. LRF, Hushållningssällskapet och Högskolan i Kalmar.

Inför skrivandet av ett nytt länsprogram inom K2 genomfördes ett samråd med representanter från ovan nämnda organisationer samt Regionförbundet och SLU. Även representanter från LBU-programmets målgrupp var inbjudna.

I förekommande fall sker även samarbete mellan de olika stöden inom insatsområde I och II såsom KULM och investeringsstöd.

Länsstyrelsen får också information från Mål 3, insatsområde 4, om ankommande ansökningar. Länsstyrelsen deltar vid behov på referensgruppens möten.

Verksamhetsgren Miljömålsarbete

Tabell 1.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren miljömålsarbete

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2005. Årsarbetskrafter och kostnader i enlighet med uppdrag 15 (tillförda medel 2002 och 2004) skall ingå i kolumn B och C.

Kostnader för VG Miljömålsarbete	Kostnader (tkr)	Årsarbets- krafter
A	B	C
Totala kostnader VG Miljömålsarbete (exkl. OH)	29 495	32,5
varav Övergripande miljömålsarbete och miljöövervakning (501, 502)	2 061	3,5
varav Skydd av områden och arter (511)	7 997	14,5
varav Förvaltning och skydd... (512)	13 924	9,5
varav Vattenskyddsområden (513)	59	0,1
varav Övriga ärenden...(519)	10	0,0
varav Efterbehandling av förorenade områden (577)	3 038	3,0
varav Kalkning (58)	2 167	1,5
varav Miljöarbete inom rennärning (611, 614, 619)	0	0,0
varav Miljöarbete inom fiske (621, 629)	240	0,4
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	9 394	6,8
Totala kostnader VG Miljömålsarbete (inkl. OH)	38 890	39,2

Tabell 1.3.1 - Länsfakta inom miljöområdet

Länsfakta inom fiskeområdet	2005-12-31	2004-12-31	2003-12-31
Antal fiskevårdsområden	97	97	96
Antal yrkesfiskelicenser	150	147	179
Antal fartygstillstånd	142	143	171
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	6	22	22

Tabell 1.3.2 - Länsfakta inom miljöområdet

Länsfakta kulturmiljö	2005-12-31	2004-12-31	2003-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	30 000	30 000	30 000
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	131	127	124
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	152	152	152
Antal sektorsövergripande ärenden*	ca 330	ingen uppgift	ingen uppgift
Riksintresseområden för kulturmiljövården, <i>antal</i>	99	99	99
<i>yta (ha)</i>	137291	137291	137291
Kulturresevat, <i>antal</i>	0	0	0
<i>yta (ha)</i>	0	0	0
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	75,0%	75,0%	75,0%

*) Ingen mätning av sektorsövergripande ärenden inom kulturmiljösektorn har genomförts under 2003 och 2004. Mätningarna under 2005 är inte kompletta. Antalet ärenden i tabellen är delvis uppskattade.

Tabell 1.3.3 - Länsfakta inom miljöområdet

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2005	2004	2003
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	11 759	9 522	10 244

Mål 1

Länsstyrelserna skall verka för att nå de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen med tillhörande delmål och sektorsmål som har beslutats inom särskilda politikområden såsom landsbygdspolitiken, livsmedelspolitiken, kulturpolitiken, skogspolitiken och transportpolitiken. Härvid skall länsstyrelserna särskilt verka för

- att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ökar,
- att arbetet med skydd av värdefulla områden och hotade arter prioriteras,
- att arbetet med skydd och skötsel av naturområden och hotade arter bedrivs så att biologisk mångfald bevaras och friluftslivet främjas och att fragmentering av naturmiljön motverkas,
- att miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, friluftsliv och naturturism samordnas med arbetet för en hållbar regional utveckling.

Pådrivande och förebyggande arbete**Miljömålsarbete**

Se under Mål 2, regionalt miljömålsarbete.

Informationsspridning

Länsstyrelsen arbetar aktivt med att sprida information till andra myndigheter, organisationer, markägare och allmänhet. Det sker bl.a. via broschyrer, böcker och Läns-

styrelsens hemsida. Länsstyrelsen tar regelbundet fram temabroschyrer om natur och miljö i länet som riktar sig mot en bred av-nämargrupp, exempelvis har under 2005 skriften *Välkommen till Ölandsmyren* samt informationsbroschyr om fossiler och fossilsamling publicerats. Broschyrerna har tryckts upp på svenska, engelska och tyska. (Se även under rubriken Särskilda redovisningar, Insatser för att utveckla arbetsformer i naturvården..., Lokala naturvårdsprojekt.)

Andra informationsinsatser är möten med markägare, ideella föreningar, företrädare för näringsliv, myndigheter och kommuner m.fl. i olika sammanhang. Stora insatser har gjorts inom reservatsförvaltningen främst genom produktion av informationstaylor.

Hemsidan utvecklas ständigt och är en viktig och lättillgänglig kanal för information om länets natur och kultur samt om det regionala miljömålsarbetet.

Deltagande i externt arbete

Länsstyrelsen deltar i många externa grupper med syftet att verka för att de nationella miljömålen får genomslag i länet och att samordning sker mellan statliga verksamheter. Några exempel på sådana grupper är Världsarvsrådet, projekten Öländsk kalksten och Linné på Öland, Samverkansgrupp med LRF Öland, Hållbar Utveckling i Kalmar Län (Länsstyrelsen, Landstinget och Regionförbundet) m.fl. I Jordbruksgruppen inbjuds externa deltagare som LRF, Hushållningssällskapet och Regionförbundet för att diskutera och byta erfarenheter när det gäller bl.a. jordbrukets miljöpåverkan. Inom samarbetsprojektet Miljösamverkan sydost mellan bl.a. Länsstyrelsen och Regionförbundet lämnas regelbunden information till kommunerna om det som pågår inom miljömålsarbetet.

Landsbygdspolitik och miljömål

Se även under rubriken Särskilda redovisningar.

Miljö – och landsbygdsprogrammet innehåller olika åtgärder som syftar till att nå miljömålsuppfyllelsen för ett flertal miljömål. Miljöstödsprogrammets ersättningar samt projektstöden för våtmarker och restaurering av slåtterängar och betesmarker har direkta effekter genom att det är ersättningar för utförda åtgärder.

Inom KULM (kompetensutveckling av lantbrukare inom miljöområdet) sker ständigt ett pådrivande och förebyggande arbete genom enskild rådgivning, kurser, studieresor m.m., i syfte att öka lantbrukarnas kunskap om och inspiration till miljöförbättrande åtgärder.

Rådgivning och övriga aktiviteter inom KULM genomförs i samarbete med, och delvis av, fristående aktörer och organisationer inom lantbruksnäringen.

Kulturpolitik och miljömål

I länsstyrelsens miljömålsarbete har kulturmiljöaspekter varit integrerade på olika organisatoriska nivåer. Länsantikvarien ingår i styrgruppen och kulturmiljöhandläggare har medverkat i arbetsgrupper för fortsatt regional anpassning av de nationella målen.

Transportpolitik och miljömål

Länsstyrelsens viktigaste insatser inom ramen för Transportpolitik och miljömål har under året varit och kommer för kommande år att vara:

- Fokus på samråd gällande infrastruktur ska ske i tidiga skeden. Detta för att tidigt kunna undvika intrång i känsliga områden, förebygga miljöproblem och tidigt planera skydds- och ev. kompensationsåtgärder.
- Fokus på kvalitet i MKB-handlingar. Detta bl.a. genom att anordna särskilda MKB-dagar med Vägverket och dess konsulter för att på så sätt säkerställa kvaliteten på handlingarna.
- Deltagande i upprustnings- och utvecklingsprojekt för länets järnvägar. Läns-

styrelsen har deltagit i en rad samråd gällande Kust - Kustbanan och Tjust - Stångådalsbanan, med ambitionen att stärka järnvägens konkurrenskraft i länet samtidigt som lokala miljöintressen tas till vara.

Samhällsplanering och miljömål

En väl underbyggd fysisk planering är förebyggande miljövärd. I kommunens översiktsplan redovisas kommunens strategi och förhållningssätt till olika miljöfrågor och konsekvenserna härav. I detaljplanerna visas hur olika projekt rent fysiskt och ekonomiskt skall genomföras för att nå en hållbar utveckling.

Länsstyrelsen arbetar inom ramen för samhällsplaneringen gentemot kommunerna bl.a. genom att

- betona vikten av bra underlagsmaterial (program, inventeringar, policys etc.) för planeringen,
- betona att konsekvensbeskrivningar gentemot berörda miljömål ska ske i alla planer,
- visa på goda exempel inom eller utom länet,
- göra uppföljningar och redovisa läget.

God bebyggd miljö och delmålet om ”planeringsunderlag” anger att det skall finnas program och strategier för bl.a. grönstruktur, ett miljöanpassat transportnät, effektivare energianvändning m.m. En viktig del i Länsstyrelsens rådgivning till kommunerna är att just påtala vikten av att sådana program och policys tas fram i kommunerna och att de sedan används i det dagliga arbetet. Hitintills har en enkel uppföljning skett av detta delmål genom BostadsMarknadsEnkäten och förekomst av sådana program. En sammanställning för hela länet har redovisats vid möte med alla kommunerna gemensamt i den s.k. Länsplangruppen. Information om läget i respektive kommun är i högsta grad pådrivande för arbetet i andra kommuner. Detta arbete kommer att utvecklas efter-

hand som lämpliga planindikatorer tas fram.

Livsmedelspolitik och miljömål

Arbetet med det ”veterinära” verksamhetsområdet har sedan många år inneburit en helhetssyn på livsmedelsproduktionen och är ingen ny verksamhet. Begrepp som ”från jord till bord”, ”från hage till mage”, ”från ax till limpa” eller ”från gröda till föda” känns ibland utslitna. Det har tagit mycket lång tid innan ansvariga utanför de veterinära kretsarna har förstått att en helhetssyn på livsmedelsproduktion är nödvändig för både djur och människor. Ett av de främsta skälen till att länsveterinärfunktioner inrättades på 1800-talet var just folkhälsofrågor och kopplingen till djurhälsa, djurproduktion och hantering av livsmedel. I dagsläget finns det bara en administrativ nivå - länsstyrelserna - som hanterar hela regelverket om djurskydd, smittskydd och livsmedel. Under en följd av år har resursförsämringar präglat verksamheten, samtidigt som regelverket har blivit mer och mer omfattande och dessutom anpassats till EU: s bestämmelser på området och den internationella handeln med djur och animaliska produkter blivit mer omfattande. Således arbetar Länsstyrelsen redan kontinuerligt mer eller mindre utifrån befintliga resurser med dessa frågor:

- livsmedelskontroll
- djurskydd (inkl. djurmiljö, förprovning av djurstallar, tillsynsvägledning för kommunerna)
- smittskydd (epizootier, zoonoser, djurhälsa, hälsokontroller, provtagningar, animaliska biprodukter, foderhygien, semin)
- veterinär tillsyn (organisation, djurhälsovård).

Denna ärendehantering måste dels knytas ihop inom ämnesområdena, dels hanteras tvärsektoriellt mot exempelvis frågor som avfall, hushållning med mark och vatten, utsläpp i miljön, humant hälso- och smittskydd, osv. I livsmedelskedjan måste varje

led vara säker. På så sätt gynnas konsumenternas förtroende för livsmedel och samtidigt gynnas folkhälsan.

Insatserna bidrar ytterst till uppsatta nationella mål för folkhälsan men även för andra mål som exempelvis miljökvalitetsmålen (både nationella och regionala). Internt är målet att kunna behålla befintliga resurser på området. Externt är målet att kunna samordna flera olika lagstiftningar och olika centrala verks regelverk så att synergieffekter kan erhållas i verksamheten. Det är också mycket viktigt att de kommunala resurserna inom djurskydds- och livsmedelstillsynen kan bibehållas på nuvarande nivå och helst att de ökar.

Skogspolitiken och miljömålen

Länsstyrelsens viktigaste operativa miljömålsarbete inom sektorn skogspolitik bedrivs främst genom områdesskydd av värdefulla naturområden på skogsmark.

Bevara och restaurera natur och miljö

Skydd och skötsel av värdefulla områden och hotade arter

Skydd av värdefulla områden (inkl Natura 2000)

Under 2005 har ett förslag till regional strategi för formellt skydd av skog tagits fram av Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen i Östra Götaland gemensamt enligt ett regeringsuppdrag. En god förankring är av största vikt och till arbetet har knutits en referensgrupp med representanter från kommunerna, ideella organisationer och markägarorganisationer. Förslaget är nu ute på remiss och beslut kommer att fattas i början av 2006.

Enligt den nationella strategin för formellt skydd av skog ska ungefär 14 600 ha. produktiv skogsmark i länet ha säkerställts genom områdesskydd senast 2010. Inom säkerställandearbetet är därför skog högt prioriterad. Även inom odlingslandskapet har säkerställandearbete bedrivits genom Life Nature-projektet *Strandängar och*

Skogsstyrelsen har ansvaret för att arealmålet, när det gäller övrigt områdesskydd i form av biotopskydd och naturvårdsavtal, uppnås. För genomförande av andra regionala miljömål som berör skogen, exempelvis ökad mängd död ved, större areal äldre, lövrik skog respektive gammal skog samt ökat inslag av gamla träd ansvarar Skogsstyrelsen i samarbete med skogsnäringen.

Ett viktigt strategiskt instrument för att uppnå de regionala miljömålen för Levande skogar är den regionala strategi för formellt skydd av skog som Länsstyrelsen börjat utarbeta tillsammans med Skogsvårdsstyrelsen i Östra Götaland. Syftet med strategin är att konkretisera genomförandet av det nationellt fastställda arealmålet för områdesskydd av skog och ange hur prioriteringar skall ske vid urval av objekt som kan bli föremål för formellt skydd.

våtmarker i det öländska odlingslandskapet. Verksamheten berör också flera andra miljökvalitetsmål: Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård och Myllrande våtmarker.

Under 2005 har arbetet med naturreservatsbildning omfattande inventeringar, avgränsningar, markägarförankringar samt upprättande av beslut och skötselplaner bedrivits i 30 områden.

Fem nya naturreservat har bildats. Två reservat har utökats (sammanlagd areal 781 ha.). Beslut om ett nytt och ett utökat fågelskyddsområden har fattats med en sammanlagd areal av 111 ha. Därmed omfattas 11 699 ha. (1,7 % av den produktiva skogsmarken i länet) av områdesskydd varav 7 850 ha. (1,1 %) har genomarbetade föreskrifter för skogen. För ängs- och naturbetesmarker och myr omfattas 12 720 ha. respektive 1 028 ha. (23,6 % respektive 4,8 % av totalarealen i länet) av områdesskydd.

I Kalmar län fanns vid 2005 års slut två nationalparker, 163 naturreservat (inkl. naturvårdsområden), varav fem är kommunala, 122 djurskyddsområden, varav fem är sällskyddsområden, samt 214 naturminnen. Totalt finns det 54 438 ha. skyddad areal i länet (varav 44 430 ha. överlappas av Natura 2000-områden).

För 2005 har länsstyrelserna fått extra medel för att revidera skötselplaner för befintliga reservat. Under året har beslut om nya skötselplaner tagits för tio naturreservat.

I länet finns 31 särskilda skyddsområden enligt fågeldirektivet (60 790 ha.) och 172 områden av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet (90 974 ha.) som godkännts av regeringen. Då de flesta områden är överlappande ger det en totalareal på 91 296 ha. inom Natura 2000 (varav 44 430 ha. överlappas av naturreservat). Av detta är 40 528 ha. vattenområde (söt-vatten och hav). Detta ger en total landareal på 50 768 ha. (4,5 % av länets landareal).

Under 2005 har Länsstyrelsen föreslagit att Norra Midsjöbankarna ska ingå i både habitat- och fågeldirektivet, Natura 2000.

Under 2005 har Natura 2000-arbetet koncentrerats till framtagandet av bevarandeplaner för länets Natura 2000-områden. En bevarandeplan ska, förutom att beskriva själva området, också ange hur områdets naturvärden ska kunna bevaras på sikt. I planen ska också behovet av uppföljningsinsatser beskrivas. Bevarandeplanen kommer dessutom att fungera som ett stöd för markägare och exploatörer som har ett ansvar att avgöra vilka åtgärder som eventuellt kräver tillstånd enligt miljöbalken. Arbetet sker i samråd med övriga aktörer i länet som t.ex. Skogsstyrelsen och LRF. Under 2005 har 156 bevarandeplaner fastställts och resterande (17 st.) kommer att fastställas i februari 2006.

Förvaltning och skötsel av skyddade områden (inkl Natura 2000)

Förvaltning och skötsel av naturreservat och Natura 2000-områden sker kontinuerligt och verksamheten berör miljökvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar och Ett rikt odlingslandskap. Omfattningen styrs till största delen av medelstildelning från Naturvårdsverket. Ytterligare finansiering tillkommer via projektanslag från EU-kommissionen, genom Life Nature-fonden och Miljö- och landsbygdsutvecklingsprogrammet. Andra medfinansierare är lokala och regionala myndigheter, Gröna jobb, ideella organisationer, föreningar och privatpersoner.

Kalmar län är tillsammans med Gotland de län som har störst areal värdefulla ängs- och naturbetesmarker skyddade som naturreservat. Stora insatser för skötsel och restaurering av dessa marker har gjorts, dels genom det årliga anslaget för skötsel av skyddade områden, dels genom Life Nature-projektet *Strandängar och våtmarker i det öländska odlingslandskapet*, som avslutades den 1 juli 2005. Viktiga åtgärder i dessa marker är röjning och stängsling för att underhålla naturbetesmarker eller restaurera och återuppta betet i igenväxta områden.

Även i skogsreservaten krävs ofta aktiva åtgärder för att uppnå syftet med reservatet. Detta gäller i första hand lövskogar, men även i andra skogstyper behövs i vissa fall åtgärder. Naturvårdsbränning har hittills inte genomförts i någon större omfattning i denna del av landet. Denna åtgärd kräver omfattande planering och är resurskrävande men samtidigt ett mycket viktigt instrument för att bibehålla de mycket höga värden som finns knutna till brandpräglade skogar. Under 2005 har dock ingen naturvårdsbränning genomförts på grund av stormen Gudrun.

Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder i skyddade områden är viktig för att veta om skötseln är ändamålsenlig och

kostnadseffektiv. Naturvårdsverket har under året startat ett projekt för att lägga grunden till ett uppföljningssystem inom skyddade områden och Natura 2000.

I Kalmar län har under 2005 uppföljning i skyddade områden bl.a. genomförts genom fågelinventeringar på Ölands sjömarker och i Västerviks skärgård och vegetationsinventeringar i kalkgräsmarker, fuktängar och rikkärr. Dessutom har mindre inventeringar genomförts för uppföljning av särskilda skötselåtgärder.

Friluftsliv

(Se även under rubriken Särskilda redovisningar/ Insatser för att utveckla arbetsformer i naturvården.../Lokala naturvårdsprojekt).

Förutom direkta insatser för att bevara den biologiska mångfalden används skötselanslaget för skyddade områden också till att främja friluftslivet genom byggande och underhåll av fågeltorn, leder, stättor, spänger, informationsskyltar, m.m.

I de mest välbesökta reservaten/djur-skyddsområdena finns avtal med lokala entreprenörer som under besökssäsongen tillser anordningar för friluftslivet och att skyltar som upplyser om tillträdesförbud m.m. finns på plats.

För närvarande pågår en satsning på informationsskyltar. Under 2005 har nya informationsskyltar till drygt 30 områden tagits fram. Informationen om skyddade områden på Länsstyrelsens hemsida uppdateras kontinuerligt.

I länet finns tre Naturum som Länsstyrelsen ansvarar för och förnyelse av informationen i dessa sker kontinuerligt. I Trollskogens Naturum och i Träffpunkt Ölands Naturum har utställningarna förbättrats under 2005. I Trollskogens Naturum och Ottenby Naturum liksom i Blå Jungfruns nationalpark finns guidepersonal under besökssäsongen.

I tio av de, under år 2005, beviljade lokala naturvårdsprojekten är friluftsliv ett av huvudsyftena (se under rubriken Särskilda redovisningar/Insatser för att utveckla

arbetsformer i naturvården.../Lokala naturvårdsprojekt). I dessa projekt är > 25 % av bidraget ämnat till friluftslivs-åtgärder.

Efterbehandling av förorenade områden

Länsstyrelsen har i samband med tillståndsprovning, vid tillsyn, när företagen själv har påkallat undersökningar, vid företagsnedläggelse, vid fastighetsförsäljning och vid exploatering verkat för att informella nätverk skapas mellan olika berörda parter. Detta medför en ökad förståelse och legitimitet för efterbehandlingsarbetet. Det innebär också en ökad effektivitet för Länsstyrelsen och kommunerna som tillsynsmyndighet. Rollen blir mer av att granska än att utarbeta förslag, som tar tid och resurser i anspråk. I takt med att förståelsen ökar blir det också lättare att få privatfinansierade projekt utförda.

För prioriterade efterbehandlingsprojekt har frivilliga överenskommelser gjorts (t.ex. Svartsjöprojektet) eller är på gång. Länsstyrelsen och några kommuner i länet driver också frågan om åtgärder via förelägganden (t.ex. Warta batterifabrik i Hultsfreds kommun). Vidare kan också konstateras att arbetet skulle få en större stadga om fler fall blev prövade av miljööverdomstolen.

I de regionala målen har Länsstyrelsen beslutat att förorenade områden ska vara identifierade senast år 2005. Det målet är nu uppfyllt. I Kalmar län har 4 253 misstänkt förorenade områden identifierats. Genom att söka i kommunernas och Länsstyrelsens eget arkiv, läns museet, telefonkataloger, m.m. har objekten kunnat identifieras. Intervjuer med äldre och f.d. anställda eller med andra personer som kan ha kunskap om området är också en värdefull informationskälla.

För minst 10 av de områden som är mest prioriterade, med avseende på riskerna för människors hälsa och miljö, ska arbetet med sanering och efterbehandling ha påbörjats senast 2005. Av de förorenade områdena är fem åtgärdade. I ytterligare ett

fall pågår sanering som beräknas vara åtgärdad under 2007. Vidare är tre förorenade områden klara för åtgärder samt två objekt där huvudstudien är klar med åtgärdsförslag. Länsstyrelsen är på god väg att nå även nästa delmål, att före 2010 ska efterbehandling ha påbörjats för ytterligare 10 områden och att 5 av dessa ska vara åtgärdade.

Av de objekt som har identifierats har Länsstyrelsen valt ut 30 områden som är mest prioriterade att undersöka och att åtgärda. Den totala kostnaden för att åtgärda samtliga dessa 30 områden har beräknats till 1,5 - 3 mdkr. Den stora kostnaden och behovet av personalresurser kräver att en prioritering av områdena måste göras. Länsstyrelsen har under året arbetat med att genomföra åtgärder och slutföra utredningar för prioriterade efterbehandlingsprojekt så att åtgärder kan påbörjas. Under året har preliminärt 34,6 mnkr investerats i efterbehandlingsarbete, varav 32 mnkr från Naturvårdsverkets efterbehandlingsanslag, 172 tkr från kommunernas medfinansiering samt 2,5 mnkr från privatfinansiering.

Två objekt, Ruda Exportträ samt Ruda glasbruk (Högsby kommun) har slutförts under 2005. I Svartsjöarna (Hultsfreds kommun), har åtgärder påbörjats i samarbete med Länsstyrelsen i Jönköping. Rassebygd (Emmaboda kommun) är klar för åtgärder samt förberedande arbete har påbörjats i Oskarshamns hamnbassäng (Oskarshamns kommun) och Gladhammars gruvor (Västerviks kommun). Två utredningar har avslutats under året, Degerhamn (Mörbylånga kommun) och Emnabo (Torsås kommun). Utredningar pågår i två objekt, Hälgenäs (Västerviks kommun) och Nötöfjärden (Oskarshamns kommun). Vidare har ett tillsynsprojekt för Glasriket påbörjats, vilket bedrivs i samarbete med Länsstyrelsen i Kronoberg. Under året har också arbetet med identifiering fortsatt och slutförts av misstänkt förorenade områden.

Kalkning

Framför allt sjöarna och vattendragen i sydvästra delen av Kalmar län är försurade av nedfall från luften i kombination med skogsbrukets inverkan. Sammanlagt kalkas ca 300 objekt (sjöar, våtmarker och vattendrag med doserare) för att upprätthålla ett pH-värde som möjliggör normalt liv i vatten. 5 545 ton kalk, till en kostnad av ca 4,6 mnkr, var planerat att spridas under 2005 i länet. Större delen av kalkningen genomfördes under oktober – november. Resultaten från 2005 års biologiska effektuppföljning redovisas i början på 2006. Vattenkemisk effektuppföljning sker under slutet av året. Utfallet, som är beroende av bl.a. väderförhållanden, vattenföring, etc., redovisas från huvudmännen till Länsstyrelsen i februari 2006.

2005 års verksamhet redovisas till Naturvårdsverket den 1 juni 2006 i *Verksamhetsberättelse med nyckeltal för budgetåret 2005 för verksamheten kalkning av sjöar och vattendrag*. Redovisningen omfattar verksamhetsberättelse, ekonomi, kalkmängder, kemisk- och biologisk effektuppföljning samt genomförd biologisk återställning i kalkade vatten. Under 2005 har renoveringen av länets doserare slutförts. Renoveringen innebär att doserarna förses med automatisk flödesstyrning, larm för driftsstörningar och datorövervakning. Dock kommer endast 4 av 7 doserare att vara försedda med datorövervakning så att de kan fjärrmanövreras.

Effektuppföljningen för 2004, den senast tillgängliga, visar att kalkningsverksamhetens kemiska mål har uppfyllts till 84 % av vattendragens längd och till 89 % av sjöarnas areal (65 % av antalet sjöar). Biologisk effektuppföljning visar att i 45 % av vattendragens längd är de biologiska målen uppfyllda, inga underkända samt 55 % okända på grund av att provtagningen genomförs vart 3: e - vart 6: e år.

Biologisk återställning i kalkade vatten

Under 2005 har ett omlöp byggts förbi Blomsterströms kraftverk i Alsteråns

huvudfåra. Vattendomen för Duveströms kraftverk i Alsteråns huvudfåra har överklagats och dom från miljööverdomstolen har inte meddelats ännu. Därmed har byggnationen av omlöpet inte kunnat påbörjas vid detta kraftverk.

EU:s miljöfond LIFE Nature har beviljat medfinansiering till ett WWF-projekt där målet är att säkra goda förhållanden för flodpärlmusslan i ett 20-tal vattendrag fördelade över landet. Som partners i projektet deltar länsstyrelserna i Västmanland, Örebro, Västra Götaland och Kalmar län, Skogsstyrelsen i resp. område samt Karlstad universitet och Göteborg stad. Projektet påbörjades den 1 november 2004 och ska vara avslutat den 1 november 2009. Vattendrag i Kalmar län som ingår i projektet är Nötån, Sällevadsån, Pauli-strömsån - alla inom Emåns vattensystem i trakten av Fågelfors/Järnforsen. Den 29 november 2005 hölls ett möte i Fågelfors med de berörda markägarna kring Nötån. Då redogjordes för projektet och översiktligt vad som bör göras i Nötån.

Fiskevård

Stor vikt har lagts på arbetet med länets fiskeresurser genom utrednings- och projektverksamhet. Arbetet har skett såväl inom ramen för det statliga stödet till fiskevårdsåtgärder, anslag 43:11, som inom insatsområdet – ”skydd och utveckling av akvatiska miljöer” - inom strukturstödet till fiskerinäringen. Projekt inom kustnära områden med störningar gällande rekryteringskapaciteten hos sötvattensarter samt vandringsvägar för havsvandrande fisk i vattendrag har prioriterats.

Kalmar läns kustfiskevårdsplan har legat till grund för det kustnära fiskevårdsarbetet. Grävningsarbeten inom ett stort restaureringsprojekt, Lillåns mynningsområde i Mönsteråsviken, har startat under året. Projektet beräknas slutföras 2006 och målet är att återskapa ett flera hektar stort reproduktionsområde för kustbundna fiskarter, främst gädda och abborre. Ett ca 2,5 ha. stort våtmarksområde har anlagts

vid Svartö, nära Mönsterås bruk. Våtmarken är anlagd för att skapa ett reproduktionsområde för främst gädda. Invandring av vuxen fisk har konstaterats och uppföljning kommer att ske genom yngelinventering under 2006. I skärgårdsområdet Sladö/Hasselö har en genomströmningskanal återskapats mellan den exponerade ostsidan av Sladö och västsidan. Den återskapade genomströmningen förväntas transportera bort lösa sedimentlager för att återskapa hårdbottnar gynnsamma för fisk.

I sjöar och vattendrag har flera projekteringar och småskaliga insatser genomförts vilka bidragit till underlättande av fiskvandring och ökad areal reproduktionsbottnar. Fiskevårdsarbetet i Emån, Alsterån, Halltorpsån och Bruatorpsån har prioriterats, speciellt med avseende på havsvandrande fiskarter. I Bruatorpsån har en ny fiskväg, omlöp, anlagts vid Ådholmens kraftverk vilket resulterat i fri fiskvandring ca 15 km uppströms mynningen vid havet. Två nya fiskvägar, omlöp, har anlagts i Halltorpsån, en vid Värnanäs damm och en vid Skräpple damm vilket medfört fri fiskvandring ca 30 km upp i ån. Fiskevårdsarbetet i Emån och dess avrinningsområde har bedrivits länsövergripande, i samarbete med Länsstyrelsen i Jönköpings län, med ett stort antal insatser för både biotopvård och forskningsarbete med inriktning på studier om lekfiskens vandringsbeteende. Här har bl.a. tagits fram en smoltberäkningsmodell för hela avrinningsområdet. Ett par projekt för återintroduktion av flodkräfta har genomförts.

Länsstyrelsens bedömning av årets fiskevårdsåtgärder är att de varit lyckosamma och bidragit till förbättring och skydd för sötvattensarter till gagn för såväl biologisk mångfald som för fritids- och yrkesfiske. Biotopförbättrande åtgärder har gynnat fiskreproduktionen och arbetet med fiskvägar i kustmynnande vattendrag har avsevärt förbättrat möjligheten för havsvandrande fisk att få tillgång till utökade

reproduktionsbottnar samt större areal
uppväxtområden.

Sammanställning av värdefulla kultur-,
natur- och fiskmiljöer i och i anslutning till
sjöar och vattendrag

Se under rubrik Kulturmiljöinventeringar.

Kulturmiljö, bevara och restaurera

Bidrag till byggnadsvård har främst styrts
till agrara bebyggelsemiljöer. Världsarvet
södra Ölands odlingslandskap, skärgården

Kunskap och underlag för miljöarbete

Åtgärdsprogram för hotade arter

I följande miljö kvalitetsmål ingår som ett
delmål att åtgärdsprogram ska finnas till år
2005 eller 2006 och ha inletts för de hotade
arter som har behov av åtgärder: Levande
sjöar och vattendrag, Hav i balans samt
levande kust och skärgård, Myllrande våt-
marker, Levande skogar och Ett rikt od-
lingslandskap. Ett intensivt arbete pågår
nationellt. Under 2005 har Länsstyrelsen i
Kalmar ansvarat för framtagandet av tio
nationella åtgärdsprogram (ÅGP); större
ekbock, långbensgroda, spindeln *Robertus
insignis*, korthalsad majbagge, spansk
fluga (skalbagge), larvmördare, svampar
på kalkrika ädellövbärande fodermarker,
öländsk tegellav, vädnetfjäril och ängs-
hök. Av dessa 10 program finns 9 som
remissfärdiga eller remissbehandlade
manuskript. Under 2005 har Länsstyrelsen
också varit inblandad i andra ÅGP som rik-
kärr, trumgräshoppa, sandödla, svartfläckig
blåvinge på timjan, vitryggig hackspett,
veronikanätfjäril, vit stjärkröksvamp,
dvärglåsbräken, ärrlavar, bredbandad
ekbarkbock, kronärtsblåvinge, bokblom-
bock och lindlevande skalbaggar. Läns-
styrelsen har gått in som partner i ett stort,
internationellt LIFE-projekt *Rehabilitation
of the Baltic coastal lagoon habitat comp-
lex*. Inom projektet kommer Länsstyrelsen
framförallt att arbeta med åtgärder för
grönfläckig padda.

och inlandets bymiljöer har varit priorite-
rade. För världsarvet har ett omfattande
förslag till uppföljningsprogram arbetats
fram och remitterats till ett stort antal
intressenter. En flerårig utredning för att
klarlägga förutsättningarna för att bilda ett
kulturresevat med agrar inriktning i
Skinnskälla m.fl. byar på gränsen till Jön-
köpings län har slutförts under året. Beslut
om ev. reservatsbildning kommer att fattas
i början av 2006.

Inom ramen för åtgärdsprogramarbetet har
även andra aktiviteter utförts bl.a. inventer-
ingar som exempelvis av tjockskalig
målbarmussla, utter, korthalsad majbagge
och spansk fluga, restaureringsåtgärder,
uppsättning av tillfälligt hägn, utsättning
av grönfläckig padda, upprättande av
naturvårdsavtal för att gynna veronika-
nätfjärilen och informationsmöten med
markägare och andra aktörer.

Naturvårdsinventeringar

Basinventeringen

Inventeringen pågår under åren 2004 –
2008. Den görs av Länsstyrelsen, på upp-
drag av Naturvårdsverket. Syftet är att
kartlägga naturtyper, deras struktur och
funktion i Natura 2000-områden. Det gör
det lättare att t.ex. sätta uppföljningsbara
mål för områdenas naturvärden när de
formuleras i bevarandeplaner och skötsel-
planer för områdena. Information behövs
också till den uppföljning av naturvärden i
Natura 2000-områden som Sverige och öv-
riga medlemsländer i EU ska rapportera in.

Ängs- och betesmarksinventeringen

På uppdrag av Jordbruksverket har en
ängs- och betesmarksinventering genom-
förts under åren 2002-2004. Sammanlagt
har 59 531 hektar inventerats, fördelat på
7 248 st. objekt. En slutredovisning av
projektet, *Ängs- och betesmarksinventering*

i Kalmar län 2002-2004, har publicerats under 2005.

Sandödleinventering

Sandödlan är hotad i Sverige och ett åtgärdsprogram är under framtagande. För att kartlägga den aktuella förekomsten av sandödlor och potentiella sandödlehabitat i länet, inventerades 90 lokaler i Kalmar län under 2005. Sandödlan påträffades på 50 säkra lokaler. Före inventeringen hade sandödlan rapporterats från 22 lokaler mellan 1975 och 2005. På 13 av dessa lokaler påträffades sandödlor. Därtill hittades 37 helt nya lokaler under inventeringen.

Gåsprojektet

Under senare år har antalet gäss, tranor och sångsvanor som häckar eller rastar på Öland ökat. Fåglarna äter gärna av den odlade grödan och på sina håll har de gjort stor skada. En kartläggning av storfågelnas antal och förekomst samt skador på odlad gröda har gjorts av Länsstyrelsen under 2005. Resultaten kommer att presenteras i början på 2006. Projektet har utförts i samarbete med LRF på Öland och Viltskadecenter på Grimsö Forskningsstation (SLU).

Skalbaggar vid alvarvåtar och rikkärr

För att öka kunskapen om insektslivet i öländska våtmarker har fyra våtmarker inventerats. Inventeringsunderlaget ger också information om lokalernas bevarandestatus och lämpliga framtida skötselåtgärder. Sammanlagt påträffades 182 arter av skalbaggar, varav 11 rödlistade. Ett av de mer intressanta resultaten var att rikkärren var artfattigare än våtmarker i anslutning till alvarsjöar/alvarvåtar.

Fladdermöss

Under 2005 slutfördes fladdermusinventeringen på Kalmar läns fastland då Torsås och Emmaboda kommuner inventerades. Syftet är att öka kännedomen om faunan och att få kännedom om värdefulla lokaler. Inventeringen är tänkt att utgöra ett under-

lag vid framtida säkerställande och miljöövervakning av fladdermöss. Flera ovanliga arter har noterats som barbastell, pipistrell och dammfladdermus. Det finns ett behov av, att med inventeringen som grund, se var det finns kolonier av barbastell för eventuella framtida skyddsåtgärder.

Häckfågeltaxeringen

Häckfågeltaxeringen är en häckfågelinventering som ingår i den nationella miljöövervakningen och som till största delen bedrivs ideellt. I länet finns 20 områden som ska inventeras årligen. Från och med 2004 användes även dessa rutter i Länsstyrelsens regionala miljöövervakning. Syftet är att på sikt se trenderna med länets vanliga fåglar.

Häckfåglar i ytterskärgården

Ytterskärgården har stor betydelse för rastande och häckande fåglar. Häckfågelfaunan längs en sträcka på ca 90 km från Svartingskärr i Mönsterås kommun i söder till Långskär utanför Sladö i Västerviks kommun i norr har följts årligen sedan 1990. Flera arter visar negativa trender t.ex. skärpiplärka, roska och silltrut.

Häckfåglar på Ölands sjömarker

Ölands sjömarker är mycket betydelsefulla för rastande och häckande fåglar. Häckfågelfaunan följs i drygt 20 % av området årligen sedan 2003. Syftet med inventeringen är att bygga upp en längre serie för att lättare kunna se mellanårsfluktuationer. Vart tionde år planeras en total inventering. Nästa totalinventeringstillfälle för samtliga sjömarker är 2008.

Inventering av onormal fågeldöd

Under 2005 har en nationell inventering av onormal fågeldöd utförts. I Kalmar län är det ytterskärgården i Mönsterås till Västervik som inventerats samt Marskärr, Sillgrund och Kåreholm på Öland. Endast några få döda och sjuka gråtrutar påträffades. Samtidigt rapporterade inventerarna

på Öland att gråtruten minskat kraftigt, att flera andra arter också har minskat samt att knölsvanarna inte får ut några ungar.

Floraväkteri

Föreningarna Smålands Flora och Ölands Botaniska Förening registrerar varje år ett stort antal rödlistade växter och kryptogamer i en databas. Genom att samarbeta med föreningarna får Länsstyrelsen tillgång till materialet. Länsstyrelsen har stor användning av uppgifterna bl.a. vid handläggning av ärenden och som underlag inför inventeringar. Idag finns 10 002 poster för fastlandet och 13 638 poster för Öland. Majoriteten av uppgifterna kommer från föreningarna.

Långbensgroda

Långbensgrodan på Öland är en del av miljöövervakningen. Den är utrotningshotad och kommer att få ett eget åtgärdsprogram. Arten fungerar som en indikator på våtmarkernas och skogsområdenas tillstånd. Ett 120 km² stort område med över 100 lekvatten har inventerats årligen i 18 år.

Kartläggning av områden lämpliga för anläggning/restaurering av våtmarker i Kalmar län

Projektet är finansierat av EU: s projektstöd för utveckling av landsbygden. Kartläggningen har gjorts i linje med åtgärdsförslagen i det regionala miljömålet Myllrande våtmarker. Projektets syfte är att kartlägga de mest gynnsamma lokalerna för anläggning/restaurering av våtmarker för att fånga upp störst möjliga mängd växtnärläckage från jordbruksmark, samt gynna den biologiska mångfalden i akvatiska miljöer. Riskkartor för läckage av kväve och fosfor, baserade på vilken typ av gröda som odlas på varje åker i kombination med bl.a. jordart, har tagits fram. Kartläggningen kommer att underlätta Länsstyrelsens handläggning av ärenden som berör anläggning av våtmarker. Det är önskvärt att gå ut till markägare och föreslå

anläggning av våtmarker i de mest angelägna områdena. Projektpengar till en sådan informationsinsats kommer att sökas.

Sammanställning av värdefulla kultur-, natur- och fiskmiljöer i och i anslutning till sjöar och vattendrag

Se under rubrik Kulturmiljöinventeringar.

Kulturmiljöinventeringar

Sammanställning av värdefulla kultur-, natur- och fiskmiljöer i och i anslutning till sjöar och vattendrag

På uppdrag av Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket och Fiskeriverket har Länsstyrelsen gjort en översiktlig kunskaps-sammanställning av värdefulla kultur-, natur- och fiskmiljöer i och i anslutning till länets sjöar och vattendrag. Sammanställningen kommer att bearbetas för publicering i Länsstyrelsens meddelandeserie.

Västra kustvägen, Öland

En översiktlig inventering och kunskaps-sammanställning har genomförts för den s.k. Västra kustvägen på nordvästra Öland. Arbetet syftar till att klarlägga skyddsstatus och behov av bevarandeinsatser, exempelvis bildande av kulturresevat.

Fornminnesdigitalisering

Under 2005 har Länsstyrelsens fleråriga arbete med att digitalisera lägesinformation och register över länets ca 30 000 fornlämningar avslutats. Det är nu möjligt för exempelvis kommunernas plankontor att nyttja de, hos Riksantikvarieämbetet, inregistrerade uppgifter som finns i en nationell databas.

Även arbetet med att digitalisera allt material från den totala kulturhistoriska bebyggelseinventering av länets skärgårdsområde, som Länsstyrelsen beställt av Länsmuseum, har fortsatt. Det mesta av informationen finns nu tillgänglig i Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister, till

vilket även exempelvis kommunerna har tillgång.

Internationellt miljöarbete

Odlingslandskap i sydöstra Europa

Länsstyrelsen i Kalmar är tillsammans med Länsstyrelsen i Blekinge och Centrum för Biologisk Mångfald (CBM), huvudaktörer i ett internationellt och tvärvetenskapligt samarbete kring odlingslandskapet. Syftet är att skapa nätverk mellan Sverige och länder i sydöstra Europa (Rumänien, m.fl.), mellan forskare och förvaltare samt mellan kulturmiljövård, naturvård och lantbruk. Det långsiktiga målet är en hållbar landsbygdsutveckling i Sverige och i länder i sydöstra Europa.

Skötsel av nyckelbiotoper i Lettland

Projektet *Management of Woodland Key Habitats in Latvia* är ett treårigt projekt som drivits av Skogsvårdsstyrelsen i östra Götaland. Projektet som finansierats av Naturvårdsverket avslutades i december 2005. Arbetet gick ut på att ta fram en manual för skötsel av nyckelbiotoper för att gynna biologisk mångfald. Parallellt har lettiska ekologer utbildats. Därtill har synpunkter på informationsmaterial som broschyrer och en film givits.

Skötselplan för Vistula-näset i Kaliningrad

Syftet med detta projekt är att stödja den regionala miljömyndigheten i Kaliningrad med deras arbete att ta fram underlag till och utarbeta en skötselplan för Vistula-

Särskilda redovisningar

Vattendirektivets införande

Vattenmyndigheten

Vattenmyndigheterna har under 2005 arbetat intensivt för att skapa förutsättningar att lyckas med det nya uppdraget – att skapa en integrerad vattenförvaltning enligt EG:s vattendirektiv. Nyckeln till framgång heter samverkan och integration.

näset med syfte att göra området till nationalpark. Projektet omfattar bedömning av naturvärden för näset och framtagande av en skötselplan. Projektet genomförs av länsstyrelserna i Blekinge, Kronoberg och Kalmar län i samverkan med Naturvårdsverket och WWF. Projektet påbörjades i maj 2005 och avslutas under 2006.

BERAS- Baltic Ecological Recycling Agriculture and Society.

Projektet handlar nationellt om lantbrukets och samhällets påverkan på Östersjön. I Sverige följdes ett antal gårdar med ekologisk produktion med avseende på gårdarnas kväve- och fosforläckage. Under 2005 har det lokala arbetet i Kalmar län inom BERAS-projektet huvudsakligen varit inriktat på tre områden:

- Mätning av växtnäringsämnen i dräneringsvatten från Solmarka gårds åkrar.
- Ekonomiska beräkningar och kalkyler av olika grödor som odlas ekologiskt på Solmarka gård.
- Konferens med temat Hållbar konsumtion.

Konferensen om hållbar konsumtion genomfördes i samarbete med Landstinget och Regionförbundet i Kalmar län i slutet av 2005.

Miljöövervakning

Se under Mål 2, Miljöövervakning och uppföljning av miljömålsarbete.

De fem Vattenmyndigheterna har haft åtskilliga möten och aktiviteter gemensamt på olika nivåer för att nå samsyn. De har även haft ett stort antal möten med centrala myndigheter och andra organisationer som har en roll i vattenrelaterade frågor.

Vattenmyndighetens delegation har haft fyra sammanträden samt ett möte gemensamt med de övriga vattendelegationerna i landet. Delegationen har beslutat att dela

distriktet i sju delområden baserat på sammanhängande avrinningsområden. Områdena har fått följande benämningar; Motala Ström, Vättern, Smålandskusten, Emån, Blekingekusten, Skåne och Gotland. För varje delområde har en länsstyrelse tilldelats samordnaransvaret av delområdets avrinningsområden.

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt bemannade sitt kansli med ytterligare två personer. Beredningssekreteriaten vid distriktets sju länsstyrelser, vilka bemannats under 2005, har ansvaret att samordna arbetet med vattendirektivet i länen, internt och externt, i nära samarbete med kansliet. Arbetsformerna mellan sekretariatet och kansliet har mejslats ut under året. Fysiska möten har blandats med telefonmöten och digitala ”möten”. Eftersom mycket är nytt togs initiativet att varje distrikt skulle testa tankarna i direktivet genom att genomföra ett s.k. Pilot Åtgärds Projekt (PÅP). Inom Södra Östersjöns vattendistrikt genomfördes PÅP med fokus på inlandsvatten, grundvatten och kustvatten i samarbete mellan olika beredningssekreteriat. Förutom en god start i de nya tankarna gav också PÅP en start i samverkan mellan länsstyrelserna i Södra Östersjöns vattendistrikt. Stora insatser har lagts ner på att förbereda arbetet för den kommande kartläggningen och miljöövervakning. En viktig bas i detta är att sammanföra befintliga data – nationellt, regionalt, lokalt – på ett ändamålsenligt sätt.

Att informera om myndigheten och dess uppdrag har också varit i fokus detta första år. Kansliet, liksom beredningssekreteriaten, har lagt ner ett stort arbete på informationsinsatser som grund för kommande arbeten. Två nyhetsbrev har skickats ut brett för att väcka intresse och ge kunskap om den nya myndigheten och dess ansvar.

Samverkan inom avrinningsområden mellan olika aktörer som kommuner, branschorganisationer och ideella föreningar är ett av vattendirektivets viktiga moment.

Beredningssekreteriat

Under 2005 har beredningssekreteriatet vid Länsstyrelsen i Kalmar län bildats och påbörjat sitt arbete. Länsstyrelsen har startat samordningen mellan införandet av EG: s vattendirektiv och övrigt miljöövervaknings- och miljömålsarbete. Ett antal möten med övriga beredningssekreteriat i Södra Östersjöns vattendistrikt och med Vattenmyndigheten har skett.

Information om beredningssekreteriatet och vattendirektivet har spridits på möten med vatten(vårds)förbund samt lokala och regionala miljögrupper. Ett nyhetsbrev med information har skickats ut till länets kommuner. Tillsammans med övriga beredningssekreteriatet i landet utfördes ett pilotprojekt med syfte att pröva datatillgänglighet och tillvägagångssätt vid karaktärisering av ett kustområde.

Regionala rovdjursgruppen

En förvaltningsplan för stora rovdjur har utarbetats för Kalmar län. Planen har remitterats till Rovdjursgruppen och Viltvårdsnämnden. Naturvårdsverket skall därefter fastställa planen under 2006.

Rovdjursgruppen har inte haft anledning att hålla några möten under år 2005. All rovdjursinformation som rovdjursansvarig fått från bl.a. Naturvårdsverket och Viltskadecenter har snabbt och kostnads-effektivt, via e-post, spridits till gruppen.

I Kalmar län finns ännu ingen kvalitets-säkrad föryngring av lo, varg, järv, björn eller kungsörn. Inventeringen av rovdjur begränsas till att de förordnade besiktningsmännen och kvalitets-säkrarna spårar i områden där föryngring och stationär förekomst tidigare förekommit. Inventeringen består även i att fältpersonalen kvalitets-säkrar observationer av rovdjur och utför besiktning av rovdjursrivet vilt. Några större områdesinventeringar har inte genomförts.

Rovdjursansvarig har deltagit på nedanstående konferenser under året:

- Rovdjur 2005.
- Utvärdering av rovdjursinventeringarna 2004/2005 – utanför renskötselområdet
- Regional rovdjursförvaltning del 4
- Viltförvaltning och artskydd

Väsentliga insatser inom ramen för de skilda handlingsprogrammen för jordbrukets och fiskets miljöeffekter

Miljö- och landsbygdsprogrammets insatsområde I (inkl fiskets miljöeffekter) och miljömål

Inom programmet för kompetensutveckling för lantbrukare inom miljöområdet (KULM) har Länsstyrelsen arbetat med rådgivning och utbildning med utgångspunkt från miljömålen Ett rikt odlingslandskap, Giftfri miljö, Grundvatten av god kvalitet, Ingen övergödning, Myllrande våtmarker och Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Projektstöd för restaurering av slätterängar och betesmarker, projektstöd för anläggning av våtmarker samt investeringsstöd för miljöförbättrande åtgärder syftar också till att nå miljömålsuppfyllelsen för ett eller flera miljömål.

Miljömålet Giftfri miljö och Grundvatten av god kvalitet – Inom KULM, kompetensområde 2, har Länsstyrelsen arbetat med rådgivning och utbildning angående användning av växtskyddsmedel. Särskilda insatser har gjorts i kommunernas vattenskyddsområden, där rådgivningen har lett till en förbättrad hantering av bekämpningsmedel, och att föroreningsriskerna har minskat. En särskild satsning kallad *Greppa näringen* har fortsatt under 2005, vars syfte är att förbättra och effektivisera hanteringen av växtnäring på gårdsnivå. Inom *Greppa näringen* ges enskild rådgivning om användning av bekämpningsmedel. Insatser via KULM har även gjorts för att öka jordbrukets omställning till ekologisk produktion, vilket leder till att användningen av växtskyddsmedel totalt sett minskar.

Miljömålet Ingen övergödning – Genom KULM-programmet har Länsstyrelsen arbetat med rådgivning och utbildning inom växtnäringens område. Inom *Greppa näringen* utnyttjas flera kompetenser vid rådgivningen, som exempelvis handlar om utfodring, växtnäring, våtmarker och lantbruksbyggnader. Inom Miljö- och landsbygdsutvecklingsprogrammet (LBU) används projektstödet för anläggning av våtmarker. Syftet är att öka andelen våtmarker främst i områden där risken för övergödning är stor, men även för att öka den biologiska mångfalden. I LBU-programmet utnyttjas investeringsstöd till åtgärder som ger ökade och förbättrade miljöeffekter inom jordbruket.

Miljömålet Myllrande våtmarker – Beträffande projektstöd, se miljömålet Ingen övergödning. Inom KULM - programmet har Länsstyrelsen arbetat med rådgivning för att anlägga och sköta våtmarker. Vid anläggandet av våtmarker i nära anslutning till kustzonen beaktar Länsstyrelsen, förutom våtmarkens närsaltsreduktion, de kustbundna fiskarternas möjlighet till att nyttja våtmarken som reproduktionsområde. Under senare år har en nedgång märkts vid föryngringen hos vissa sötvattensarter i brackvattensområdet. Denna nedgång har inte märkts i sötvatten och Länsstyrelsen vill därför verka för att främst gädda bereds möjligheten att vandra upp i anlagda våtmarker för att trygga sin reproduktion.

Ett projekt har genomförts med syfte att kartlägga de mest gynnsamma lokalerna för anläggning/restaurering av våtmarker för att fånga upp största möjliga mängd växtnäringssläckage från jordbruksmark, samt gynna den biologiska mångfalden i akvatiska miljöer. Kartläggningen kommer att underlätta Länsstyrelsens handläggning av ärenden som berör anläggning av våtmarker. Projektet är finansierat av EU: s projektstöd för utveckling av landsbygden.

Miljömålet Ett rikt odlingslandskap och Hav i balans samt levande kust och skärgård – Inom KULM-programmet

bedrivs kampanjen *Levande landskap* där Länsstyrelsen arbetat med rådgivning och utbildning för att stärka och bevara odlingslandskapets natur- och kulturvärden. Åtgärdsplaner, vilka utgörs av rådgivning och beslutsunderlag för betesmarker som berättigar till tilläggsersättning i betesmarksstödet, har dominerat årets verksamhet. Övrig verksamhet i syfte att bevara och förstärka natur- och kulturvärden i odlingslandskapet har gjorts i form av

enskild rådgivning, särskilda kurser och byvandringar. Även rådgivningen för att öka den ekologiska produktionen borde leda till ökad hävd av betesmarkerna, främst beroende på att det i ekologisk produktion ställs krav på betesdrift. Inom LBU-programmet används projektstödet för restaurering av betesmarker och slätterängar. Genom rådgivning och anläggningsstöd ökar förekomsten av nämnda marker.

Finansiella insatser 2005 (tkr)	
KULM 1 Levande Landskap	2300
KULM 2 Skydd av miljö känsliga områden	2791
KULM 3 Ekologisk produktion	732
Projektstöd för anläggning av våtmarker	2824
Projektstöd för restaurering av betesmarker och slätterängar	1480
Investeringsstöd för miljöförbättrande åtgärder	6000

Insatser för att utveckla arbetsformerna i naturvården när det gäller att stärka dialogen med medborgarna och uppnå lokal delaktighet i bevarandearbetet

En meningsfull dialog kräver omfattande tid. Inom odlingslandskapet har flera satsningar varit framgångsrika tack vare att stora resurser (projektmedel) kunnat riktas till samverkan. Life Nature-projektet *Strandängar och våtmarker i det öländska odlingslandskapet* avslutades under 2005. I samband med projektavslutningen har en broschyr *Strandängar och våtmarker på Öland – erfarenheter från ett naturvårdsprojekt* (Länsstyrelsens meddelandeserie 2005:30) om projektet publicerats och delats ut till alla markägare och aktörer. Dessutom anordnades en studieresa för markägare och entreprenörer som varit delaktiga i projektet. I samband med framtagandet av bevarandeplaner till Natura 2000-områdena har sex markägarmöten genomförts och ett stort antal muntliga kontakter tagits. Löpande kontakter hålls med kommunernas kontaktpersoner för den lokala naturvårdssatsningen (se nedan). Dessa vittnar om att intresset för naturvårdsfrågor ökat sedan statsbidrag blivit möjligt. Att alla kommuner sökt

projektbidrag är ett bevis på detta. Kontakterna mellan de ideella föreningarna, kommunerna och Länsstyrelsen har också ökat och engagemanget lokalt har stärkts.

Så många som 24 föreningar är på något sätt engagerade i 2005 års lokala naturvårdsprojekt. Inom tre projekt sker samverkan över kommungränserna. (Se även text rubriken under Informations spridning, Deltagande i externt arbete.)

Lokala naturvårdsprojekt

I länets alla kommuner pågår för närvarande naturvårdsprojekt som får statsbidrag. Under 2005 inkom 46 ansökningar för lokala naturvårdsprojekt. Den preliminära tilldelningen för Kalmar län var 3,7 mnkr och dessa medel fördelades på 28 beviljade projekt. Kommunernas medfinansiering i projekten varierar stort. Några kommuner bidrar inte alls, andra redovisar några få arbetstimmar medan de övriga kommunerna är huvudfinansierare i projekten.

Under 2005 bidrog merparten av projekten till att uppfylla miljö kvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö och Myllrande våtmarker. Störst andel av statsbidraget fick däremot projekt för måluppfyllelse av Levande skogar.

Hållbar regional utveckling och miljömål (inklusive naturvård, friluftsliv och naturturism)

Höga natur- och kulturvärden är viktiga förutsättningar för utvecklingen i länet. De kultur- respektive naturvärden som karakteriserar länet är av stor betydelse såväl för besöksnäringen som för ett attraktivt permanentboende. Genom sitt ansvar bl.a. i kommunernas planprocess och för kultur- och naturmiljöfrågor verkar Länsstyrelsen aktivt för att såväl bevara som utveckla länets värden.

Länsstyrelsen satsar årligen stora resurser på skötsel av skyddad natur liksom att göra dem tillgängliga för friluftsliv och turism. I länet har, under de senaste 10 åren, ca 200 mnkr utbetalats till markägare för s.k. intrång och markinköp. De senaste fem åren har mer än 40 mnkr gått till skötsel och friluftsanordningar i länets naturreservat. Genom Länsstyrelsens LIFE Nature-projekt, delfinansierade av EU, har ytterligare 45 mnkr kommit Öland till del sedan 1996. Pengarna har framförallt gått till röjningsåtgärder, vilket gjort att ett stort antal lantbrukare har getts möjlighet att söka miljöersättningar för nyöppnade marker.

Länets Naturum besöks årligen av tusentals personer. För 2005 var besökssiffrorna i Ottenby ca 135 000 och i Trollskogen ca 65 000. Naturum Träffpunkt Öland kan inte redovisa separata besökssiffror för Naturum då utställningen ingår som en del i turistbyråns verksamhet.

På Öland är turismen nu den största näringen och omsätter 1,3 mdkr. Vid senaste besöksundersökningen anges "naturen" som främsta motiv för att besöka ön och därefter "sol och bad". Det är omvända förhållanden mot tidigare år. Det finns således vad gäller såväl Öland som andra delar av länet en stor potential för ytterligare utveckling av turismnäringen.

Länsstyrelsen har inlett en samverkan med kommuner och näringsliv i syfte att göra värdefulla naturområden mer tillgängliga

för turist- och besöksnäringarna. Bl.a. avspeglas detta i projektet *Linné på Öland*, som påbörjats under 2005 och som kommer att ha sin kulmen under Linnés jubileumsår 2007. Ökad tillgänglighet, förbättrad information och marknadsföring är viktiga delar i projektet.

Den lokala naturvårdssatsningen är ett annat exempel där Länsstyrelsen genom att stödja det lokala engagemanget för naturen bidrar till ökad lokal kunskap och en stärkt bas för den lokala och regionala utvecklingen.

Länsstyrelsen menar att samarbetet mellan myndigheter på lokal, regional och nationell nivå, liksom den lokala delaktigheten inför beslut och åtgärder, är viktiga förutsättningar för att skyddad natur skall ses som en resurs och en möjlighet. Skyddet ska inte ses som ett hinder utan naturen ska skyddas för människor och inte mot människor.

Utbytet av kunskap, erfarenheter och goda exempel är väsentligt för att förbättra samarbete och förståelse mellan olika aktörer i landskapet: natur- och kulturmiljövärdare, turismfrämjare, regionala utvecklare, näringsliv, ideella organisationer, markägare och boende. Detta har visat sig tydligt i bl.a. i Världsarvsprocessen och Life Nature-projekten. Det pågående projektet *Odlingslandskap i sydöstra Europa* har som syfte att ytterligare främja detta tvärspektoriella arbetssätt och dessutom öka samverkan mellan myndigheter nationellt och internationellt, samt mellan forskarvärlden och myndigheterna.

Rådgivande verksamhet och samtal pågår även inom ramen för de s.k. plansamråden. Genom kommunernas planarbete läggs en viktig grund för en hållbar långsiktig regional utveckling. Länsstyrelsen har i uppgift att bistå med kunskapsunderlag, värna om nationella intressen såsom natur- och kulturmiljö samt verka för att man i planeringen beaktar ett antal olika miljökvalitetsmål och hållbarhetsaspekter.

Länsstyrelsen har under 2005 redovisat till Boverkets avseende läget i kustområdena. Arbetet omfattar bl.a. en genomgång av översiktsplaner och hur vissa frågor behandlas, en kartläggning av viktiga anspråk, intresse motsättningar och problem samt utvecklingstendenser. Materialet kommer att vidareutvecklas och sammanställas i en rapport för Kalmar län och därigenom bli ett viktigt och angeläget underlagsmaterial för regional utvecklingsplanering och hållbar tillväxt.

Arbetet med att utveckla metoder för att hållbarhetssäkra verksamheter har bedrivits gemensamt med Regionförbundet, Kalmar kommun samt Högskolan i Kalmar i projektet *Håll Koll*. Det NUTEK-finansierade projektets övergripande mål är att hållbarhetssäkra det regionala utvecklingsarbetet. Inom ramen för projektet diskuteras

och vidareutvecklas former och verktyg för hållbarhetssäkring vilka sedan har presenterats och diskuterats vid ett regionalt seminarium. I januari 2006 ska projektet avslutas med en nationell konferens tillsammans med Hållbarhetsrådet.

Länsstyrelsen deltar i processen kring framtagandet av det nya Regionala Utvecklingsprogrammet (RUP-en IV) och verkar då bl.a. för att en tydligare koppling till de regionala miljömålen sker. Regionförbundet, som i Kalmar län är huvudansvarig för det regionala utvecklingsarbetet, har också lyft fram de regionala miljömålen. Regionförbundet har valt att prioritera fem målområden (vilket motsvarar cirka 55 regionala miljömål) som anses vara av särskild betydelse för regionen och näringslivets utveckling.

Mål 2

Länsstyrelserna skall utveckla det regionala mål- och uppföljningsarbetet i bred förankring i länet så att det ger underlag för arbetet inom denna och andra verksamhetsgrenar.

Åtterrapporering

Hållbar utveckling och miljömålsarbete

Under 2005 har arbetet med att beakta och integrera såväl miljömålsarbetet samt hållbarhetsperspektivet i Länsstyrelsens verksamhet blivit tydligare.

Sekretariatet för hållbar utveckling, som även omfattar miljömålssamordnaren, bildades i januari 2005. Sekretariatet samordnar det övergripande arbetet med de hållbarhetsaspekter som Länsstyrelsen definierat såsom särskilt viktiga för verksamheten; barnperspektiv, tillgänglighet, miljömål, jämställdhet, integration, krisberedskap, folkhälsa, kulturarv samt regional utveckling. Uppgifter som fokuserats särskilt på under 2005 är att hållbarhetsaspekterna beaktas i verksamhetsplaneringen samt kommer med vid de återkommande verksamhetsuppföljningarna under året.

En viktig pågående uppgift är att hitta bra former för denna integrering, arbetsformer och metoder som inte enbart resulterar i ett pliktskyldigt svar på specifika uppmaningar utan som faktiskt bidrar till att olika perspektiv vägs in och, om de är relevanta, beaktas på ett konkret sätt i den faktiska verksamheten.

Regionalt miljömålsarbete

Tillsammans med miljömålssamordnare och styrgrupp (med verksamhetsansvariga) samt andra medarbetare har det bildats ett miljömålnätverk inom Länsstyrelsen med totalt ett 40-tal personer. Nätverket har under 2005 föreslagit åtgärder för måluppfyllelse samt diskuterat lämpliga indikatorer för uppföljning av miljömålsarbetet. Till stöd finns en databas med alla åtgärdsförslag (i dagsläget ca 300) vilka används som arbetsmaterial för miljömålnätverket

på Länsstyrelsen. Databasen används även som ett tittskåp och de verksamhetsansvariga nyttjar databasen som ett planeringsinstrument i verksamhetsplaneringen.

Länsstyrelsens miljömålsarbete har under 2005 fokuserat alltmer mot Östersjön och odlingslandskapet. Detta innebär i praktiken att Länsstyrelsen visserligen fortsätter att arbeta på bredden i miljömålsarbetet men riktar extra resurser mot vatten- och odlingslandskapsinsatser.

Länsstyrelsen kommer att under 2006 ta kontakt med länsaktörer som kommuner, näringsliv och andra statliga verksamheter och diskutera åtgärdsförslagen i miljömålsdatabasen om vem som gör vad. En lägesrapport går ut i början av 2006 för att inleda den informationssatsning som ska göras hos länets olika aktörer under 2006.

Miljömålssamordnaren har under 2005 främst arbetat med organisationen av det interna miljömålsarbetet men sitter också med i ett antal externa grupper för att bygga upp ett miljömålnätverk utanför Länsstyrelsen. Exempel på sådana grupper är när Länsstyrelsen tillsammans med Regionförbundet och Landstinget diskuterar arbetet för hållbar utveckling i länet med koppling till miljömål, folkhälsomål och regionala utvecklingsfrågor. Ett annat exempel är sydlänsträffar med andra länsstyrelser miljö-målssamordnare där det diskuteras gemensamma lösningar för måluppfyllelse och samordning kring metoder.

Under 2005 har Länsstyrelsen:

- Bildat ett sekretariatet för hållbar utveckling i januari 2005, som även omfattar miljö-målssamordnaren.
- Aktiverat kontaktpersonerna i Länsstyrelsens miljömålnätverk för att ta fram åtgärder och lägga in dem i Länsstyrelsens miljömålsdatabas.
- Lagt in läns-specifika kommentarer i indikatorpresentationerna (RUS, det läns-gemensamma uppföljningssystemet och miljömålsportalen) för uppföljning av miljömålen. Uppföljning av miljömålen

görs även via tillståndsrapporter från Länsstyrelsens miljöövervakning.

- Ansökt om extra resurser från Miljö-målsrådet bl.a. för att vidareutveckla uppföljningsindikatorer.

Under 2006 kommer Länsstyrelsen att:

- Skicka ut en lägesrapport angående Länsstyrelsens miljömålsarbete samt aktivera det externa miljömålnätverk som deltog i framtagandet av de regionala miljömålen.
- Uppdatera de regionala miljömålen utifrån den nya, av riksdagen antagna, miljömålspropositionen.
- Ta fram underlag baserat på Länsstyrelsens åtgärder i miljömålsdatabasen och kommunicera det med andra läns-aktörer i syfte att få fram väl förankrade åtgärdsprogram med fokus på Östersjön och odlingslandskapet. Förankringsarbetet ska ske under hela 2006 och leda till överenskommelser mellan olika aktörer om vem som gör vad för att nå målen.
- Sammankalla samverkansgruppen där olika länsaktörer medverkar.
- Bilda expertgrupper för att diskutera utförandet av specifika åtgärder.
- Göra en samlad uppföljning av de regionala miljömålen.
- Fortsätta att definiera, förtydliga och integrera hållbar utveckling i Länsstyrelsens arbete.
- Delta i sydlänsträffar för sydlänssamordning

Miljöövervakning och uppföljning av miljömålen

Miljöövervakningens uppgift är att följa och beskriva länets miljö-tillstånd och miljöhot samt att förse avnämarna med miljöövervakningsdata. Den är också en viktig del av miljömålsuppföljningen. Huvuddelen av miljöövervakningen sker genom kontrollprogram kopplade till de

miljöfarliga verksamheter som bedrivs i länet, s.k. recipientkontroll. Särskilda organisationer har bildats för recipientkontrollen och Länsstyrelsen deltar aktivt i arbetet. I Kalmar län verkar Emåns vattenförbund, Alsteråns vattenvårdsförbund, Ljungbyåns recipientkontrollkommitté, Lyckebyåns vattenförbund och Kalmar läns kustvattenkommitté.

Övervakning av tätortsluftens kvalitet sker i samarbete mellan Länsstyrelsen, kommunerna och de större industrierna via Kalmar läns luftvårdsförbund.

Kemi och biologi i vatten har övervakats framförallt som uppföljning inom kalkningsverksamheten.

Arbetet har fortgått i det Smålandsgemensamma Utterprojektet, där en ny informationsfolder tagits fram under 2005.

Den regionala övervakningen samordnas med nationell och kommunal miljöövervakning för att utnyttja resurserna så effektivt som möjligt. Ett samlat program för miljöövervakningen har utarbetats under 2005 (Länsstyrelsens meddelandeserie 2005:22) och godkänts av Naturvårdsverket. Programmet fokuserar på kopplingen till de nationella miljökvalitetsmålen.

Miljöövervakningsdagar för 2005 arrangerades av Länsstyrelsen. Under dessa dagar diskuterade samtliga länsstyrelser samordningen av miljöövervakningen.

För att göra uppgifter om miljöförhållandena lätt tillgängliga bygger Länsstyrelsen en regional databas. Detta arbete har pågått sedan 2002. Databasen utformas i nära anslutning till den länsstyrelsegemensamma databasen för miljöövervakning och naturvård (DMN).

Länsstyrelsen har deltagit i RUS (Regionalt uppföljningssystem), det länsstyrelsegemensamma arbetet för uppföljning av miljömålen.

Elfiske har utförts på 34 lokaler i Kalmar län under år 2005.

En rapport om länets vattenmiljö riktad till politiker, skolor och allmänhet har getts ut. Den heter *Havet och människan – miljösituationen i Kalmar läns kustvatten* och har nummer 2005:23 i Länsstyrelsens meddelandeserie.

Insatser med avseende på miljöövervakning av arter, se under Mål 1, rubriken Naturvårdsinventeringar.

Verksamhetsområde Tillsyn och vägledning

Tabell 2.1 - Statistik över tillsynsverksamheten

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för verksamhetsområde Tillsyn och vägledning. Ärenden som redovisas under tabell 3.1 (Ärendehandläggning) skall exkluderas i nedanstående tabell.

A	B	C	D	E	F	G	H
Sakområde och del av sakområde	Antalet tillsynsobjekt¹	Antal objekt som varit föremål för tillsyn²	Antal egenintierade tillsynsändnen (avser såväl beslutade som pågående ärenden)	Antal tillsynsändnen efter anmälan (avser såväl beslutade som pågående ärenden)³	Används vedertagna metoder (ja/nej)⁴	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister⁵	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som ej åtgärdats⁶
Kommunikationer:							
Tillsyn över yrkesmässig trafik (24)	2279	126	51	75	Ja	0	0
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor totalt	140	63	22	0	Ja, delvis	0	0
varav Livsmedelskontroll (281)	16	7	5	0	Ja	0	0
varav Djurskydd ⁷ (282)	16	4	3	0	Ja	0	0
varav Smittskydd (283)	70	37	6	0	Nej	0	0
varav Allm. veterinära frågor (284)	35	15	8	0	Nej	0	0
Hållbar samhällsplanering och boende:							
Plan och byggnadsfrågor (404)	12	6	4	2	Ja	2	0
Kulturmiljö	30500	175	175	0	Ja	0	0
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	12	0	0	0	Ja	0	0
Naturvård och miljöskydd totalt	1226	785	441	433	Ja/Nej	33	15
varav skyddade områden (515, 516, 525-528)	829	493	8	325	Ja/Nej	6	5
varav vattenverksamhet och täkter (535, 545)	221	122	18	104	Ja	10	7
varav miljöfarlig verksamhet (555)	59	53	138	4	Nej	15	2
varav övrig miljösyn (565-567, 575)	117	117	117	0	Nej	2	1
Areella näringar totalt	4374	41	0	1	0	1	1
varav Lantbruk (605)	4200	1	0	1	Ja	1	1
varav rennäring (613)	0	0	0	0	0	0	0
varav fiske (623)	174	40	0	0	0	0	0
Social omvårdnad totalt⁸	678	175	87	22	0	20	7
varav äldreomsorg	193	48	18	7	Ja	9	2
varav handikappomsorg	345	68	11	5	Ja	7	2
varav individ- och familjeomsorg	140	59	58	10	Ja	4	3
Övrig förvaltning totalt	2012	1673	1502	6	Ja	1	1
varav stiftelser (206)	222	222	51	1	Ja	1	1
varav kameraövervakning (211)	348	39	39	0	Ja	0	0
varav bevakningsföretag (212)	2	2	2	0	Ja	0	0
varav lotterier (215)	25	0	0	0	Ja	0	0
varav jakt och viltvård (218)	1402	1402	1402	0	Ja	0	0

Definitioner till tabell 2.1:

- 1) med *tillsynsobjekt* avses verksamheter, produkter eller anläggningar, dvs. de enheter som är föremålet för tillsyn enligt av staten fastställda normer. I de fall där tillsyn görs över andra tillsynsorgan (vanligtvis kommuner) kan tillsynsobjekt avse kommun. I övriga fall skall tillsynsobjekt EJ avse kommun eller kommunedel, då denna är att betrakta som objektansvarig, dvs. den som ansvarar för att tillsynsobjektet uppfyller statens krav. Kolumn B skall avse bruttopopulationen av tillsynsobjekt. Om svårigheter finns att ange ett exakt antal, skall en uppskattning av antalet tillsynsobjekt göras. **Antalet skall avse 1/1-05. Om antalet väsentligt förändrats under året skall det kommenteras.**
- 2) med *antal objekt som varit föremål för tillsyn* avses de objekt som omfattats av alla de delar/procedurer som länsstyrelsen definierar som tillsyn. **Om svårigheter finns att ange ett exakt antal, skall en uppskattning av antalet tillsynsobjekt göras. Kommentera om uppgiften avser faktiskt antal eller uppskattat antal.**
- 3) **När en verksamhetsinnehavare anmäler en förändring av verksamheten skall det i stället räknas som egeninitierat tillsynsärende och ingå i kolumn D. Såväl pågående som beslutade ärenden skall omfattas.**
- 4) med vedertagna metoder avses metoder/procedurer framtagna för att underlätta tillämpningen av myndighetens tillsynsuppdrag och för att säkra att detta tillämpas likvärdigt inom givna ramar.
- 5) med allvarliga brister avses brister hos tillsynsobjektet som av länsstyrelsen bedöms vara så allvarliga att om de inte åtgärdas kan leda till skada eller andra negativa effekter för den enskilde eller för samhället i övrigt. **Avser ej ärenden utan objekt.**
- 6) med antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som ej åtgärdats avses brister av allvarlig karaktär (se ovan) som vid återbesök/uppföljning eller, vid med länsstyrelsen överenskommen tidpunkt, ej har åtgärdats.
- 7) För djurtillsyn (Djurskydd) gäller att i kommentarerna redovisa antal förbud att ha hand om djur samt antalet omhändertagna djur.
- 8) Åtterrapporeringen för Social omvårdnad avser *ej* individärenden varför de brister som åtterrapporeras i tabellen ska avse brister i verksamhetstillsynen där länsstyrelsen har **riktat kritik**. (kritiken behöver inte vara allvarlig.) För social omvårdnad avses med tillsynsobjekt t.ex. en institution (HVB), en särskild boendeform, en daglig verksamhet eller en öppenvårdsverksamhet i offentlig eller privat regi som länsstyrelsen har tillsyn över, oavsett om verksamheten står under löpande tillsyn av socialnämnden i den kommun där verksamheten bedrivs. Med tillsynsobjekt avses även individ- och familjeomsorg, handikappomsorg eller äldreomsorg inom en kommun, kommunedel eller stadsdel. Men inom de olika omsorgsgrenarna räknas verksamheter som egna objekt. Varje äldreboende är ett objekt, hemtjänsten i en kommun eller en kommunedel ett objekt o.s.v. Med tillsynsobjekt avses däremot inte ett individärende.

Mål 1

Ett ökat skydd för enskilda och värnande om samhället i övrigt genom såväl tillsyn som vägledande arbete.

Åtterrapporering

Tillsynsverksamheten har bedrivits i stort sett i samma omfattning som föregående år. I de fall tillsynens omfattning och inriktning inte är reglerad i detalj har Länsstyrelsen valt att inrikta tillsynen mot de objekt eller områden där verkningsgraden bedömts vara störst.

Inom vissa områden där tillsynsobjekten är många och de personella resurserna få finns svårigheter att bedriva tillsyn i önskad omfattning. Dock bedöms att målet kan uppnås genom att i möjligaste mån koncentrera tillsynen till de objekt eller områden där risken för att skyddet för enskilda eller samhällen i övrigt skulle försämrast.

Kommentarer till tabell 2.1**Kolumn C, antal objekt som varit föremål för tillsyn**

Antalet objekt som varit föremål för tillsyn är det faktiska antalet utom i del av sakområde 5, Skyddade områden, 515 Tillsyn av områdesskydd där antalet är uppskattat.

Kommunikationer

Antalet objekt som varit föremål för tillsyn har minskat p.g.a. resursbrist.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

Länsstyrelsen har handlagt sju förbudsärenden om förbud att ha hand om djur varav fem lett till förbud att ha hand om djur eller visst slag av djur.

Länsstyrelsen har handlagt 19 ärenden om omhändertagande av djur varav 17 har fastställts.

Den planerade tillsynsverksamheten har fått stå tillbaka p.g.a. fall av epizootisk och zoonotisk sjukdom och flera tunga djurskyddsärenden.

Naturvård och miljöskydd

I kolumn D finns redovisat för skyddade områden, vattenverksamhet, täkter och övrig tillsyn anmälningar, miljörapporter, anmälan om transport av farligt avfall, Sevesoanmälningar, avgifter, efterbehandlings- och tillsyn av hemprodukter, besiktningar och övrigt. Beträffande miljöfarlig verksamhet har i år avgifter inte medräknats varför summan är lägre än föregående år.

I kolumn E har siffrorna för skyddade områden, vattenverksamhet, täkter och övrig tillsyn uppskattats och avser enbart klagomål. Kolumn G anger en noggrannhet på +/- 5 objekt.

Siffrorna i kolumn H har uppskattats för samtliga verksamheter inom naturvård och miljöskydd.

Areella näringar

Antalet tillsynsobjekt har beräknats utifrån antalet EU-stödansökningar jämte en uppskattning av hur många som inte söker stöd. Eftersom beräkningen av antalet tillsynsobjekt beräknats på annat sätt 2005 än tidigare är differensen stor gentemot 2004 års siffra.

Beträffande fisket avser antal tillsynsobjekt förordnade fisketillsynsmän per den 31 december 2005 samt antal objekt som varit föremål för tillsyn de som förordnats under 2005. Anledningen till att antalet förordnade fisketillsynsmän minskat i antal jämfört med 2004 beror på att endast aktuella förordnanden anges vid året slut.

Social omvårdnad

Antalet objekt som varit föremål för tillsyn inom äldreomsorgen har minskat under år 2005. Detta på grund av att de nya socialkonsulterna, som anställdes för de extra medel Länsstyrelsen tilldelades för tillsyn inom äldreomsorgen, besökte ett stort antal objekt under år 2004 för att de skulle bilda sig en uppfattning om de olika verksamheterna som finns i länet. Även de personella resurserna inom området har minskat till följd av sjukdom och vakans.

Övrig förvaltning

I den totala tillsynsmängden ingår även ärenden avseende tillsyn över övermyndare/överförmyndarnämnder samt pantbank.

Verksamhetsgren Social tillsyn

Tabell 2.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren social tillsyn

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår (dvs. 2005).

Kostnader och årsarbetskrafter för VG Social tillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Social tillsyn (exkl. OH)	3 227	5,2
varav Tillsyn och rådgivning m.m. (701, 709)	2 209	4,2
varav Enskild vårdverksamhet (702)	205	0,4
varav Individärenden (703)	75	0,2
varav Fördelning av statsbidrag (704)	640	0,2
varav Alkoholärenden (705)	99	0,1
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	1 028	1,1
Totala kostnader VG Social tillsyn (inkl. OH)	4 255	6,2

Tabell 2.2.1 - Social tillsyn – fördelning av tillsynsinsatser

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som avser verksamhetsgren Social tillsyn. Uppskatta hur social tillsyn fördelar sig i procent mellan främjande/förebyggande, inspektioner/kontroll och övrig tillsyn. Redovisa och kommentera de viktigaste främjande/förebyggande tillsynsinsatserna under året, exempelvis seminarier och möten med politiker respektive förvaltningsledningar.

Tillsynsinsats	Procent
Främjande/förebyggande	50,0%
Inspektion/kontroll	50,0%
Övrig tillsyn	0,0%
Summa	100,0%

Kommentarer till tabell 2.2.1 Social tillsyn – fördelning av tillsynsinsatser

Främjande/förebyggande insatser

Rådgivning och information via telefon

Länsstyrelsen har en omfattande telefonrådgivning till allmänhet, organisationer, socialtjänsten i länet samt till personal och ansvariga för enskild verksamhet. Socialkonsulenterna besvarar ca 2 000 samtal per år och är i stort tillgängliga varje arbetsdag. Vidare besvaras ett stort antal frågor via e-post.

Möten med brukare

Länsstyrelsen har regelbundna träffar med företrädare för pensionärsorganisationer, anhängföreningar och handikapporganisationer. Länsstyrelsen deltar bl.a. i Läns-handikapprådet för utbyte av information mellan olika huvudmän och organisationer. Länsstyrelsen deltar också i utbildningar för förtroendevalda inom pensionärsorganisationerna.

Informationsblad

Länsstyrelsen ger ut information via "Sociala Bladet" till socialtjänsten i länet, enskilda verksamheter och andra intressenter via e-post 2 - 3 gånger per år. Bladet

innehåller information om lagstiftning, rättsfall, statsbidrag, konferenser, seminarier, m.m.

Möten med politiker och förvaltningsledningar

Möten har skett med politiker och förvaltningsledningar i samband med tillsynsärenden. Länsstyrelsen genomför årligen s.k. samlad tillsyn av hela socialtjänsten i någon eller några kommuner. Vid dessa tillfällen är dialog och informationsutbyte med politiker i facknämnder, kommunstyrelse och förvaltningsledning en del av metoden. En särskild konferens med Socialstyrelsens ledning, ordförande i länets social/omsorgsnämnder och Länsstyrelsen har genomförts. Samtliga kommuner har besökts i samband med verksamhetstillsyn och tillsyn i individärenden.

Konferenser, seminarier och utbildningsdagar

Länsstyrelsen har själv och i samverkan med andra ordnat ett flertal konferenser, seminarier och utbildningsdagar. Dessa har bl.a. handlat om kommunernas tillsyn över enskild verksamhet, våldsutsatta kvinnor, hedersrelaterat våld, barn i vålds- och missbruksmiljöer, folkhälsofrågor, alkoholserving. Varje år genomförs en ung-

domsarbetarkonferens under två dagar med ca 100 deltagare i samarbete med länsrådsgroup för alkohol och drogfrågor. Utbildning i handläggning och dokumentation har genomförts vid flera tillfällen. Utgångspunkten har i flera fall varit brister som Länsstyrelsen funnit i tillsynen.

Projektmedel

Länsstyrelsens uppdrag att förmedla statsbidrag för att på olika sätt utveckla socialtjänsten i länets kommuner är en viktig del av det förebyggande arbetet.

Detta gäller såväl inom det alkohol- och drogförebyggande området som inom ungdoms- och missbrukarvården. Länsstyrelsen förmedlar också medel till att förebygga s.k. hedersrelaterat våld och för att stödja kommunerna i deras insatser för psykiskt funktionshindrade genom personliga ombud. Länsstyrelsen fördelar medel till kommunernas arbete att stödja anhörigas insatser för äldre och funktionshindrade.

Folkhälsofrågor

Länsstyrelsen deltar i samverkan med bl.a. landstinget i kompetensnätverk för att utveckla hälsofrågorna för barn och unga liksom befolkningen i övrigt.

Tabell 2.2.2 - Social tillsyn – antal inspektioner/kontroller

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering avseende verksamhetsgren Social tillsyn. Observera att det är antal inspektioner som skall anges - inte antalet tillsynsobjekt. Kommuner avser kommuner där länsstyrelsen mer ingående granskat ett eller flera verksamhetsområden.

Genomförd tillsyn		Med inriktning på barn och unga	Med inriktning på missbruk	Med inriktning på psykosociala problem
Antal Hem för vård eller boende (HVB)	Privat	8	3	0
	Offentlig	0	0	0
		Äldre	Funktionshinder	varav psykiskt funktionshindra
Antal särskilda boendeformer	Privat	0	6	3
	Offentlig	39	25	2
Antal granskade kommuner/kommundelar	Missbruk	Barn och unga	Äldreomsorg	Handikappomsorg
	12	12	13	13

Tabell 2.2.3 - Social tillsyn – avslagsbeslut m.m.

År	Antal ej verkställda				Avslagsbeslut trots bedömt behov enl. SoL, antal	Sanktionsavgift, SoL	
	Beslut enligt SoL		Domar enligt SoL			Antal ansökningar	Domar med bifall
	Särskilda boenden	Andra insatser	Särskilda boenden	Andra insatser			
31 december 2002	22	12	1	0	33	0	0
31 december 2003	7	8	0	0	26	0	0
31 december 2004	16	5	3	0	26	0	0
Under hela år 2005						0	0
År	Antal ej verkställda				Avslagsbeslut trots bedömt behov enl. LSS, antal	Sanktionsavgift, LSS	
	Beslut enligt LSS		Domar enligt LSS			Antal ansökningar	Domar med bifall
	Särskilda boenden	Andra insatser	Särskilda boenden	Andra insatser			
31 december 2002	9	6	10	10	34	0	0
31 december 2003	9	11	3	3	4	0	0
31 december 2004	2	30	2	2	0	1	0
Under hela år 2005						0	0
Antalet ärenden enligt 16 kap 1§ under 2005		5					

Mål 1

Länsstyrelserna skall tillse att socialtjänstens arbete bedrivs målinriktat, lagenligt samt med god kvalitet och framförhållning i planeringen. Påtalade brister och missförhållanden i huvudmännens verksamhet skall åtgärdas enligt en av länsstyrelsen beslutad tidsplan som följs upp.

Återrapportering***Brister och missförhållanden***

De brister och missförhållanden som uppmärksammas i tillsynen åtgärdas inom fastställd tidsram. I några fall planeras åtgärder i samband med kommande budgetarbete. Länsstyrelsen har som rutin, ”Social tillsyn i individärenden”, att alltid följa upp de ärenden där Länsstyrelsen

riktat allvarlig kritik mot kommunens socialtjänst eller enskild verksamhet genom att på nytt granska verksamheten eller på annat sätt få information om att åtgärder vidtagits. Länsstyrelsens uppfattning är att huvudmännen åtgärdar de brister som Länsstyrelsen påtalar och arbetssättet med uppföljning av allvarlig kritik bedöms ge god effekt.

Sammanfattning av de tre tillsynsinsatser inom den sociala tillsynen som sannolikt givit bäst effekt.

1. Länsstyrelsen har under året genomfört tillsyn vid sju Hem för vård och boende (HvB) för barn och ungdom, bl.a. som ett led i arbetet att utveckla metoder för kommunernas löpande tillsyn. Två av dessa tillsynsinsatser var mycket omfattande och pågick delvis även under 2004. Inför den planerade tillsynen under 2005 har Länsstyrelsen av samtliga HvB för barn och ungdom begärt in uppgifter (namn, placeringskommun och ansvarig socialsekreterare) för samtliga placerade per den 1 februari 2005. Därefter har en riskbedömning vad gäller verksamhetens kvalitet gjorts och fem HvB har prioriterats för tillsyn. Därpå har en enkät gått ut till samtliga placerande kommuner avseende delar av verksamheten. De från kommunerna erhållna uppgifterna har till viss del utgjort grund för tillsynen.

Utgångspunkten vid genomförandet av tillsynen vid HvB-hemmen har varit att inhämta de inskrivna barnens/ungdomarnas egen syn på förhållandena på hemmen. Samtal har som regel skett med de inskrivna barnen/ungdomarna i grupp. Tillsynen har fokuserat på kvalitet och kvalitetsbrister bl.a. möjligheten för ungdomarna att komma till tals och påverka verksamheten. De uppmärksammande kvalitetsbristerna har åtgärdats. I samråd med kommunerna har en policy för deras löpande tillsyn utarbetas.

2. Tillsyn av rättssäkerheten för psykiskt funktionshindrade har genomförts i fyra kommuner. Efter en enkätundersökning av samtliga kommuner om myndighetsutövningen vid insatser för psykiskt funktionshindrade framkom att fyra kommuner inte gör några utredningar om de psykiskt funktionshindrades behov av insatser, underlät att fatta beslut och att lämna besvärshänvisning. Kommunen såg insatserna för de psykiskt funktionshindrade som serviceinsatser. Samtliga kommuner har efter verksamhetstillsyn och rådgivning börjat

genomföra utredningar och fatta beslut enligt socialtjänstlagen även för psykiskt funktionshindrade. Rättssäkerheten för de psykiskt funktionshindrade har avsevärt förbättrats i de fyra granskade kommunerna.

3. En i förväg oanmäld verksamhetstillsyn inom äldreomsorgen på ett särskilt boende för demenssjuka i en av länets kommuner visade på stora brister i kvalitet och säkerhet i form av t.ex. inlåsning, bristande personlig omsorg, avsaknad av utevistelse samt brister i brukarnas möjligheter till självbestämmande och brister i brandsäkerhet. Effekterna av tillsynen har inneburit att kommunen startat ett genomgripande utvecklingsarbete på samtliga särskilda boenden i syfte att utveckla ett individualiserat arbetssätt och att trygga säkerheten för den enskilde.

Effekterna av tillsynen har bl.a. inneburit att kommunen, genom byte av samtliga lägenhetslås i särskilda boenden, möjliggjort för den enskilde att alltid kunna ta sig ut från sin lägenhet, även om dörren är låst från utsidan. De boende fick efter tillsynen en avsevärd förbättring vad gäller personlig hygien, (tidigare fick man t.ex. duscha var 14:e dag) och möjligheter till utevistelse är nu betydligt bättre. Personalen fick, efter föreläggande, för första gången på 10 år genomföra en brandövning. Omsorgen har blivit mer individualiserad och anpassad efter vars och ens behov genom införande av individuella planer.

Förändringar och förnyelse av arbetsmetoder**Riskbedömningar**

Vid verksamhetstillsyn har Länsstyrelsen försökt att göra riskbedömningar dvs. att inrikta tillsynen på områden där man kan befara de största bristerna. Mot bakgrund av att det finns ca 600 tillsynsobjekt är detta nödvändigt. Exempel på riskbedömningar är den ovan nämnda kartläggningen av kommunernas myndighetsutövning för insatser till psykiskt funktionshindrade

med åtföljande fokusering på verksamhetstillsyn av de kommuner som saknade behovsbedömning och beslutsfattande för insatser till psykiskt funktionshindrade.

Ett annat exempel är den HvB-tillsyn som genomförts. Vid en riskbedömning prioriterades fem HvB för barn och unga. Enkät till de kommuner som hade placeringar på dessa HvB genomfördes. I tillsynen har Länsstyrelsen fokuserat på barnens och ungdomarnas egna upplevelser. Länsstyrelsen ser tillsynen som ett led i att metodutveckla kommunernas löpande tillsyn.

Vid granskning av konsekvenser av nedläggning av särskilda boenden gjordes en riskanalys av vilka kommuner som minskade mest på särskilda boenden för äldre och samtidigt inte utökade resurser för hemtjänst. Fyra av dessa kommuner valdes för verksamhetstillsyn.

Kvalitetsmöten

För att utveckla kvaliteten av Länsstyrelsens verksamhet har socialkonsulenter regelbundet kvalitetsmöten där huvudprocesserna granskas, rutinbeskrivningar upprättas och bedömningskriterier, förändringar och förnyelse av metoder diskuteras.

Samlad tillsyn

Länsstyrelsen har under året genomfört s.k. samlad tillsyn av socialtjänsten i en kommun. Målet är att genomföra samlad tillsyn i två kommuner varje år. Samlad tillsyn innebär att samtliga socialkonsulenter under en dag deltar i en tillsynsinsats riktad till hela socialtjänsten i den valda kommunen. Tillsynen börjar med ett gemensamt möte med politiker, vanligen arbetsutskott, och förvaltningsledning. Därefter genomförs själva tillsynsinsatsen, som kan innehålla samtal med ledning, personal, brukare, aktgranskning och besök i verksamheter. Dagen avslutas med en kort återsamling där några viktigaste resultat av tillsynen redovisas. Efter beslut återvänder Länsstyrelsen till kommunen och redovisar beslutet för kommunledning, social/omsorgsnämnd och förvaltningsledning.

Kommunens behov av förändring fokuseras liksom förtjänster i verksamheten. Därefter följer alltid en uppföljning av Länsstyrelsens beslut.

Detta arbetssätt möjliggör att alla länets kommuners socialtjänst under en sexårsperiod blir föremål för tillsyn. Även detta arbetssätt möjliggör val med utgångspunkt från riskbedömning av befarade brister i de valda kommunerna. Utgångspunkten är bl.a. brister som framkommit i enskilda tillsynsärenden.

Planering för behovstäckning

Länsstyrelsen har under flera år arbetat för att kommunerna förvaltningsövergripande ska planera för framtida behov, bl.a. genom att anordna en konferens och aktualisera planeringsfrågorna vid kommunbesök. Länsstyrelsen har fortsatt att följa upp samtliga gynnande domar och beslut. Socialtjänstens verkställighet av gynnande domar har granskats genom att Länsstyrelsen öppnat individuella tillsynsärenden.

Länsstyrelsen har genomfört en enkätundersökning av boendestandard och den framtida planeringen av antalet platser i särskilt boende inom äldreomsorgen under 2004. Antalet platser i särskilda boenden minskade med totalt 359 i länet. Totalt fanns 3 588 platser i särskilt boende 2004 och antalet minskade till 3 229 år 2005. Resultatet av denna undersökning har förts ut till kommunerna och kommer att följas upp.

Länsstyrelsen har under året granskat konsekvenser av nedläggning av särskilda boenden i fyra kommuner. Det samlade resultatet av dessa tillsynsinsatser visar följande:

- enskilda personer har lidit rättsförluster genom att gynnande beslut inte beaktats vid nedläggning av särskilt boende
- brister i form av väntetider p.g.a. att det saknas bostäder i särskilt boende

- demenssjuka personer tvingas vistas på korttidsboende upp till sju månader i avvaktan på permanent plats
- personer som bor i ordinärt boende och som har behov av korttidsboende riskerar att inte få plats i korttidsboende då platser används av personer som väntar på verkställighet av beslut om särskilt boende.

De brister som verksamhetstillsynen visade kommer att följas upp av Länsstyrelsen.

Barnperspektivet i tillsynen

Vid samtliga genomförd tillsyn av HvB för barn och ungdom har Länsstyrelsen nu haft samtal med de inskrivna barnen/ungdomarna för att inhämta deras uppfattning om vården, bemötandet m.m. Dessa samtal har självklart varit frivilliga men de allra flesta har deltagit. Samtalen har oftast skett i grupp för att undvika att det som sägs ska kunna påverka den individuella behandlingen på felaktigt sätt.

Socialtjänstens tillämpning av de bestämmelser i Socialtjänstlagen (SoL), som berör barnperspektivet, har tagits upp i två avseenden. Dels har Länsstyrelsen genomfört granskning av socialtjänstens uppföljning av pågående placeringar av barn i familjehem och då bl.a. genomförda besök i familjehem och samtal i enrum med de placerade barnen, dels har Länsstyrelsen

granskat i vilken utsträckning barnperspektivet ”lyfts upp” vid handläggning av långvarigt ekonomiskt bistånd till barnfamiljer.

Vid tillsyn som rör psykiskt funktionshindrade och missbrukare har Länsstyrelsen vid aktgranskning särskilt studerat hur barn till dessa grupper får sina behov tillgodosedda. Vid tveksamheter tar man upp detta med kommunen och vid behov öppnas ett individuellt tillsynsärende.

Granskning för att undersöka om personer med funktionshinder och insatser enligt LSS hamnar i rättsosäkert läge när kommuner säger upp avtal om kostnadsansvar.

Syftet med uppdraget har primärt varit att utröna huruvida uppsägning av avtal mellan kommuner inneburit att brukare försatts i ett rättsosäkert läge, det vill säga inte blivit tillfrågade eller inte givits möjlighet att påverka sitt framtida boende.

Uppdraget har fullföljts genom att en arbetsgrupp bestående av representanter för Socialstyrelsen och länsstyrelserna utarbetat diverse frågeformulär. Dessa har distribuerats till kommunerna och svaren har granskats och kvalitetssäkrats av respektive länsstyrelse.

Mål 2

Länsstyrelsens tillsynsinsatser skall bidra till att kommunernas användning av individuella planer för funktionshindrade, som syftar till att bättre samordna insatser och att samverka, ökar i länet. För 2005 gäller särskilt att individuella planer för barnfamiljer skall öka.

Åtterrapporering

Den konferens för kommunala handläggare och arbetsledare, som Länsstyrelsen anordnade under föregående verksamhetsår med syfte att visa på goda rutiner kring information om och upprättande av individuella planer, har under år 2005 följts upp med en enkät. I densamma finns frågor om hur

upprättade planer fördelar sig mellan barn och vuxna, vilken information som ges om rätten att begära en individuell plan och hur denna görs tillgänglig för brukare med olika funktionshinder, m.m. I övrigt efterfrågas frekvensen av individuella planer, utbudet av information om insatsen, m.m. i

all verksamhetstillsyn och aktualiseras inte sällan i individuella tillsynsärenden.

De flesta kommuner har arbetat aktivt med att öka antalet individuella planer och under 2005 har antalet planer ökat.

Mål 3

Samverkan mellan länsstyrelserna och Socialstyrelsen skall vidareutvecklas i syfte att uppnå

- ökad samordning såväl mellan länsstyrelserna som mellan den regionala och nationella tillsynen inom socialtjänstområdet,
- ökad samordning vad gäller tillsynen över socialtjänsten och hälso- och sjukvården, samt
- minskade brister och missförhållanden i huvudmännens verksamhet.

Åtterrapporering

Samverkan mellan länsstyrelserna

Länsstyrelserna i sydlänen har sedan lång tid tillbaka ett utvecklat samarbete. Inom ramen för detta samarbete pågår nätverk för socialkonsulenter inom olika fördjupningsområden, nätverk för socialdirektörer, gemensamma tillsynsprojekt och gemensamma konferensdagar i form av årlig ”Sydlänskonferens” och utbildningsdagar.

Landets socialdirektörer har under 2005 ökat antalet dagar för gemensamma överläggningar inför möte med samverkansgruppen mellan Socialstyrelsen och länsstyrelserna.

Vidare köper Länsstyrelsen i Kalmar län tjänster av Länsstyrelsen i Kronoberg inom alkoholområdet. Länsstyrelserna i Kalmar, Blekinge och Kronobergs län har gått samman och genomför regeringsuppdrag om hedersrelaterat våld. En gemensam resurs i form av projektledare (socialkonsulent), placerad vid Länsstyrelsen i Blekinge, har anlåtats. Verksamhet med personliga ombud har utvärderats gemensamt genom att anlita FoU-enheten Fokus i Kalmar län.

Den redovisade samverkan mellan länsstyrelserna ger uppenbara samordningsvinster.

Samverkan mellan den regionala och nationella tillsynen inom socialtjänstområdet

Gemensam tillsyn har genomförts av äldreomsorgens rehabiliterande insatser och funktionsupprätthållande arbetssätt. Vidare har gemensam planering för insatser under 2006 med RT-enheten i Jönköping genomförts.

På nationell nivå samverkar länsstyrelserna med Socialstyrelsen i samverkansgruppen. Detta arbete redovisas mer utförligt i Socialstyrelsens årsredovisning.

Samordning av tillsynen över socialtjänsten och hälso- och sjukvården

Länsstyrelsen i Kalmar län deltar med en representant i ett samverkansprojekt med Socialstyrelsen med syfte att ta fram bedömningskriterier inom äldreomsorgen. Frågan är bl.a. hur bedömningar kan få större enhetlighet med de skilda utgångspunkter som finns i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen.

Länsstyrelsen i Kalmar län bidrar med en representant i arbetsgruppen för att ta fram en nationell rapport till regeringen om resultatet av länsstyrelsernas tillsyn.

Samarbetet med Socialstyrelsens regionala tillsynsenhet är gott men kan utvecklas ytterligare. Samarbetet utgörs bl.a. av gemensamma tillsynsbesök och ett öppet utbyte av information. Detta gäller särskilt för vård och omsorg om äldre. Gemensamma tillsynsinsatser tydliggör likheter och

skillnader i lagstiftning och förhållnings-sätt.

Den samverkan som sker både mellan länsstyrelserna och med Socialstyrelsen har bidragit till att effektivisera tillsynen och därmed minska bristerna och missförhållanden i huvudmännens verksamhet.

Mål 4

Länsstyrelserna skall verka för att jämställdhetsperspektivet och de kunskaper som generas vid jämställdhetsanalyser integreras i den sociala tillsynen och i socialtjänstens arbete.

Återrapportering

I ett nationellt samverkansprojektet mellan Socialstyrelsen och länsstyrelserna, där Länsstyrelsen i Kalmar län har en representant, har jämställdhetsperspektivet beaktats när bedömningskriterier vid tillsyn av nutrition/kost tagits fram.

Vid tillsyn av både enskilda och kommunala verksamheter ingår alltid att beakta könsfördelningen bland personalen och hos klienterna. Inom missbrukarvården bevakar Länsstyrelsen t.ex. att de kvinnliga missbrukarna får sina särskilda behov tillgodosedda. All statistik, där detta bedöms som relevant, är könsuppdelad t.ex. länets drog-vaneundersökningar som genomförs årligen i samarbete med FoU-enheten Fokus.

Länsstyrelsens sociala funktion har i samarbete med länets jämställdhetssakkunnige medverkat till att jämställdhetsfrågorna på ett tydligt sätt lyfts fram i Länsstyrelsens

verksamhetsplanering. För alla mål och delmål som Länsstyrelsen fastställer utifrån bl.a. regleringsbrev och egen inriktning skall nio tvärsektoriella aspekter beaktas. En av dessa aspekter är jämställdhet. Exempel på övriga tvärsektoriella aspekter är integration, funktionshinder, barnperspektivet och folkhälsan. För den sociala tillsynen innebär detta att all verksamhetstillsyn beaktar ett eller flera av dessa tvärsektoriella mål. Detta arbetssätt gör det tydligt för myndigheten att se jämställdhet i ett helhetsperspektiv i samband med all verksamhet och allt beslutsfattande.

Jämställdhetsfrågorna har i konferens- och utbildningsverksamhet varit ett återkommande tema, särskilt i samband med konferenser om våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld.

Mål 5

Länsstyrelserna skall se till att den kommunala tillsynen såväl enligt alkohollagen (1994:1738) som tobakslagen (1993:581) skärps och bidra till en ökad samordning i tillsynen enligt dessa två lagar. Samarbetet med Statens folkhälsoinstitut skall utvecklas.

Återrapportering

Länsstyrelsen har ordnat och medverkat vid flera möten med kommunernas alkoholhandläggare i länet avseende tillämpningar av alkohollagen och tobakslagen.

Teman vid mötena har t.ex. varit den ekonomiska granskningen vid tillstånd och tillsyn och ansvarsfull alkoholserving. Länsstyrelsen har tillsammans med bl.a.

polis, kommuner och skattemyndigheter genomfört tillsyn av några restaurangers alkoholhantering med syfte att bl.a. undersöka om restaurangerna säljer smuggelsprit. Denna form av tillsyn har sedan genomförts av flera kommuner på egen hand. Uppföljning av tidigare genomförd tillsyn enligt alkohollagen har genomförts i en kommun. Länsstyrelsen har även ordnat och medverkat vid träffar med sydlänens alkoholhandläggare och Statens folkhälsoinstitut. Sambanden, liksom likheter och skillnader, mellan alkohollagen och tobakslagen har belysts i dessa sammanhang. Länsstyrelsen har utarbetat en "lathund" som hjälpmedel vid tillämpning av dessa lagar. Flertalet av länets kommuner arbetar enligt metoden *VisaLeg.nu* för förbättrad ålderskontroll vid detaljhandel med öl och tobak. Egentillsynsprogram har ingått i metoden och ytterligare kommit i fokus genom den senaste ändringen i tobakslagen.

I en årsrapport, som liksom tidigare år givits ut tillsammans med Regionförbundet i länet, har Länsstyrelsen behandlat situationen beträffande dels det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet dels

tillämpningen av alkohollagen och tobakslagen.

Tillsammans med Statens folkhälsoinstitut ordnades ett seminarium för kommunernas tobakshandläggare avseende rökförbudet på serveringsställen. Kalmar och Oskarshamns kommuner deltog i den nationella uppföljningen av lagstiftningen i juni. Goda erfarenheter finns av regelefterlevnaden. Alkoholhandläggarna, som ofta även är tobakshandläggare, beaktar efterlevnaden i sin ordinarie tillsyn.

Sedan ett par år arbetar Länsstyrelsen för införandet av *Ansvarsfull alkoholservering* i länet. Metoden har nu börjat införas i flertalet kommuner. Kalmar tillämpar metoden i egenskap av en av landets försökskommuner. Via statsbidraget för förebyggande arbete har arbetet stöttats genom bidrag till Regionförbundets länsamordnare. Ansökan har inlämnats till Regeringen om bidrag till fortsatt arbete med implementeringen av *Ansvarsfull alkoholservering*.

I samband med träffar med kommunernas alkoholhandläggare har diskrimineringslagen och Statens folkhälsoinstituts tidigare skrivningar om lagen tagits upp.

Mål 6

Stödet och skyddet till kvinnor som är utsatta för våld eller andra övergrepp skall uppmärksammas i tillsynen.

Återrapportering

Stöd och skydd till kvinnor som är utsatta för våld

Länsstyrelsen har genom styrgruppen för "Kvinnofrid i Kalmar län" samverkat med andra myndigheter bl.a. landstinget, polisen, åklagare och länets kommuner. Länsstyrelsen har inom ramen för detta arbete genomfört en konferens med ett 70-tal deltagare från myndigheter och organisationer.

Länsstyrelsen har i samverkan med Socialstyrelsen kartlagt kommunernas handlings-

planer för stödet till våldsutsatta kvinnor. Detta projekt har redovisats till Regeringen av Socialstyrelsen. Inom ramen för länsstyrelsernas uppdrag vad gäller "hedersrelaterat våld och hot" har en särskild referensgrupp bildats i länet. Tre konferenser har genomförts med detta tema. I projektet samverkar länsstyrelserna i Kronoberg, Blekinge och Kalmar län.

Barn i våldsmiljöer

Länsstyrelsen har genomfört en konferens som riktat sig till socialtjänsten i länets kommuner med syfte att utveckla grupp-

verksamhet till barn som växer upp i vålds- och missbruksmiljöer. Målet är att alla kommuner ska kunna erbjuda denna verksamhet. Flera goda exempel från länets kommuner redovisades vid konferensen

och ett nätverk för socialarbetare som har eller som kommer att starta verksamhet för gruppstöd till dessa barn har bildats för kompetensutveckling och stöd.

Verksamhetsgren Miljötillsyn

Tabell 2.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren Miljötillsyn

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår (dvs. 2005).

Kostnader för VG Miljötillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbets- krafter
Totala kostnader VG Miljötillsyn (exkl. OH)	11 068	16,8
<i>varav</i> Tillsyn av plan- och byggfrågor m.m.(404)	38	0,1
<i>varav</i> Fornminnen (431)	2 028	3,0
<i>varav</i> Byggnadsminnen (432)	301	0,7
<i>varav</i> Kyrkliga kulturminnen (433)	439	0,9
<i>varav</i> Byggnadsvård (434)	1 663	1,0
<i>varav</i> Fornminnes- och kulturlandskapsvård (435)	509	0,7
<i>varav</i> Tillsynsvägledning inom naturvård och miljöskydd (503, 504)	329	0,7
<i>varav</i> Skyddade områden (515, 516)	2	0,0
<i>varav</i> Tillsyn avseende naturskydd m.m. (525-528)	687	1,6
<i>varav</i> Tillsyn över vattenverksamhet och täkter (535, 537, 545, 546)	2 882	4,2
<i>varav</i> Tillsyn av miljöfarlig verksamhet och förorenade områden (555, 575)	1 452	2,9
<i>varav</i> Övrig miljö- och hälsotillsyn (565-567)	10	0,0
<i>varav</i> Tillsyn över lantbruk (605)	384	0,6
<i>varav</i> Tillsyn rennäring (613)	0	0,0
<i>varav</i> Tillsyn över fiske (623)	343	0,4
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	3 525	3,5
Tot. kostn. VG Miljötillsyn (inkl. OH)	14 593	20,3

Kommentar till tabell 2.3 Enligt fastställt regleringsbrev för 2005 ska samtliga verksamheter under ovanstående koder redovisas som tillsyn. I flera av verksamheterna, särskilt inom Kulturmiljö (431-435), ingår ärendehandläggning som en betydande del av verksamheten. Kostnader för Vattenmyndigheten och beredningssekretariatet redovisas också under denna verksamhetsgren trots att verksamheten för dessa redovisas under Miljömålsarbete Detta medför att det inom verksamhetsgrenen miljötillsyn redovisas för höga tal vad gäller såväl kostnader som årsarbetskrafter.

Mål 1a

Länsstyrelsernas tillsynsarbete skall bidra till att nå miljö kvalitetsmålen och till att miljöskador inte uppkommer. För 2005 gäller att de länsstyrelser som inte upprättat en samlad tillsynsplan för sina ansvarsområden enligt miljöbalken, skall upprätta en sådan.

Åtterrapporering***Viktiga insatser i vägledande syfte***

Beträffande tillsynsvägledning har Länsstyrelsen aktivt deltagit och varit stödande i projektet *Miljösamverkan sydost* som finansieras av Länsstyrelsen, Regionförbundet och länets kommuner. Projektet avser att samordna länets resurser inom miljöområdet och vidareförmedla den kunskap som finns inom länet. Handläggartreffar i syfte att informera och diskutera gemensamma miljöfrågor i allmänhet har hållits vid fyra tillfällen tillsammans med Miljösamverkan Sydost. Länsstyrelsen har dessutom kallat samman berörda kommuner till en handläggartreff för att diskutera handläggning av förordningen om översyn av vissa miljöfarliga verksamheter (genomförande av IPPC-direktivet). Handläggning av avslutnings- och anpassningsplanerna har skett i samarbete med berörda kommuner under 2005. Två handläggartreffar inom detta område har skett under året. Allmänt kan sägas att underhandskontakter och informationsutbyte sker kontinuerligt mellan Länsstyrelsen och länets kommuner.

Inom lantbrukssektorn arbetar Länsstyrelsen med tillsyn och kontroll på olika sätt för att påverka lantbrukare att minska växt-näringsförluster och hantera kemiska bekämpningsmedel på ett säkert sätt. Enligt Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1999:79) får spridning av gödsel eller andra organiska material inte ske under del av vintern. Under svåra väderleksförhållanden, vid oförutsedda händelser och dylikt kan enskilda lantbrukare erhålla dispens från spridningsförbudet. Länsstyrelsen lämnar efter särskild utredning

sådana dispenser. Under året har 44 ärenden behandlats.

Länsstyrelsen ansvarar för och genomför behörighetsutbildning genom grundkurser och fortbildningskurser för hantering av kemiska bekämpningsmedel. Under 2005 har 98 elever erhållit behörighet efter genomgången kurs.

Länets kommuner har den direkta tillsynen på enskilda lantbruk. Länsstyrelsen har tillsynsvägledning för kommunala tjänstemän avseende den snåriga lagstiftningen beträffande gödsellagring och gödselhantering.

Länsstyrelsen utför besiktning vid anmälda markavvattningsärenden och dikningsföretag i enlighet med miljöbalken, kap.11 § 9 samt utövar tillsynsvägledning och bistår lantbrukare, kommuner, vägverk och andra sakområden inom Länsstyrelsen med expertmedverkan beträffande markavvattning och bevattningsfrågor.

Effekter av tillsynsarbetet**Miljöfarlig verksamhet**

Länsstyrelsen lägger stor vikt vid granskning av de årliga miljörapporterna. Alla miljörapporter handläggs enligt särskild policy. Uppgifter förs över från miljörapporterna till miljöregistret EMIR enligt föreskrift för miljörapporter. Därvid försäkras att alla företag får en årlig administrativ granskning. Påpekanden har därefter skett i de fall där miljörapporten redovisat avsteg från villkor i tillståndsbeslut. På grund av resursbrist sker kontrollinsatser i övrigt till stor del i form av reaktiv tillsyn. Exempel på detta är de anmälningsärenden avseende diverse mindre ändringar av

verksamheter som inkommer till Länsstyrelsen.

Den 1 januari 2005 trädde förordningen om översyn av vissa miljöfarliga verksamheter i kraft. Syftet med denna förordning är att fullt ut genomföra det så kallade IPPC-direktivet i Sverige. Förordningen har inneburit, och kommer att innebära arbete för Länsstyrelsen, både som tillsynsmyndighet och som tillsynsvägledande myndighet. Minst fyra anläggningar är föremål för omprövning av villkor eller föreläggande som ett led i tillsynen enligt denna förordning. I detta sammanhang har Länsstyrelsen också arbetat med omprövning enligt 24 kap. miljöbalken. Under 2005 har analys gjorts för att belysa vid vilka tillsynsobjekt tillsynen ska prioriteras. Analysen har använts som underlag i verksamhetsplanen för 2006.

Ett tillsynsprojekt om rör avfallshantering har genomförts vid tre av de anläggningar som Länsstyrelsen har tillsyn över. Egna initiativ i form av rena tillsynsbesök utan särskild anledning har i övrigt varit sällsynta. De initiativ som tagits har prioriterat tillsynsbesök vid nya anläggningar.

En mall för uppföljning av samtliga tillsynsärenden 2005 har gjorts som visar miljöproblemet/påverkan och miljöpåverkande åtgärder som vidtagits. Sammanställning av resultatet har gjorts.

Förorenade områden och miljöriskområden

Länsstyrelsen har i samband med tillståndsprovning, vid tillsyn, när företagen själv har påkallat undersökningar, vid företagsnedläggelse, vid fastighetsförsäljning och vid exploatering verkat för att informella nätverk skapas mellan olika aktörer.

Länsstyrelsen har inrättat en policy att alltid beakta efterbehandlingsfrågor i prövningsärenden. Länsstyrelsen driver också frågor om efterbehandling via förelägganden vid pågående verksamheter (t.ex. skrothantering i Vimmerby kommun) och vid avslutade verksamheter (t.ex. batteri-

fabrik i Hultsfreds kommun) för att få tillstånd åtgärder.

Hittills har fokus när det gäller ansvarutredningar legat på de glasbruk som finns i länet. Länsstyrelsen prioriterar de objekt som finns på "30-listan" först för utredning. Länsstyrelsen har under året gjort 18 ansvarutredningar inom ramen för tillsyn av förorenade områden.

Länsstyrelsen har identifierat mer än 2 500 objekt som kan tänkas vara förorenade. Identifieringen omfattar både pågående och avslutade verksamheter. Länsstyrelsen har därmed uppnått det regionala miljömålet att samtliga förorenade områden i Kalmar län ska vara identifierade senast 2005.

Vattenverksamhet

Antalet ärenden har ökat med ca 50 procent i jämförelse med 2004, beroende till största delen på följderna av stormen Gudrun. Tillsynsinsatserna har under året inkluderat tillsyn i fält på ungefär hälften av de dammar och kraftverksanläggningar som bedömts utgöra en säkerhetsrisk. Tillsynsinsatserna medför i övrigt en minskad påverkan på miljön och egendom på grund av verksamhet i vatten. Insatserna har bidragit till att nå miljökvalitetsmålen för Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Grundvatten av god kvalitet och Hav i balans.

Kommentarer till tabeller

Tabell 2.1 Statistik över tillsynsverksamheten

Totalt har under året 255 egeninitierade ärenden handlagts (tabell 2.1 kolumn D). Av dessa är 108 stycken anmälningar om farligt avfall, 53 miljörapporter 32 anmälningensärenden och 62 övriga tillsynsärenden.

Tabell 2.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren Miljötillsyn

Kostnadsökningen med 1 518 tkr exkl. OH (1 770 tkr inkl OH) från 2004 beror helt på kostnadsökning inom Tillsyn över vattenverksamhet och täkter för den under 2004 inrättade Vattenmyndigheten och under 2005 nybildade beredningssekretariatet för vattenfrågor vid Länsstyrelsen.

Kostnadsförändringar inom kulturmiljö (431-435) motsvaras av projekt, helt eller delvis finansierade av Riksantikvarieämbetet, inom de skilda verksamheterna. Kulturmiljö har under året minskat med 1,2 årsarbetskrafterna inom tillsynsverksam-

heten vilket motsvaras av ökade kulturmiljöinsatser inom andra verksamhetsgrenar.

Omprövning enligt 24 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen har under 2005 haft ett ärendande avseende omprövning enligt 24 kap. miljöbalken. Handläggningen resulterade i att företaget som var aktuellt för omprövning av villkor självmant ansökte om omprövning av hela verksamheten.

För ytterligare information hänvisas till Länsstyrelsens återrapportering av Regeeringsbeslut 18. (Länsstyrelsens dnr 559-11440-05.)

Mål 1b

Tillsynen över naturreservat och skyddade områden, kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m.m. skall bidra till bevarandet av naturmiljön och kulturarvet.

Återrapportering

Viktiga insatser i vägledande syfte

Naturvårdens tillsynsvägledning har även under 2005 koncentrerats till Natura 2000. Kontinuerlig dialog har under året skett med Skogsvårdsstyrelsens handläggare och företrädare på kommunerna. Det finns fortsatt behov av att kontinuerligt sprida kunskapen om lagstiftningen som berör Natura 2000. En tillsynsträff har anordnats med länets kommuner med anledning av att täktverksamhet numera prövas som miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap 6 § miljöbalken.

Länsstyrelsen har i nära samverkan med Svenska Byggnadsvårdsföreningen aktivt stöttat länets två, årligen återkommande byggnadsvårdsläger. Lägren arrangeras i direkt vägledande syfte för att lära ut antikvariska byggnadsvårdsmetoder. Tillsammans med Läns museet har Länsstyrelsen genomfört ett heldagsseminarium på temat industriarvsvård med deltagare från länets

kommuner och ideella föreningar inom kulturarvsområdet.

Vid förändringsarbeten i kyrkor och vid byggnadsarbeten med statsbidrag i kulturhistoriskt värdefull bebyggelse förordnas ofta Läns museet att svara för erforderlig antikvarisk kontroll av arbetena. Verksamheten får ses som en förlängning av Länsstyrelsens tillsynsuppdrag. Under 2005 har regelbundet återkommande samrådsmöten hållits mellan Länsstyrelsens tillsynsansvariga och museets operativa fältpersonal, bl.a. i syfte att följa upp och samordna den operativa fältverksamheten.

Länsstyrelsen har, tillsammans med bl.a. Skogsvårdsstyrelsen, medverkat i LIFE-projektet *Skogen vid kusten*, som syftar till att utveckla metoder för hållbar förvaltning och bevarande av natur- och kulturmiljövärden i kustskogsområdena i hela länet. I vägledande syfte har Länsstyrelsen dessutom medverkat i en partssammansatt samverkansgrupp för världsarvet *Södra Ölands odlingslandskap*, och i regionala samråds-

grupper för det kyrkliga kulturarvet i Linköpings och Växjö stift.

Effekter av tillsynsarbetet

Områdesskydd (exklusive vattenskyddsområden)

I början av 2005 fanns 2 nationalparker, 158 naturreservat, 122 djurskyddsområden och 214 naturminnen i länet. Inga anställda tillsynsmän finns. Tillsyn har till viss del skett via ett samarbete med Sjövärnskåren som inrapporterar konstaterade överträdelser i Västerviks skärgård. Det handlar främst om situationer där man inte respekterat beträdnadsförbud i fågelskyddsområden. I de mest välbesökta reservaten/djurskyddsområdena finns avtal med lokala entreprenörer, som under besöks-säsongen tillser anordningar för friluftslivet och att skyltar som upplyser om tillträdesförbud, m.m. finns på plats. För övrigt utgörs tillsynen av enstaka besök i samband med genomförda skötselåtgärder.

Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

Före miljöbalkens tillkomst låg antalet inkomna samråd kring 70-80 per år. År 2000, dvs. året efter miljöbalkens tillkomst var antalet samråd kring 200. Två år senare hade antalet samråd ökat till 456 stycken. En stor del av ökningen under 2002 - 2005 avsåg telemaster för 3G-mobilnätet. Antalet samrådsärenden under 2005 var 218 stycken, varav master utgjorde 27 stycken.

Effekterna av denna relativt omfattande tillsynsverksamhet är att skadan på naturmiljön blir så liten som möjligt. Ytterligare en effekt är att prövningspliktiga verksamheter fångas upp, t.ex. schaktningar inom strand- och landskapsbildsskydd.

För de 125 3G-master som nu är aktuella att bygga (av de ursprungligen anmälda över 300) kommer samrådet med Länsstyrelsen att resultera i en bättre lokalisering i flera fall. Av de 66 ärenden som avgjorts under 2005 har 11 fått ny lokalisering, annan utformning eller dragits tillbaka.

Under året avslutades 34 samråd angående husbehovstäkt, av vilka fem har fältbesökts. Rekommendationer lämnas om hur efterbehandlingen ska utföras i varje ärende.

12:6-samråden är en process Länsstyrelsen valt ut att förbättra i sitt kvalitetsutvecklingsarbete.

Dispenser och tillstånd avseende områdeskydd

Antalet tillsynsobjekt går inte att uppskatta. Här ingår det generella biotopskyddet, strandskyddet, skyddade områden och vilthägn. Signaler tyder på att det sker en omfattande olaglig verksamhet, framförallt när det gäller borttagande av biotopskyddade stenmurar och odlingsrösen. Tillsynen har under 2005 varit starkt begränsad och händelsestyrd, dvs. ingen egeninitierad tillsyn har genomförts. Antalet anmälningar om otillåtna åtgärder har minskat med runt 30 % sedan 2004 och var under 2005 19 stycken, varav 7 berör stenmurar och 4 naturreservat. De flesta anmälningarna var anonyma, vilket gör bevisbördan svår. Efter kommunikering med markägare har 5 av de anmälda åtgärderna lämnats till åtal. En effekt av detta, med den publicitet det leder till, blir troligen fler anmälningar som i sin tur leder till fler åtalsanmälningar. En positiv långsiktig effekt kan förmodas bli totalt sett färre otillåtna åtgärder. Ärendena är ofta tidskrävande och det kan vara svårt att få klarhet vad som verkligen skett, varför många ärenden avskrivs.

Täkter

Totalt finns det 123 täkter med tillstånd i länet, inklusive öppna täkter utan tillstånd (38 st.). På grund av resursbrist har det under 2005 (liksom tidigare år) endast bedrivits tillsyn som har föranletts av antingen anmälningar från allmänheten eller kommunen, utlöpta tillstånd (avsyning), anmälningar om husbehovstäkt, ändringar av villkor eller andra frågor på verksamhetsutövarnas initiativ. Länsstyrelsen har

alltså inte initierat något tillsynsärende under året.

Totalt har omkring 24 tillsynsbesök gjorts under 2005. De flesta (11 st.) har gjorts med anledning av avslutande av tillstånd, vilket i regel medför antingen godkännande av efterbehandling (återlämnande av garantier) eller föreläggande. Besök med anledning av anmälan från allmänheten eller kommunen har gjorts i sex stycken ärenden. Tillsyn har även skett i samband med de samråd som genomförts inför ansökan om nytt tillstånd för redan etablerad täktverksamhet. Tillsynen har omfattat den efterbehandling som hittills är utförd, gränsmarkeringar, hantering av kemiska produkter samt övrig efterlevnad av villkor. Omkring sju samrådsmöten i fält kan räknas som sådana tillsynsärenden.

Den 1 augusti 2005 skedde en lagändring som innebär att täktverksamhet numera prövas som miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 6 § miljöbalken, vilket fick till följd att tio av länets tolv kommuner blev tillsynsmyndighet över täkterna. Innan lagändringen hade enbart Nybro kommun övertagit tillsynen av täkter. Eftersom det inte finns några övergångsbestämmelser till lagändringen skedde övertagandet av tillsynen omedelbart. Under hösten 2005 har därför öppna tillsynsärenden överlämnats till respektive kommunal nämnd för vidare handläggning. Tillsynsansvaret för husbehovstäkter är dock kvar hos Länsstyrelsen, förutom för Nybro kommun.

Tillsyn av kulturmiljö

Fornminnen

Antalet inkommande fornminnesärenden enligt 2 kap. kulturminneslagen har ökat kraftigt under de fem senaste åren, från 185 år 2001 till 269 år 2005. Operativ tillsyn har skett i en mindre del av de berörda fornlämningsmiljöerna i samband med besiktningar inför beslut, sammanlagt 10 tillsynsbesök. Av Länsstyrelsen initierade vårdarbeten utförs i drygt 100 fornläm-

ningsområden, varav tillsyn skett i samtliga.

Ställd i relation till den totala mängden lagskyddade fornlämningar i länet, cirka 30 000, och den ökande mängden förvaltningsärenden, är den beskrivna tillsynsvolymen förstås helt otillräcklig. Kunskapen om fornlämningarnas tillstånd är i paritet härmed likaledes otillräcklig. En effekt av den bristfälliga tillsynen, som i sin tur är relaterad till Länsstyrelsens resurssituation, kan förmodas vara en ökande mängd medvetet eller omedvetet skadade fornlämningar.

Den arkeologiska verksamheten har under senare år varit relativt låg. Detta kan delvis vara en effekt av den låga exploaterings-takten i länet. Men det kan också vara en effekt av en allt mer utvecklad tvärsektorie-ll beredning av Länsstyrelsens inkommande ärenden inom olika sakområden. Inom ramen för denna gemensamma ärendeberedning kan olämpliga etableringar ofta ”styras bort” från fornlämningsmiljöerna i ett så tidigt skede av planeringsprocessen att omlokaliseringar av arbetsföretagen kan ske och intrång i fornlämningsområden med åtföljande borttagande och arkeologisk undersökning kan undvikas.

Byggnadsminnen

I Kalmar län finns 131 byggnadsminnen med skyddsföreskrifter efter beslut enligt 3 kap. kulturminneslagen. Antalet ärenden avseende ändring m.m. av byggnadsminnen har ökat med drygt 79 år 2004 till 89 stycken under år 2005. Länsstyrelsen har under 2005 själv utfört de antikvariska kontrollerna vid tillståndsgivna förändringsarbeten på byggnadsminnen. Dessa utfördes tidigare av Länsmuseum på uppdrag. Förändringen innebär att Länsstyrelsens handläggare fått ökade möjligheter att i anslutning till kontrollbesöken även bedriva viss tillsyn. Sammanlagt 23 tillsynsbesök har genomförts under 2005. Effekter av tillsynen är ett bättre omhändertagande av byggnadsminnena från förvaltarnas/ägarnas sida. En effekt av att årlig tillsyn

endast bedrivs i drygt 20 % av byggnadsminnena och nästan uteslutande händelsestyrt, är omvänt att dessa i allt större utsträckning förändras på olämpligt sätt med hänsyn till utfärdade skyddsföreskrifter.

Kyrkliga kulturminnen

I länet finns ca 150 lagskyddade kyrkomiljöer. Från 2001 till 2003 minskade antalet inkommande ärenden från 169 till 109, för att under 2004 återigen öka med nästan 25 % till 133 registrerade ärenden och under 2005 till 153. Denna utveckling kommer sannolikt att förstärkas under följande år med anledning av den ökande mängden ärenden avseende kyrkoantikvarisk ersättning. En utveckling under de senaste åren är dessutom fler kyrkoärenden som innebär komplicerade avvägningar och ställningstaganden mellan liturgiskt och funktionellt betingade förändringsönskemål och bevarandevärden. Beträffande kyrkogårdarna märks en ökande förståelse för deras kulturhistoriska kvaliteter och en därmed sammanhängande ökande acceptans för kraven på en varsam förvaltning av värdena.

Tillsynen under 2005 har nästan uteslutande varit händelsestyrd. Sammanlagt har 41 tillsynsbesök gjorts i kyrkobyggnader och på kyrkogårdar, oftast i kombination med besiktningar inför beslut i tillståndsärenden enligt kulturminneslagen. En

effekt av händelsestyrd tillsyn är att iakttagelserna av tillståndet tenderar att styras till de delar av kyrkobyggnaden eller kyrkomiljön i övrigt, där en förändring planeras, men där bevarandetillståndet i övrigt inte nödvändigtvis är hotat.

Byggnadsvård

Länsstyrelsen har under 2005 lämnat bidrag till vård av ett 40-tal kulturhistoriskt värdefulla byggnader eller bebyggelsemiljöer. I samtliga dessa ärenden har tillsyn skett i form av antikvarisk kontroll, för att tillse att Länsstyrelsens villkor för bidraget tillgodosetts. Bidragen och den därmed sammanhängande tillsynen innebär vissa positiva effekter för miljömålen God bebyggd miljö och Levande kust och skärgård.

KUL-projektet i Glasriket genomförs i bred samverkan mellan ideella föreningar, glasindustrin, berörda kommuner, Regionförbundet och länsstyrelserna i Kalmar och Växjö. KUL-projektet syftar till att lyfta fram Glasrikets dolda kulturhistoriska värden i den byggda miljön och göra dem till en resurs för regional och lokal utveckling. För nio av glasbruken har informationsbroschyrer producerats och ett intensivt framtidsinriktat idéarbete pågår i arbetsgrupper på var och en av glasbruksorterna. Projektet avslutades i och med utgången av 2005.

Verksamhetsgren Djur- och livsmedelstillsyn

Tabell 2.4 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgrenen Djur- och livsmedelstillsyn

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår (dvs. 2005).

Kostnader för VG Djur- och livsmedelstillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Djur- och livsmedelstillsyn (exkl. OH)	1 991	3,4
varav Livsmedelskontroll (281)	86	0,1
varav Djurskydd (282)	1 338	2,4
varav Smittskydd (283)	504	0,8
varav Veterinära frågor (284)	62	0,1
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	634	0,7
Totala kostnader VG Djur- och livsmedelstillsyn (inkl. OH)	2 625	4,1

Tabell 2.4.1 - Länsfakta inom Djur och livsmedelstillsyn

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som avser verksamhetsgrenen Djur- och livsmedelstillsyn.

Länsfakta för verksamhetsgrenen	2005-12-31		2004-12-31		2003-12-31	
Antal övriga statligt anställda veterinärer	19		17		18	
varav män/kvinnor	11	8	10	7	11	7
Antal privat anställda veterinärer*	*		*		*	
varav män/kvinnor	*	*	*	*	*	*
Antal inspektörer inom livsmedelstillsynen, st/åa	22	12,9	20	13,1	22	12,8
varav män/kvinnor	9	13	7	13	7	15
Antal inspektörer inom djurskydds-tillsynen, st/åa	17	9,05	18	9,1	17	9,0
varav män/kvinnor	7	10	6	12	7	10

* Länsstyrelsen har endast "hyfsad" kännedom om statligt anställda veterinärer - kännedom om veterinärers huvudmannaskap kan inte anses ligga inom tillsynsansvaret

Mål 2

En effektiv och likvärdig livsmedelstillsyn i hela landet genom:

- aktivt deltagande från länsstyrelsen i Livsmedelsverkets normerande inspektioner m.m. hos länets kommuner,
- att verka för ökad resurseffektivitet i tillsynen i syfte att optimera konsumentskyddet i förhållande till inspektionskapaciteten.

Åtterrapporering

Resurserna för den lokala livsmedelstillsynen har minskat med 0,17 årsarbetskrafter (åa) från 13,1 till 12,93 jämfört med 2004. Denna minskning kan synas marginell om man ser på hela länet men är det inte om kommunerna jämförs individuellt. I hälften av länets 12 kommuner har inga resursförändringar skett medan det har varit en ökning i tre kommuner och en minskning i tre kommuner. De tre kommuner som har ökat sina resurser har gjort det med 0,125 åa (motsvarar 4 % av verksamheten), 0,2 åa (28 %) samt 0,8 åa (53 %). De tre kommuner som har minskat sina resurser har gjort det med 0,3 åa (30 %), 0,22 åa (14 %) samt 0,7 åa (46 %). Som synes blir de resursmässiga förändringarna stora i vissa kommuner vilket inte gynnar konsumentskyddet.

Antalet kvinnor inom tillsynen är konstant (13 st.) medan antalet män som arbetar inom livsmedelstillsynen har ökat (från 7 till 9 st.). Däremot har antalet årsarbets-

krafter för kvinnor minskat medan antalet årsarbetskrafter för män ökat. Antalet kvinnliga livsmedelsinspektörer har alltid överstigit antalet män. Livsmedelsinspektörer anses ha låga löner jämfört med yrken som har motsvarande utbildning.

Intresset för övergång till systemtillsyn genom bl.a. datorbaserade inspektioner för likvärdig tillsyn är stort. Länsstyrelsen har verkat för införandet i länets kommuner vid s.k. länsmöten och i andra sammanhang och informerar fortlöpande om vad som sker på området. Arbetet med införandet har redan nått långt i vissa kommuner. Utan Länsstyrelsens insatser och stöd hade sannolikt större resursminskningar på länsbasis och att införandet av datorbaserade livsmedelsinspektioner gått långsammare i flera kommuner.

Livsmedelsverket har genomfört ett normerande tillsynsbesök i länets kommuner under 2005.

Mål 3

En förstärkt och förbättrad lokal livsmedelstillsyn, bl.a. genom utbildning för berörda yrkesgrupper.

Åtterrapporering

Samtliga 12 kommuner har redovisat sina tillsynsplaner (eller motsvarande). Kvaliteten är skiftande. Med utgångspunkt från att en tillsynsplan åtminstone bör innehålla totalantal objekt, vilka objekt som ska inspekteras och resurstillgång så kan följande

konstateras. Fem kommuner har angett totalantal objekt, vilka objekt som ska inspekteras och en beräkning resursbehov/-tillgång. Fyra kommuner har inte någon resurs-/behovsberäkning i tillsynsplanen. Om dessa resursberäkningar eventuellt

finns i något annat dokument måste kvaliteten på åtminstone nio tillsynsplaner bedömas som tillräcklig. En kommun har inte uppgett vare sig totalantal objekt eller resurs-/behovsberäkning. En kommun har inte uppgett vilka objekt som ska kontrolleras. En kommun har inte någon resurs-/behovsberäkning. I flera tillsynsplaner saknas mål för kontrollen, men dessa kan eventuellt återfinnas i mer övergripande dokument som avser hela miljö- och hälso-

skyddsnämndernas (eller motsvarande) verksamhet.

Länsstyrelsen har anordnat tre länsmöten under året. I det första deltog 10 av länets 12 kommuner, 15 livsmedelsinspektörer och fem övriga deltagare. I det andra deltog 12 kommuner, 20 inspektörer och fem övriga deltagare. I det tredje deltog 10 kommuner, 14 inspektörer och sex övriga deltagare.

Verksamhetsgren Övrig tillsyn

Tabell 2.5 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgrenen Övrig tillsyn

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2005.

Kostnader för VG Övrig tillsyn	Kostnader (tkr)	Års- arbetskrafter
Totala kostnader VG Övrig tillsyn (exkl. OH)	1 359	2,8
<i>varav</i> stiftelser (206)	222	0,5
<i>varav</i> Kameraövervakning (211)	66	0,1
<i>varav</i> Bevakningsföretag (212)	78	0,2
<i>varav</i> Lotterier (215)	11	0,0
<i>varav</i> Jakt och viltvård (218)	867	1,7
<i>varav</i> Yrkesmässig trafik (243, 244)	114	0,3
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	433	0,6
Totala kostnader VG Övrig tillsyn (inkl. OH)	1 791	3,4

Kommentar till tabell 2.5: Enligt fastställt regleringsbrev för 2005 ska samtliga verksamheter under ovanstående koder redovisas som tillsyn. I flera av verksamheterna, särskilt inom Jakt och viltvård (218), ingår ärendehandläggning och miljömålsarbete som en betydande del av verksamheten. Detta medför att det inom verksamhetsgrenen övrig tillsyn redovisas för höga tal vad gäller såväl kostnader som årsarbetskrafter.

Mål 1

För tillsyn som ej omfattas av någon av de övriga verksamhetsgrenarna inom verksamhetsområdet gäller det övergripande målet för verksamhetsområdet.

Åtterrapporering

Verksamhetsgrenen redovisar en kostnadsökning med 13,2 % (11,1 % inkl OH) eller 158 tkr (180 tkr inkl OH). Den största ökningen återfinns inom jakt och viltvård och avser ett projekt i samverkan med LRF på Öland och Viltskadecenter vid Grimsö Forskningsstation, SLU. Se vidare under

Miljömålsarbete, Naturvårdsinventeringar, Gåsprojektet.

Ökningen inom stiftelsehantering (46 tkr eller 25,8 %) avser ianspråktagen tid i samband med införande av stiftelseregistret i datasystemet Platina.

Mål 3

Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området skydd mot olyckor, skall bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen, de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor skall inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som skall ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Svenska kommunförbundet som träder i kraft 2006

Åtterrapporering

Länets kommuner har en väl fungerande räddningstjänst som driver ett arbete som ligger i linje med de intentioner som finns i lagen om skydd mot olyckor. Länsstyrelsen för en kontinuerlig dialog med länets räddningstjänster. Under året har flera möten med räddningschefer och beredskapssamordnare anordnats. Länsstyrelsen deltar även i viss utsträckning på räddningsschefssamråd. Under året har dialogen haft tyngdpunkt på lagen om skydd mot olyckor och de handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet som kommunerna ska upprätta och kontinuerligt revidera. Stor vikt har även lagts på skyldigheter enligt 2 kap. 4 lagen om skydd mot olyckor.

Samtliga kommuner i länet har ett fastställt handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor. Länsstyrelsens ser handlingsprogrammen som första generationens program där ytterligare utveckling kommer att ske de närmaste åren. Främst gäller detta formuleringar av mål samt uppfyllelsen av dessa. Även kommunens tvärsektoriella risk- och sårbarhetsanalys – där skydd mot olyckor är den del – behöver utvecklas och fördjupas. Vidare kan nämnas att Länsstyrelsen bedömer att kommunerna inom området skydd mot olyckor har ett mycket nära samarbete. Detta gäller såväl planeringsmässigt som operativt under händelser.

Verksamhetsområde ärendehandläggning

Tabell 3.1 - Redovisning av ärenden

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för verksamhetsområde Ärendehandläggning. Ärenden som tidigare redovisats under tabell 2.1 (tillsynsverksamheten) skall exkluderas i nedanstående tabell. I de fall individärenden förekommer under kommunikationer och regional utvecklingspolitik skall dessa redovisas uppdelat efter kvinnor/män och juridiska personer. Se tabell 3.1.1.

A	B	C1	C2	D	E	F	G	H	I	J	K
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans 05-01-01	Antal inkomna ärenden under 2005 ¹ (exkl. initiativärenden)	Antal initiativ ärenden under 2005	Antal beslutade ärenden under 2005	Utgående balans 05-12-31 (E=B+C+D)	Antal överklagade ärenden under 2005 ²	Antal överklagade ärenden som avgjorts/beslutats i högre instans ³	varav antal inbrotts ⁴	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ⁵	Variation i genomströmningstid ⁶	Antal ej beslutade ärenden, äldre än ett år.
Övrig förvaltning (201-219)	127	684	80	733	158	9	1		96	51	4
Kommunikationer (24-25, 34), exklusive sk. Gröna ärenden⁷	687	5449	7	5277	866	127	115	19	43	37	100
varav Yrkesrättlig trafik (24)	11	89	0	96	4	2	0	0	21	7	0
varav Kärnkraftstillstånd mm. (251)	217	2165	0	2056	326	12	10	2	36	26	26
varav Villkor och kärnkraftsinspårningen (252,253)	425	2986	0	2903	508	105	100	17	47	42	72
varav Trafikföreskrifter (258, 259)	26	147	0	155	18	8	5	0	61	91	1
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	32	421	54	450	57	7	6	0	39	29	0
varav Livsmedelskontroll (281)	2	3	5	9	1	0	0	0	83	22	0
varav Djurskydd (282)	23	272	20	289	26	7	6	0	40	30	0
Regional utvecklingspolitik och konkurrens (30)	44	35	16	46	49	0	0	0	288	571	29
varav Företagsstöd (302)											
varav Regional projektverksamhet (303)	31	24	15	31	39	0	0	0	423	784	16
varav EGSs strukturfonder (304)	3	0	0	0	3	0	0	0			3
Hållbar samhällsplanering och bopärl (40, 41)	175	1153	11	1190	149	79	42	7	103	37	10
varav Överklagande av kommuns beslut avseende planer enligt plan- och bygglagen (403)	10	19	0	16	13	18	5	4	123	145	0
varav överklagande av kommuns övriga beslut enligt plan- och bygglagen	13	131	0	125	19	54	31	3	60	70	0
varav Bostadsbyggnads- subventioner (411)	5	25	0	24	6	0	0	0	101	28	0
varav Investeringsbidrag till bostäder (412)	3	26	0	26	3	1	0	0	101	50	0
varav Bidrag till energitåtgärder (413)	108	159	0	250	12	0	0		383	959	0
varav investeringsstimulans till mindre hyresbostäder och studentbostäder	1	7	0	7	1	0	0	0	59	26	0
varav Bidrag till åtgärder mot radon (414)	2	50	0	44	8	2	1	0	55	21	0
Kulturmiljö (43)	291	589	124	591	413	4	3	0	138	146	84
varav Fornminnen (431)	53	196	73	208	114	1	1		100	46	16
varav Byggnadsminnen (432)	47	66	23	90	46	2	1	0	209	162	17
varav Kyrkliga kulturarv (433)	58	147	6	133	78	1	1	0	151	136	10
varav Byggnadsvård (434)	96	128	3	104	123	0	0	0	158	129	21
varav Fornminnes- och kulturlandskapsvård (435)	4	4	3	5	6	0	0	0	172	222	2
varav Kulturhistoriska värdefulla miljöer (436)	9	12	5	9	17	0	0	0	53	47	6
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	92	264	55	277	134	0	0	0	140	152	39

forts tabell 3.1

A	B	C1	C2	D	E	F	G	H	I	J	K
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans 05-01-01	Antal inkomna ärenden under 2005 ¹ (exkl. initiativärenden)	Antal initiativ ärenden under 2005	Antal beslutade ärenden under 2005	Utgående balans 05-12-31 (E=B+C1+C2 D)	Antal överklagade ärenden under 2005 ²	Antal överklagade ärenden som avgjorts/beslutats i högre instans ³	varav antal ändrade ⁴	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ⁵	Variation i genomströmningstid ⁶	Antal ej beslutade ärenden, äldre än ett år.
Naturvård och miljöskydd (5)	569	1343	311	1549	674	56	32	15	110	95	196
varav gemensamt för naturvård och miljöskydd samt övrigt miljö- och hälsoskydd (50, 56)	57	254	6	258	59	21	12	4	64	82	4
varav skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	45	47	240	174	158	1	0	0	164	164	34
varav prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	174	266	28	309	159	18	10	5	98	73	45
varav vattenverksamhet och täkter (53, 54)	91	74	33	137	61	6	5	2	184	106	36
varav prövning av miljöfarlig verksamhet, förorenade områden och restaurering (55, 57, 58)	202	702	4	671	237	10	5	4	105	64	77
Lantbruk (60)⁸	4277	16719	79	20072	1003	31	3	0	125	49	74
Rennäring (61)											
Fiske (62)	42	143	1	156	30	0	0	0	83	39	17
Social omvårdnad (701-709)⁹	134	179	88	219	182	3	2	0	113	127	17
Jämställdhet och integration (8)	3	17	0	17	3	0	0	0	42	44	1
Summa	6473	26996	826	30577	3718	316	204	41			571
Varav Miljöprövnings-delegationens ärenden	44	78	0	72	50	8	4	4			12
S.k. gröna ärenden, registrerade hos Vägverket		6481									

1 Med ärende avses fråga som av länsstyrelsen handläggs enligt fastställt regelverk.

2 Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

3 Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2005.

4 Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. skall ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till länsstyrelsens beslut.

5 Med genomsnittlig genomströmningstid avses tid från inkommet till beslutat ärende. Exkludera lantbruksärenden registrerade i IAKS och Ararat. 6 Avser skillnaden mellan övre och nedre kvartil i genomströmningstiden.

7 Redovisa på särskild rad antal inkomna ansökningar om körkortstillstånd och handledartillstånd som inte föranleder någon utredning, s.k. gröna ärenden, registrerade hos Vägverket.

8 Lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

9 För 701 gäller endast individärenden, vilka ej är redovisade i tabell 2.1.

Kommentar till tabell 3.1 Ingående och utgående ärendebalans har inte reducerats med de ärenden som återfinns i Tillsynstabell 2.1. Däremot är kolumnerna för inkomna, egeninitierade och beslutade ärenden reducerade med tillsynsärendena.

Den ingående balansen per 2005-01-01 överensstämmer inte med den utgående balansen per 2004-12-31 p.g.a. att den ingående balansen inte "bara" är överförd från tidigare år utan är framtagen ur ärendehanteringssystemet Diabas. Detta gör att siffran för den ingående balansen är mer "rätt" än tidigare, t.ex. har den ingående ärendebalansen inom Naturvård och miljöskydd reducerats med knappt 500 ärenden jämfört med utgående balans 2004.

Tabell 3.1.1 – Redovisning av ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer

Det är avsändare/mottagare som avgör till vilken kategori i tabellen som ett ärende registreras.

A	C1			D			F		
Sakområde och del av sakområde	Antal inkomna ärenden under 2005			Antal beslutade ärenden under 2005			Antal överklagade ärenden under 2005		
	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.
Kommunikationer (24-25, 34), exklusive s.k. gröna ärenden	1258	3983	208	1197	3837	243	24	100	3
Regional utvecklingspolitik och konkurrens (30)	2	4	29	1	3	45	0	0	0

Mål 1

Länsstyrelsernas verksamhet skall kännetecknas av en enhetlig rättstillämpning, god service och information samt en snabb och korrekt handläggning.

Åtterrapporering

Länsstyrelsens insatser för att utveckla service, information och handläggning av ärenden

För att möta kundernas krav på rättssäkerhet och snabb service har Länsstyrelsen systematiskt arbetat med att förstärka kompetensen inom de olika verksamhetsområdena. Detta har skett dels genom bred kompetensutveckling av personalen och dels genom medveten och noggrann personalrekrytering.

Länsstyrelsen har vidareutvecklat de administrativa stödsystemen inom IT och GIS. För att minska kostnaderna och öka kvaliteten har de delar av det komplexa GIS-arbetet som avser kvalitetssäkring förts över till IT-funktionen.

Länsstyrelsen har under år 2005 etablerat ett nytt stöd för handläggning och registrering av stiftelser baserat på en länsstyrelsegemensam plattform. Denna realisering kan ses som en pilot för den fortsatta utvecklingen av stöd för ärenden om väktare, körkortstillstånd och yrkesmässig trafik. Erfarenheterna av denna första pilot är av stort värde för den fortsatta utvecklingen.

Länsstyrelsen har också aktivt deltagit i det länsstyrelsegemensamma arbete med samordning och samverkan inom såväl det internadministrativa området som sakverksamheterna.

Arbetet med att kvalitetssäkra verksamhetskritiska processer har fortsatt i syfte att skapa ordning och reda, minska variationen i ärendeprocesserna, förebygga fel samt förbättra och ta till vara lärandet i organisationen. Uppföljning av projekt sker nu enligt fastställd rutinbeskrivning.

Länsstyrelsen har under året implementerat en ny extern hemsida på Internet baserat på ett länsstyrelsegemensamt koncept. Detta ger möjlighet till att på ett helt annat sätt än tidigare lägga ut information som är av intresse för breda grupper.

De olika hållbarhetsaspekterna har fått ett väsentligt bättre genomslag i ärendehandläggningen genom att dessa frågor utvecklas och bevakas av det nyinrättade hållbarhetssekretariatet.

Kommentarer till tabell 3.1

Övrig förvaltning

Ärendemängden avseende ärenden under beteckningen 201 - 219 ökade marginellt (16 ärenden) från 2004 till 2005. Den genomsnittliga genomströmningstiden i kolumn H visar i och för sig på en kraftig ökning. Ökningen är dock helt hänförlig till ärendegruppen 207 lönegaranti, där genomströmningstiden är beroende av när ärendet avslutas i Länsstyrelsens diarium. I praktiken sker alltid Länsstyrelsens lönegarantiutbetalningar inom maximalt 3 dagar från det Länsstyrelsen erhållit konkursförvaltarens beslut. Att mäta genomströmningstiden för dessa ärenden via diariet är därför ointressant.

Kommunikationer

Antalet ansökningar om körkortstillstånd där utredning inte erfordras, s.k. gröna ärenden, har ökat från 5 060 år 2004 till 6 481 år 2005. Antalet ansökningar ökade under senare delen av december beroende på att nya regler om krav på introduktionsutbildning för handledare vid privat övningskörning för bil började gälla från den 1 januari 2006 och att de som blev regi-

strerade före årsskiftet således inte behövde genomgå utbildningen.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

I jämförelse med verksamhetsåren 2003 och 2004 så fortsätter både antalet inkomna ärenden och initiativärenden att öka. Detta innebär en fortsatt hög belastning på den personal som arbetar inom veterinärfunktionen.

Regional utvecklingspolitik och konkurrens

Inom gruppen är den övervägande delen av ärendena projekt som pågår under en längre tid, vanligtvis tre år. När en ekonomisk slutredovisning inlämnats och projektets slutrapport godkänts (vanligtvis tre månader efter projekttidens slut) avslutas ärendet. Den statistiska genomströmningstiden för projektverksamheten är därmed ointressant.

Hållbar samhällsplanering och boende

Bostadsstöd

Jämfört med föregående år har antalet ärenden om bidrag till energiåtgärder ökat med 15-20 % vilket är en naturlig följd av de nya stödformer som tillkommit. Under årets sista månader var det många förfrågningar om det nya stödet om energikonverteringar till egna hem som trädde i kraft den 1 januari 2006. Denna ökning syns dock inte i statistiken förrän under 2006.

Investeringsstödet till bostäder har också ökat, mer än fördubblats, vilket bl.a. förklaras av det ökade bostadsbyggandet i länet. Detsamma gäller investeringsstimulansen till mindre hyresbostäder och studentbostäder.

Ansökningar om bidrag till radonsanering har också ökat från 35 till 50, vilket torde vara en följd av såväl Länsstyrelsens som kommunernas ökade informationsinsatser.

Samhällsplanering

Av statistiken framgår inte hur många ärenden som inkommit i ärendegrupperna 401 och 402, d.v.s. översiktsplaner och detaljplaner enligt PBL. (Totalsumman för grupperna 40 och 41 får då minskas med de specificerade på tresiffernivå). Ett mått på plan- och byggverksamheten i länet är att räkna antalet nya detaljplaner (402) som inkommit till Länsstyrelsen för samråd. Dessa har under året varit 140 jämfört med 90 under år 2004, en ökning med 55 %. Detta speglar den väsentligt ökade aktiviteten hos kommunerna att ta fram nya planer för bostadsbyggande. De kommuner som står för störst ökning är Vimmerby (+125 %), Nybro (+88 %), Kalmar (+55 %) och Mörbylånga (+50 %).

Beträffande detaljplaner som överklagas har antalet inkomna ärenden varit något lägre än förra året. I verkligheten är dock antalet faktiska detaljplaner som blivit överklagade högre än förra året, en trend som pågått de senaste åren och som också beror på mängden detaljplaner.

Det skall noteras att den utgående balansen gällande överklagade ärenden är väsentligt lägre än förra året för både detaljplaner och bygglov.

Sammantaget finns det endast 10 ärenden av 1 153 inkomna som är äldre än ett år, mindre än 1 %. Antalet beslutade ärenden är också högre än antalet inkomna och verksamhetsområdet har alltså hanterat en stor och ökad ärendemängd med mindre personalresurser än förra året.

Kulturmiljö

Den totala ärendemängden inom gruppen Fornminnen har minskat något. Den ökade mängden initiativärenden består nästan uteslutande av avverkningsanmälningar relaterade till stormen Gudrun, som först registrerats som miljöbalksärenden och därefter ”konverterats” till kulturminneslägsärenden. De flesta stormrelaterade ärendena har kommit in så sent på året, att

de inte hunnit beslutas under 2005, vilket förklarar den ökade ärendebalansen.

Inom gruppen Byggnadsminnen har ärendemängden ökat något, vilket främst beror på en något utökad egeninitierad tillsyn av byggnadsminnena. En riktad insats under året har medfört att antalet äldre ej beslutade ärenden och även ärendebalansen har minskat märkbart.

Ärendegruppen Kyrkliga kulturminnen har ökat, vilket främst beror på den kyrkoantikvariska ersättningen, som stiftens ska samråda med Länsstyrelsen om. Den försämrade balansen beror på kontinuitetsproblem i verksamheten i slutet av året. Genomströmningstiden har minskat, vilket främst beror på en medveten processutveckling. Antalet komplicerade ärenden, som drar ut på tiden, har ökat, vilket är förklaring till den ökade mängden äldre ej beslutade ärenden. Ett exempel är Kalmar domkyrkas omfattande ombyggnad, andra exempel är brandskyddsfrågorna i de medeltida träkyrkorna i länets norra delar och vissa kyrkogårdsfrågor.

Antalet bidragsansökningar till Byggnadsvård är fortsatt mycket högt. Ärendebalansen varierar normalt kraftigt under året. I december, när alla bidragsansökningar kommit in, är antalet öppna ärenden mycket stort, för att därefter sjunka kraftigt under våren när flertalet beslutas. Mängden äldre, ej beslutade ärenden har ökat, vilket beror på att en större andel bidragsansökningar, som ej kunnat bifallas, får ligga kvar till nästkommande år efter begäran från sökanden.

Civilt försvar och räddningstjänst

Ökningen av ärendebalansen kan till viss del förklaras med det utökade krav som finns på Länsstyrelsen kopplat till lagen om skydd mot olyckor. Detta innebär hantering av ärenden med omfattande samrådsförfarande vilket medför lång hanterings-tid. Vidare innebär Länsstyrelsens roll som områdesansvarig myndighet att ett stort antal ärenden kopplat till nätverksbyggande och informationshantering uppkom-

mer. Arbetsformerna har successivt utvecklats sedan införandet av nytt krishanterings-system, vilket till viss del också är en förklaring till den ökade ärendebalansen.

Naturvård och miljöskydd

Antalet tillstånd och dispenser inom skyddade områden har under flera år legat kring 50 ärenden. Under 2002 ökade antalet väsentligt och slutade på 104 ärenden. Ökningen håller i sig och under 2003 till 2005 handlar det om ca 120 ärenden/år. Det är framförallt tillstånd och dispenser i naturreservat och biotopskyddsdispenser som ökat. Antalet Natura 2000 tillståndsprövningar är fortfarande relativt lågt men en bedömning utifrån Natura 2000 görs alltid i alla ärenden som kan beröra ett Natura 2000-område och innebär en utökad arbetsinsats. Ett fåtal omfattande ärenden har dock inneburit en betydande arbetsinsats. Ansökningar om tillstånd i Natura 2000-områden förväntas öka.

Antalet ärenden avseende artskyddet har under flera år legat på 5-10 ärenden per år. Det handlar framförallt om dispenser från fridlysningsbestämmelserna.

Antalet ärenden avseende nedläggning av jordbruksmark har varit lågt. Under 2004 ser vi en fyrdubbling av antalet ärenden från 3 till 13. Under 2005 minskade det till 7 ärenden. Framtiden får utvisa om ärendegruppen kommer öka eller minska framöver.

Totalt finns det 123 täkter med tillstånd i länet, inkluderande öppna täkter utan tillstånd (=38 st). Antalet prövningsärenden har minskat sedan 2003 och den trenden håller i sig även under 2004 och 2005. Här ingår även de tidiga samråden. Det beror troligtvis på att Länsstyrelsens arbete med att minska grusförbrukningen i länet har fått genomslag, vilket i förlängningen leder till färre ansökningar om täkttillstånd för grus och en successiv övergång till bergtäkter.

Inkommande ärenden under 2005 gällande vattenverksamhet har sedan föregående år minskat något från 32 till 27. En förändring i miljöbalken under 2006 kommer troligen leda till att antalet ärenden ökar.

Inkommande ärenden gällande miljöfarlig verksamhet har minskat något. Utgående balans är i stort densamma som föregående år. Ett processinriktat arbete har genomförts för att effektivisera och kvalitetssäkra hanteringen av prövningsärendena. Nu finns rutinbeskrivningar och mallar tillgängligt via intranätet.

Lantbruk

Den kraftiga minskningen i ärendebalansen för lantbrukssektorn avser EU-stödsärenden. Den ”låga” utgående balansen beror dels på färre inkomna ärenden under 2005 samt en hög beslutstakt under de senare månaderna 2005.

Antalet inkomna ärenden har förändrats något mot tidigare år. De lantbrukare som lämnar en SAM-ansökan för jordbrukets EU-stöd, har ökat från 3 600 till 4 000. Detta är en effekt av Gårdsstödsreformen som infördes 2005. Nya brukare och nya arealer har anslutits till stödsystemet. Gårdsstödet är en sammanslagning av tidigare arealstöd och vissa djurbidrag, varför antalet beslutade EU-stöd är något lägre.

Lantbrukets investeringsvilja är fortsatt låg, orsakat av den osäkerhet som finns för effekterna av den nya jordbrukspolitik. Antalet ärenden med förprovning av djurstallar har minskat de senaste åren. Detsamma gäller ärenden med ansökningar om investeringsstöd.

Fiske

Antalet inkomna ärenden har minskat med ca 30 % under 2005 jämfört med 2004. Denna minskning utgörs av ärenden inom områdena yrkesfiske och fiskevård. Årsvariationer över inkomna ärenden inom dessa områden är naturlig då minskningen avser ärenden gällande förnyelseansökningar av yrkesfiskelicens och förordnande som fisketillsynsman. Yrkesfiskelicenser gäller i regel under fem år och förordnande som tillsynsman under tre år. Löptiden för besluten styr således antalet inkomna ärenden det aktuella året.

Antalet ej avgjorda ärenden, äldre än ett år, utgörs av strukturfondsärenden som inte kunnat avslutas då lång tid kan löpa mellan förhandsmedgivande, beslut och rekvisition.

Social omvårdnad

Antalet enskilda tillsynsärenden (701) tenderar att öka i Kalmar län. Antalet ärenden ökar trots att Länsstyrelsen i större utsträckning hänvisar till kommunernas egen klagomålshantering, där Länsstyrelsen begär redovisning av vidtagna åtgärder efter klagomålet. Antalet initiativärenden och oanmälda tillsynsbesök ökar. Ärendehandläggning är vid sidan av uppdrag i regleringsbrev är prioriterad verksamhet. Målet för ärendehandläggningen är att 90 % av alla ärenden ska vara avslutade inom två månader efter det att fullständigt beslutsunderlag föreligger. Endast i några undantagsfall har detta mål inte kunna uppnås.

Jämställdhet och integration

Antalet ärenden har nästan fördubblats, vilket kan förklaras av att Länsstyrelsen handlagt ansökningar om projektmedel avseende stöd och insatser till att förebygga hedersrelaterat våld.

Verksamhetsgren Trafikärenden

Tabell 3.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren trafikärenden

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2005.

Kostnader för VG Trafikärenden	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Trafikärenden (exkl. OH)	2 962	6,8
varav Yrkesmässig trafik (241, 242, 249)	131	0,3
varav Körkortstillstånd m.m. (251)	939	2,3
varav Villkor och körkortsingripanden (252, 253)	1 668	3,8
varav Trafikföreskrifter m.m. (258, 259)	223	0,4
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	943	1,4
Totala kostnader VG Trafikärenden (inkl. OH)	3 905	8,2

Tabell 3.2.1 - Länsfakta inom trafikområdet

Länsfakta för verksamhetsgrenen	2005-12-31	2004-12-31	2003-12-31
Antal fordon i trafik (enligt bilregistret)	182 114	178 034	uppg saknas
Antal körkortsinnehavare	154 706	154 602	154 236
Antal innehavare av taxiförarlegitimation	1 543	1 489	uppg saknas
Antal taxitillstånd	150	151	153
Antal busstillstånd	58	59	67
Antal godstillstånd	507	512	520

Tabell 3.2.2 - Länsfakta inom trafikområdet

Ärendetyp (avser endast de ärenden som finansieras via Vägverket)	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Taxiförarlegitimation, 244	58	16	20	-4	339	225
Körkortstillstånd i annat fall, 25100, 25101	6481	1 069	868	201	134	89
Körkortstillstånd efter återkallelse, 25102	182	182	168	14	922	611
Förlängning enl. 3 kap. 12 § kkl (1998:488), 2513	369	72	110	-38	298	197
Utbyte av utländska körkort, 2512	80	16	48	-32	599	423
Summa	7170	1 355	1 213	141		

Tabell 3.2.3 - Länsfakta inom trafikområdet

Försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Sökande	20	20	36	-16	1 798	1 190
Deltagande	35	96	195	-99	5 577	3 705
Summa		116	231	-115		

Mål 1

Kostnaden per ärende skall inte öka. Uppmärksamhet skall i första hand läggas på ärendetyperna taxiförarlegitimation, andra körkortstillstånd, förlängning enligt 3 kap. 12 § körkortslagen (1998:488), utbyte av utländskt körkort samt försöksverksamheten med villkorlig körkortsåterkallelse.

Återrapportering

Totalkostnaden för handläggningen av samtliga aktuella ärenden, förutom personer som deltar i försöksverksamheten med villkorlig körkortsåterkallelse, var 1 453 tkr 2004 och 1 213 tkr 2005, en minskning med 240 tkr eller 16,5 %.

Antalet ärenden i denna grupp, där tillstånd meddelats och intäkter erhållits från Vägverket, har ökat från 5 980 år 2004 till 7 170 år 2005, eller med 16,5 %. 20 nya deltagare har tillkommit i försöksverksamheten med villkorlig körkortsåterkallelse.

De totala kostnaderna för handläggningen av samtliga aktuella ärenden har minskat från 1 586 tkr under 2004 till 1 444 tkr under 2005. Kostnaderna per ärende har endast ökat i ärendegruppen utbyte av

utländskt körkort, vilket förklaras med att handläggning av utbyten av körkort från, framförallt personer från de nya medlemsstaterna i EU, har varit extra tidskrävande. Att ingen ökning i övrigt har skett har möjliggjorts genom den kontinuerliga genomgång och förbättring av rutiner samt kompetensutveckling som äger rum i handläggningen. Detta fortsätter under 2006 i kombination med arbetet med processbaserad ärendehantering i avsikt att förbättra och effektivisera ärendehandläggningen. Målet att kostnaderna per ärende inte ska öka kan därför uppnås trots ökade lönekostnader.

Verksamhetsgren EG/EU-stöd

Tabell 3.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren EG/EU-stöd

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2005.

Kostnader för VG EG-/EU-stöd	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
	18 718	31,7
Totala kostnader VG EG-/EU-stöd (exkl. OH)		
<i>varav</i> EG:s strukturfonder (304)	98	0,2
<i>varav</i> Stöd till jordbruket (601)	7 954	19,4
<i>varav</i> Stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder exklusive kompetensutveckling (602)	1 633	3,3
<i>varav</i> Stöd till kompetensutvecklingsåtgärder inom lantbruket (603)	8 945	8,7
<i>varav</i> Stöd till fisket (622)	87	0,1
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	5 962	6,6
Totala kostnader VG EG-/EU-stöd (inkl. OH)	24 680	38,3

Tabell 3.3.2 - Länsfakta inom EG-/EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2005	2004	2003
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut			
<i>varav</i> Artikel 33 (inom mål 1-området)			
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut			
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	220 347	109 939	243 263
<i>varav</i> Mål 1	0	0	0
<i>varav</i> Leader +	0	0	0
<i>varav</i> miljöersättningar	174 516	99 300	190 319
<i>varav</i> kompensationsbidrag	35 350	0	34 388
<i>varav</i> startstöd	2 775	3 760	3 103
<i>varav</i> investeringsstöd	7 706	6 879	12 194
<i>varav</i> arealstöd (gäller ej 2005 avser istället gårdstöd)			123
<i>varav</i> djurbidrag (tackor) (gäller ej 2005 avser istället gårdstöd)			3 136
<i>varav</i> gårdstöd			

Mål 1

Länsstyrelsen skall i egenskap av förvaltningsmyndighet, utbetalande myndighet, beredningssekretariat och inom övrig handläggning utveckla effektiviteten vad gäller arbetet med EU-stöden.

Återrapportering***Arbetet med kontroller***

Arbetet med kontroller inom respektive strukturfondsprogram berör inte verksamheten vid Länsstyrelsen i Kalmar.

Finansiella korrigeringar/skadestånd

Under 2005 har inga fall där finansiella korrigeringar/skadestånd förekommit.

Mål 2

Utbetalande myndighets utbetalningar av medel från EU:s strukturfonder skall göras inom en månad efter det att fullständig rekvisition inlämnats till utbetalande myndighet.

Återrapportering

Jordbruksverket och Fiskeriverket är utbetalande myndighet för de stöd som bereds av Länsstyrelsen i Kalmar. Målet om utbet-

alning av stödet inom en månad berör därför inte verksamheten vid Länsstyrelsen.

Verksamhetsgren Övrig ärendehandläggning

Tabell 3.4 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2005 för verksamhetsgren Övrig ärendehandläggning

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2005.

Kostnader för VG Övrig handläggning	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Övrig handläggning (exkl. OH)	6 886	11,7
<i>varav</i> Medborgarskap (202)	13	0,0
<i>varav</i> Överförmyndare (203)	86	0,1
<i>varav</i> Begravningsfrågor(204)	33	0,1
<i>varav</i> Näringsrättsliga frågor och konkurrens (205)	33	0,1
<i>varav</i> Lönegaranti, deponeringar m.m. (207, 208)	171	0,3
<i>varav</i> Ärenden enligt ordningslagen, delgivning, m.m. (213, 214, 219)	87	0,1
<i>varav</i> Överklaganden av kommuns beslut enligt PBL (403)	477	0,8
<i>varav</i> Markanvändningsfrågor m.m. (405-407, 409)	301	0,4
<i>varav</i> Stöd till boende (41)	439	0,8
<i>varav</i> Kulturmiljö (436, 439)	758	0,6
<i>varav</i> Ärenden inom naturvård och miljöskydd (505, 509, 521-523, 529, 531, 539, 541, 543, 549, 551, 559, 561-563, 569, 571, 579)	4 223	7,7
<i>varav</i> Jordbruksfastigheter m.m. (606, 609)	263	0,7
<i>varav</i> Stöd inom rennäring (612)	0	0,0
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	2 193	2,5
Totala kostnader VG Övrig handläggning (inkl. OH)	9 080	14,2

Tabell 3.4.1 - Länsfakta stöd till boende

Bidrag för vilka länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2005	2004	2003
Boverket: Engångsbidrag	13 979	7 700	11 106
Boverket: Periodiska bidrag totalt	30 449	32 132	29 173
Totalt	44 428	39 832	40 279
<i>varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag (2005)</i>	1 281		

Tabell 3.4.2 - Länsfakta stöd till boende

Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2005	2004
Kompleta	39,4	46,8
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (dgr)	140,5*	19
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	10%**	5%
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr)	1398***	16,5
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	100%	0%
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr)	0	11,3
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0%	0%

*) 10364701 (1398 dgr) fick aldrig bygglov, vilket gjorde att Lst avskrev ärendet.

**) Ärendet var omöjligt att hantera (3D-projekt)

***) 10364699 (1398 dgr) är kopplat till 10364701, med de aspekter som anges där

Tabell 3.4.3 - Länsfakta stöd till boende

Beslut om stöd (antal första beslut)	2005	2004
Reguljära stöd		
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	13	8
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	14	16
Radonbidrag egnahem	43	40
Tillfälliga stöd		
Anslutning till fjärrvärme	0	2
Minskad elanvändning i bostäder m.m.	100	49
Bidrag till solvärme	60	123
Investeringsstimulans till studentbostäder	1	3
Investeringsbidrag till hyresbostäder	8	8
Investeringsstimulans till hyresbostäder	7	5
Hissbidrag	0	0
Källsorteringsbidrag	7	
Stöd för energieffektivisering (OFFROT)	82	

Kommentar: 211 utbetalningsbeslut totalt, *Räntebidrag nybyggnad:* 1 avskrivningsbeslut, *räntebidrag ombyggnad:* 1 avslagsbeslut, *radonbidrag:* 7 avskrivningsbeslut, 2 avslagsbeslut, *minskad elanvändning:* 52 avslagsbeslut p.g.a medelsbrist och 1 avskrivningsbeslut, *bidrag till solvärme:* 2 avslagsbeslut, *investeringsbidrag:* 1 avskrivningsbeslut, *OFFROT:* 2 avskrivningsbeslut och 2 avslagsbeslut

Mål 1

För ärendehandläggning som ej omfattas av någon av de övriga verksamhetsgrenarna inom verksamhetsområdet gäller det övergripande målet för verksamhetsområdet.

Åtterrapporering

Kostnaderna för verksamhetsgrenen har minskat med knappt 500tkr (6,7 %) från 2004 till 2005. Den största minskningen 330 tkr återfinns inom Naturvård och miljöskydd. Minskningen motsvarar en förändring på 7,2 % för verksamhetsgruppen. Några verksamheter i gruppen med stora förändringar kan nämnas, bl.a. 551 (Prövning av miljöfarlig verksamhet) som under 2004 hade utökade resurser under en begränsad tid (en minskning med knappt 100 tkr) och 541 (Prövning av täkter) där kommunerna har övertagit prövningsförfarandet per den 1 augusti 2005 (en minskning med ca 140 tkr). Kostnaderna för överklagande av kommuns beslut enligt PBL har sjunkit med knappt 150 tkr (23,8 %) mellan 2004 och 2005. Den högre kostnaden under 2004 berodde på att verksamheten prioriterades under en period för att kunna avsluta "gamla" ärenden.

Hållbar samhällsplanering och boende

Ansökningar om radonbidrag under 2005 ligger på samma nivå som under 2003 och 2004 dvs. en förhållandevis hög nivå. Ansökningar om solvärmebidrag har dock minskat under 2005 jämfört med 2004.

Räntebidrag till ny- och ombyggnad av bostäder ligger på en fortsatt låg nivå.

Investeringsstöden har medfört en märkbar ökning av intresset och förfrågningar kring nyproduktion av bostäder.

Länsstyrelsen inbjöd kommuner och konsulter till informationsmöte om energiefektiviseringar i offentliga lokaler den 17 maj. Intresset var stort på detta möte. Det innebar att intressenterna var snabba med att söka bidrag. Länsstyrelsen har under året fått in 82 ansökningar och beviljat 20 mnkr i bidrag

Länsstyrelsen har kvar att granska 3 kommuners slutrapport gällande Lokala investeringsbidrag (Lip) under 2006. De tidigare granskade slutrapporterna har visat på ett bra resultat när det gäller sysselsättning och miljöeffekter.

Regionförbundet i Kalmar län har ansökt om medel ur klimatinvesteringsprogrammet (KLIMP)

Programmet innehåller 13 åtgärder och 5 informationsåtgärder. I programmet deltar flera av länets kommuner (Kalmar, Mönsterås, Vimmerby, Västervik, Torsås och Mörbylånga samt 2 företag i Västervik och Hultsfred) med åtgärder inom energiomställning till biobränsle och fjärr- och närvärme.

Övrig rapportering**Tabell 3.4.5 - Avgifter och andra inkomster**

Avgifter m.m. resultatområde/ärendegrupp	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Ärenden enl. stiftelseförordningen*				
- tillsyn	194	88	149	-61
- registrering	222	100	144	-44
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag **	120	31	103	-73
Kameraövervakning**	106	125	87	38
Försäljning tjänster (resurssamverkan)				
- lokalvård				
-övrigt				
Pantbanksärenden***	1	4	4	0
Lönegarantiärenden	363	155	172	-16

*) Ärenden enligt stiftelseförordningen: ingående balans 8 ärenden, utgående balans 6 ärenden

**) Bevakningsföretag: 64 tillsynsärenden, 56 tillståndsärenden. Kameraövervakning: 37 tillsynsärenden, 69 tillståndsärenden

***) Kostnader avseende pantbank redovisas under övriga näringsrättsliga ärenden, kostnaden kan ej verifieras.

Tabell 3.4.6 – Representation

Kostnader för representation (tkr)	2005	2004	2003
baskontoplanen)	61	110	144
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	179	219	257

Tabell 3.4.7 - Lokaler (med kommentarer)

Lokaler	2005	2004
Lokalkostnader residens (tkr) 103	811	823
Lokalyta residens (m ²)	981	981
Lokalkostnad per m ² i residenset	827	838
Lokalkostnad exkl. residenset 113	6 539	6 631
<i>varav</i> lokalkostnader för kontorslokaler inkl. biytor	6 539	6 631
Lokalyta exkl. residens (m ²)	7106	7223
<i>varav</i> lokalyta för kontorslokaler inkl. biytor	7106	7223
Lokalkostnad per m ² exkl. residens	920	918
Lokalkostnad per m ² för kontorslokaler inkl. biytor	920	918
Lokalkostnad per årsarbetskraft exkl. residenset (tkr) **	35	36
Lokalkostnad per årsarbetskraft för kontorslokaler inkl. biytor	35	36
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²) för kontorslokaler inkl. biytor	39	40

* Uppgifterna om lokalyta avser förhållandena den 31 december respektive år.

** För beräkning av årsarbetskrafter hänvisas till FÅB (2000:605), ESV:s allmänna råd till 2

Kommentarer

Lokalvård exkl residens bedrivs på entreprenad. Kostnaden för lokalvård under 2005 uppgick till 699 tkr och under 2004 till 695 tkr. Driftkostnader för larm och bevakning uppgick under 2005 till 68 tkr samt under 2004 till 96 tkr. P.g.a. nyanställning av trainees och tillsättande av s.k. förstärkningstjänster måste Länsstyrelsen under 2006 förhyra ytterligare kontorlokaler om ca 380 m².

ORGANISATIONSSTYRNING

Mål 1

Länsstyrelserna skall verka för att skapa en mer *Attraktiv Arbetsplats* samt en långsiktig och god personalförsörjning med för verksamheten ändamålsenlig kompetens.

Återrapportering

1. Mål för kompetensförsörjningen 2005

Beskriv de övergripande målen, vilka åtgärder som vidtagits för att nå målen, vilka resultat som uppnåtts samt en egenanalys och bedömningen av området. Om samma mål gäller för 2005 som för 2004, kommentera utvecklingen av uppnådda resultat mellan åren. Fyll på med fler målrutur vid behov.

Mål	Fortsatt/utökat samarbete mellan sydlänen vad gäller kompetensförsörjning
Vidtagna åtgärder	Gemensamma planeringsträffar regelbundet, numera 8-10 ggr per år
Uppnådda resultat	Antalet gemensamma utbildningar ökar successivt. Förvaltningsutbildning för nyanställda, Ledarutveckling, Chefsförsörjning och Traineeutbildningar
Egen analys, kommentarer och bedömning av området *	Samarbetet sparar tid och pengar. Kompetensutveckling som inte vore möjligt att driva i varje län för sig blir genomförda. Erfarenhetsutbytet får en fastare struktur/regelbundenhet. Revirgränser luckras upp. De deltagande myndigheternas olika kulturer/organisation och ledarfilosofier både hindrar och bidrar i detta arbete.

Mål	Samordnad löneservice i sydlänen
Vidtagna åtgärder	Ett genomförandeprojekt har startats sedan en förstudie genomförd i huvudsak under 2004 visat på tydliga fördelar med en samordning av löneadministrationen.
Uppnådda resultat	Mål, tidplan, resursplan och projektorganisation är fastställd. Ett antal arbetsgrupper jobbar med de processer som föregår ett samgående.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området *	Projektet ger en generell erfarenhet och kunskap om vad som krävs av arbetsgivare/personal och fackliga företrädare när fristående myndigheter skall gå från egna specialutformade rutiner/självbestämmande till gemensamma upplägg. Dessa erfarenheter är självklart mycket värdefulla inför framtida samarbetsprojekt/ev. organisationsförändringar.

Mål	Kompetensutveckling av 1:a linjens chefer med anledning av att fullt personalansvar delegerats ut till dessa.
Vidtagna åtgärder	Ledarpolicy och kompetensprofil för chefer/ledare är fastställd. Grundläggande utbildning i arbetsrätt, rehabiliteringsmetodik, utvecklingssamtal. Kontinuerliga diskussioner i chefsgruppen kring ledarskap och ansvarsfördelning
Uppnådda resultat	En större medvetenhet kring begreppet "Ledarskap" i chefsgruppen. Identifiering av områden som behöver utvecklas.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området *	Arbetet med att "skola in" ett stort antal anställda i chefs-/ledarrollen tar tid. Chefernas chefer skall också "skolas in" i ett nytt förhållningssätt till sitt ansvarsområde. Arbetet med individuella utvecklingsplaner fortsätter under 2006.

Mål	Utveckling av ett databaserat PA-administrativt stöd med stöd av Agresso PA
Vidtagna åtgärder	Fortsatt dialog med Agresso om vilka verktyg som finns i drift.
Uppnådda resultat	Beslut om att avvakta version 5:5 som är i drift hösten 2006
Egen analys, kommentarer och bedömning av området *	Agressos PA-modul uppfattas som komplicerad, svårarbetad. Tveksamt om det ev. mervärde PA-modulen kan ge motiverar den insats som krävs för att kunna hantera den i vardaglig drift. Agresso:s support och kundbemötande är fortfarande bristfälligt.

Mål	Fortsatt arbete med att kvalitetssäkra PA:s kärnprocesser
Vidtagna åtgärder	Former för analys av arbetsprocesser, processbeskrivningar och utvärdering har fastställts med hjälp av externt konsultstöd
Uppnådda resultat	En tydlig metod för ”Processororienterad verksamhetsutveckling” finns tillgänglig. Ett antal processägare har under året arbetat med att använda metoden för att kartlägga och utveckla ett antal kärnprocesser.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området *	Arbetsättet ger mycket tydliga resultat vad gäller beskrivning och utveckling av arbetsprocesser. Detta ger i sin tur fördelar i form av bättre kvalitet och kortare ledtider i handläggningen. Introduktionen av nya medarbetare underlättas. Utmaningen är som alltid att finna utrymme för/kunna prioritera arbetsättet i vardagen. Nästa steg i vårt utvecklingsarbete är att använda första årets erfarenheter till förenklingar av metoden för att göra den mer tillgänglig och attraktiv.

Mål	Analys av vilka krav som ställs på myndigheten för att klara sina åtagande trots stora pensionsavgångar i en nära framtid.
Vidtagna åtgärder	Statistik/kartläggning av pensionsavgångar t o m 2015 är genomförd.
Uppnådda resultat	En tydligare bild av vilken kompetensförsörjning som blir aktuell med anledning av pensionsavgångar
Egen analys, kommentarer och bedömning av området *	Den kartläggning som är genomförd kommer under 2006 att omsättas i behovsanalyser/ planer för hur nödvändiga kompetenser ersätts.

Mål	Lönekartläggning enligt Jämställdhetslagen och metoder för löneanalyser som viktiga verktyg i lönebildningsarbetet. Utveckling av lokal lönepolicy
Vidtagna åtgärder	Uppdatering av arbetsbeskrivningar och klassningar med hjälp av verktyget BESTA-befattningsvärdering. Jämställdhetsanalys och löneanalys inför lönerrevision
Uppnådda resultat	En tydligare, mer medveten lönepolicy och lönestruktur
Egen analys, kommentarer och bedömning av området *	En medveten lönebildning är en förutsättning för att kunna bli en attraktiv arbetsgivare. Arbetet omfattar förutom att ta fram processbeskrivningar också mycket av hantering av attityder och värderingar kring ledarskap/medarbetarskap.

Mål	Ta fram ändamålsenliga personalrapporter ur Agresso
Vidtagna åtgärder	Se punkten ”databaserat PA-administrativt stöd”
Uppnådda resultat	
Egen analys, kommentarer och bedömning av området *	

* Av analysen ska det bl.a. framgå eventuella svårigheter med att uppnå målet och kommentarer om det fortsatta arbetet för att uppnå målet.

2. Övergripande mål och inriktning för kompetensförsörjningen 2006 – 2008

Mål

Genomförandet av den Trainee-satsning som skett på regeringens initiativ. Under 2006-2007 kommer avsevärda resurser att sättas in för att skola in de traineer som anställs under våren 2006. Inom ramen för sydlänssamarbetet genomförs ett långsiktigt och relativt brett utbildningsprogram för de traineer som anställs av sydlänen, sammantaget drygt 50 personer. Lokala handledare skall ställas till förfogande, särskilda medel skall avsättas för utbildning, praktik och studiebesök etc.

Mål

Ledarutvecklingsprogrammet för Länsstyrelsen i Kalmar län skall drivas vidare. Under våren 2006 skall individuella utvecklingsplaner tas fram för ett 20-tal chefer där målet är att uppfylla en grundläggande kompetensnivå för chefer vid myndigheten.

Mål

Efter ett års erfarenhet kommer vår metod för ”Verksamhetsutveckling genom Processtyrning” att utvärderas och revideras. Målet är att finslipa och förenkla metoden för att öka hanterbarheten och därmed personalens förståelse och acceptans av metoden/arbetsättet.

Mål

Ytterligare utveckling av sydlänssamarbetet. Projektet ”Samordnade löneservice” blir enligt nuvarande tidplan verklighet i början av 2007. Under året 2006 måste metoder för egenrapportering utvecklas eftersom detta när en bas för hela projektet. Länsstyrelsen i Kalmar län bidrar med resurser i projektledning och i arbetsgrupper.

Under perioden fördjupas sydlänens samarbete inom området kompetensförsörjning.

Mål

Fortsatt strävan att finna ändamålsenliga, databaserade verktyg för systematisk inventering och planering av kompetensutvecklingsbehov. Länsstyrelsens i Västra Götaland verktyg ”KOMPIS” har byggts upp som ett länsstyrelseanpassat alternativ till de verktyg som AGRESSO kan erbjuda. KOMPIS är en förebild i det fortsatta arbetet.

Mål

Rekryteringsprocessen och introduktionsprocessen skall kvalitetssäkras inom ramen för vår metod för ”Processororienterad verksamhetsutveckling”.

Mål

Personalcheferna inom Länsstyrelsen Sverige samarbetar kring framtagning av en ”HR-plattform” (Human Resources) i syfte att skapa en gemensam plattform för utvecklingsarbete inom HR-området. Plattformen skall underlätta och ge stöd till den samverkan som redan nu finns inom Personalchefgruppen.

3. Personalstrukturen

3.1 Antalet anställda den 31 december fördelade på kön, åldersgrupp och anställningsform.

Kön	Ålder	Antal anställda 2003-12-31				Antal anställda 2004-12-31				Antal anställda 2005-12-31			
		Fast	Tidsbegr	Summa	Andel	Fast	Tidsbegr	Summa	Andel	Fast	Tidsbegr	Summa	Andel
Män	-34	10	11	21	21%	7	11	18	19%	12	7	19	20%
	35-44	15	2	17	17%	17	5	22	23%	15	5	20	21%
	45-54	17	2	19	19%	17	1	18	19%	19	2	21	22%
	55-64	39	0	39	40%	35	2	37	38%	33	1	34	35%
	65-	1	1	2	2%	1	1	2	2%	1	1	2	2%
	Alla	82	16	98	100%	77	20	97	100%	80	16	96	100%
Kvinnor	-34	17	6	23	23%	15	7	22	21%	13	10	23	22%
	35-44	28	4	32	32%	28	4	32	30%	24	2	26	24%
	45-54	19	0	19	19%	21	3	24	23%	24	3	27	26%
	55-64	25	0	25	25%	27	0	27	25%	27	-	27	26%
	65-	0	0	0	0%	1	0	1	1%	1	1	2	2%
	Alla	89	10	99	100%	92	14	106	100%	89	16	105	100%
Samtliga	-34	27	17	44	22%	22	18	40	20%	25	17	42	21%
	35-44	43	6	49	25%	45	9	54	27%	39	7	46	23%
	45-54	36	2	38	19%	38	4	42	21%	43	5	48	24%
	55-64	64	0	64	32%	62	2	64	32%	60	1	61	30%
	65-	1	1	2	1%	2	1	3	1%	2	2	4	2%
	Alla	171	26	197	100%	169	34	203	100%	169	32	201	100%

Ange och kommentera uppgifterna nedan. Uppgifterna hämtas från tabell 3.1. Vissa uppgifter hämtas direkt från tabellen medan andra beräknas genom att man gör en kvot mellan två olika uppgifter.

Uppgift	Svar	Kommentarer (t.ex. förändringar jämfört med föregående år och förklaringar därtill, jämförelser mellan könen)
Antalet anställda 2005-12-31	201	Efter en besparing på drygt 9 tjänster i början av 2005 ökar åter antalet anställda bl.a. på grund av regeringens arbetsmarknadspolitiska åtgärder.
Andel kvinnor av samtliga anställda 2005-12-31	52 %	Könsfördelningen är sedan flera år jämn, totalt sett. Vad gäller enskilda kompetens kategorier; se nedan
Andel män av samtliga anställda 2005-12-31	48 %	Se ovan
Andel av samtliga anställda som är 34 år eller yngre 2005-12-31 (%)	21 %	Länsstyrelsens nyrekrytering sker oftast bland relativt unga, nyutbildade varför andelen stigit något/marginellt sedan föregående år
Andel av samtliga anställda som är 55 år eller äldre 2005-12-31 (%)	32 %	Andelen har ökat marginellt jämfört med föregående år bl.a. på grund av att ett antal medarbetare väljer att jobba kvar efter 65 års ålder
Andel fast anställd personal 2005-12-31 (%)	84%	Se nedan
Andel tidsbegränsad personal 2005-12-31 (%)	16%	Andelen tidsbegränsat anställda är relativt hög eftersom andelen projektfinansierad åtaganden är högt.

3.2 Åldersstrukturen

Uppgifterna skall hämtas från det underlag som lämnas till Arbetsgivarverket, tabellen om Genomsnittsålder samt ålders- och könsfördelning.

Uppgift	Svar	Kommentarer (t.ex. förändringar jämfört med föregående år och förklaringar därtill, jämförelser mellan könen)
Genomsnittsålder för samtliga anställda per september 2005	45,2	
Genomsnittsålder för samtliga kvinnor per september 2005	43,5	
Genomsnittsålder för samtliga män per september 2005	47,1	

Sammanfattande kommentarer om åldersstrukturen, bl.a. utifrån ett jämställdhetsperspektiv.	Genomsnittsåldern är nästan densamma för kvinnor och män. Snittåldern sjunker för varje år i takt med en rekrytering som främst riktar sig till relativt nyutexaminerade akademiker.
---	---

3.3 Pensionsavgångar 2005 och prognos för 2006 - 2011

Antalet beviljade delpensioner, antalet ålderspensionsavgångar och antalet kvarstående ålderspensionärer i tjänst 2005 samt antalet 65-åringar 2006 – 2011

Kön	2005			Antalet 65-åringar					
	Delpensioner	Ålderspensionsavgångar	Ålderspensionärer i tjänst	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Män					4	1	3	5	6
Kvinnor	4	1	4	1	2	1	4	1	4
Samtliga				1	6	2	7	6	10

<p>Sammanfattande kommentar, bl.a. utifrån ett jämställdhetsperspektiv.</p>	<p>Intresset för att arbeta efter 65 år ökar markant. Vi ser inga skillnader i detta bland män och kvinnor.</p> <p>Andelen kvinnor bland deltidsarbetande är totalt ca 70 %.</p> <p>Kvinnornas andel av delpensioner är 100 %.</p> <p>Länsstyrelsen i Kalmar län har sin stora generationsväxling under 2009-2012 då totalt ca 40 anställda uppnår 65 års ålder.</p>
--	--

4. Personalomsättningen

Uppgifterna hämtas från det underlag som lämnas till Arbetsgivarverket som avser omsättningen i september 2004 till september 2005.

Uppgift	Svar	Kommentarer (t.ex. förändringar jämfört med föregående år och förklaringar därtill, jämförelser mellan könen)
Personalomsättningen för samtliga anställda (%)	12 %	Omsättningen blir större i de yngre åldersgrupperna eftersom andelen tidsbegränsat anställda är störst i denna grupp. Kvinnornas andel av antalet tidsbegränsat anställda har varit något större än männens varför de också utgör den personalkategori som har störst omsättning. Personalomsättningen är mycket låg om man bortser från tillfälligt anställda/säsonganställda Under 2005 var personalomsättningen beräknad på andelen anställda som slutat på egen begäran ca 1,5 %.
Personalomsättningen för samtliga kvinnor (%)	12 %	
Personalomsättningen för samtliga män (%)	12 %	
Personalomsättningen för samtliga anställda som är 34 år eller yngre (%)	20 %	
Personalomsättningen för samtliga kvinnor som är 34 år eller yngre (%)	23 %	
Personalomsättningen för samtliga män som är 34 år eller yngre (%)	15 %	
Personalomsättningen för samtliga anställda som är 55-64 år (%)	3 %	
Personalkategori som har lägst omsättning	Män 55-	
Personalkategori som har högst omsättning	Kvinnor 34 år el. yngre	

Sammanfattande analys av personalomsättningen, bl.a. utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Eventuella åtgärder till följd av utfallet.	Se ovan det finns inga skäl att vidta några särskilda åtgärder med anledning av omfattning och struktur på personalomsättningen.
---	--

5. Ledningskompetensen

Uppgifter hämtas från det underlag som lämnas till Arbetsgivarverket som avser omsättningen i september 2004 till september 2005.

Uppgift	Svar	Kommentarer (t.ex. förändringar jämfört med föregående år och förklaringar därtill, jämförelser mellan könen)
Andel kvinnor i kategorin ledningskompetens (%)	28,5	Kvinnornas andel av kategorin ledningskompetens har ökat något sedan föregående år; från 23 % till 28,5 %
Andel män i kategorin ledningskompetens (%)	71,5	Männens andel av kategorin ledningskompetens är mycket dominerande i ålderskategorin 55 år och äldre. I de yngre åldersgrupperna är kvinnornas andel större
Andel nyanställda kvinnor i kategorin ledningskompetens (%) *	2	Andelen kvinnor ökar gruppen 1:a linjens chefer
Andel nyanställda män i kategorin ledningskompetens (%) *	0	
Andel kvinnor som är 34 år eller yngre i kategorin ledningskompetens (%)	0	
Andel män som är 34 år eller yngre i kategorin ledningskompetens (%)	0	
Andel kvinnor som är 55 år eller äldre i kategorin ledningskompetens (%)	1 %	Arbetsgivarverkets statistik anger 1 person – skall vara 2.
Andel män som är 55 år eller äldre i kategorin ledningskompetens (%)	50%	Kvinnor i chefsställning rekryteras in framför allt i de lägre åldersgrupperna.

* Räknas ut genom kvoten netto kvinnor/totalt netto respektive netto män/totalt netto.

<p>Sammanfattande analys av ledningskompetensen, bl.a. utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Eventuella åtgärder till följd av utfallet.</p>	<p>Det finns fortfarande en stor obalans i könsfördelningen i gruppen ledningskompetens. Framför allt i den äldre åldersgruppen av vilka de flesta är medlemmar i myndighetens ledningsgrupp. Myndigheten strävar efter en betydligt jämnare fördelning män/kvinnor i kategorin ledningskompetens. Rekrytering av kvinnor till chefspositioner sker framförallt till gruppen "första linjens chefer". Här är genomsnittsåldern betydligt lägre än i ledningsgruppen och kvinnornas andel ökar.</p>
--	--

6. Utbildningsnivån 2005-12-31

Utbildningsnivå på fast anställd personal och kön.
Samtliga fast anställda

Kön	Förgymnasial	Gymnasial	Eftergymnasial		
			varav 1-4 år	Varav 5- år	forskarutb.
Män	5	12	52	10	
Kvinnor	14	15	49	9	3
Samtliga	19	27	101	19	3

<p>Kommentarer om utbildningsnivå, t.ex. förändringar jämfört med föregående år.</p>	<p>Länsstyrelsen har behållit föregående årsredovisnings tabellverk med tillägget ”forskarutbildning” för att undvika orimligt omfattande arbetsinsatser. Det är självklart en fördel om tabellverket inte ändras år från år eftersom jämförande analyser annars bli omöjliga.</p> <p>Skillnader i mäns resp. kvinnors utbildningsnivå är knappast mätbar när det gäller utbildning på gymnasienivå eller högre. I gruppen med lägre utbildningsnivå är andelen kvinnor betydligt större. Här återfinns de traditionellt kvinnliga arbetsuppgifterna inom administrationen.</p> <p>Andelen anställda med eftergymnasial utbildning har ökat marginellt jämfört med året innan.</p>
---	--

7. Sjukfrånvaron 2004 – 2005

Sjukfrånvaron i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid, fördelad på kön, åldersgrupp och sjukfrånvarons längd. Sjukfrånvaron definieras i Förordning 2000:605 om årsredovisning och budgetunderlag, kapitel 7. Se också ESV:s cirkulär 2003:3, kapitel 7.

Kön	Ålder	2004			2005		
		Antal anställda under året	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%) *	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda under året	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%) *	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	-29	11	2,6	0,0	12	0,7	0,0
	30-49	48	1,3	9,5	49	3,3	44,1
	50 -	61	3,0	65,6	59	1,6	66,9
	Alla	120	2,3	48,6	120	2,3	51,7
Kvinnor	-29	11	0,3	0,0	16	1,5	0,0
	30-49	74	5,9	55,1	76	5,9	70,9
	50 -	41	5,1	72,9	39	5,2	70,3
	Alla	126	5,2	60,6	131	5,3	69,0
Samtliga	-29	22	1,4	0,0	28	1,2	0,0
	30-49	122	4,0	49,1	125	4,8	63,5
	50 -	102	3,8	69,3	98	3,0	69,2
	Alla	246	3,7	56,8	251	3,8	63,9

* Uppgiften ska tas fram i förhållande till respektive kategori. Exempel: total sjukfrånvaro för män 30-49 år i förhållande till sammanlagd arbetstid för män.

Uppgift		Kommentarer (t.ex. förändringar jämfört med föregående år och förklaringar därtill, jämförelser mellan könen)
Andel sjukfrånvaro för samtliga anställda 2005 (%)	3,8 %	Sjukfrånvaron ligger på samma nivå som föregående år. Året dessförinnan sjönk sjukfrånvaron från 4,5 % till 3,75 %.
Andel sjukfrånvaro för kvinnor 2005 (%)	5,3 %	Andelen ligger kvar på föregående års nivå. Kvinnor har en mer omfattande långtidssjukskrivning jämfört med männen vilket till är ett avgörande skäl till varför kvinnornas sjukfrånvaro är betydligt större än männens.
Andel sjukfrånvaro för män 2005 (%)	2,3 %	
Andel med sjukfrånvaro 60 dagar eller längre 2005 (%)	63,9 %	Andelen långtidssjukdom stiger något jämfört med föregående år samtidigt som den korta sjukskrivningens andel av den totala minskar
Andel sjukfrånvaro för personal 29 år eller yngre 2005 (%)	1,2 %	Andelen sjunker något jämfört med året innan.
Andel sjukfrånvaron för personal 50 år eller äldre 2005 (%)	3%	Andelen sjunker något jämfört med året innan.

Sammanfattande analys av sjukfrånvaron, bl.a. utifrån ett jämställdhets- och åldersperspektiv. Kommentarer om genomförda och planerade insatser för att förebygga och minska sjukfrånvaron	Under senare år har sjukfrånvaron minskat. Den verkar nu ha stabiliserats på en nivå strax under 4 %. Andelen långtidssjukskrivna är fortfarande högt även om sjukskrivningarna mer ofta är på deltid. Myndigheten har under 2005 satsat på att, tillsammans med företagshälsovården, uppmärksamma sjukskrivning mer/tidigare än förut. Betydligt mer resurser har lagts på Företagshälsovårdens insatser än tidigare år. Under 2006 fortsätter arbetet med att utveckla ett systematiskt förebyggande arbetsmiljöarbete och ett aktivt och medvetet rehabiliterande arbete. Chefer på alla nivåer tränas i att använda Företagshälsovården mer aktivt och medvetet.
---	--

8. Attraktiv arbetsplats

Redovisa resultat av arbetet med att utveckla länsstyrelsen till en mer attraktiv arbetsplats, bl.a. arbetet för ökad hälsa. Kommentera förändringar jämfört med föregående år.

- Samarbetet med Företagshälsovården har utvecklats. Chefer på alla nivåer i företaget har fått utbildning i rehabiliteringsarbete. Genom tematräffar knyts direktkontakt mellan personalansvariga chefer och företagshälsovårdens personal för att få ett mer effektivt utnyttjande av dess resurser.
- Förbättringsarbetet har fått struktur genom en metod för "Processorienterad verksamhetsutveckling".
- Chefskapet har förändrats genom att personalansvaret har delegerats till första linjens chefer. Därmed får personalansvariga chefer förutsättning att utveckla ett nära och tydligt chefskap eftersom varje chefsområde omfattar betydligt färre medarbetare än tidigare.
- Formerna för myndighetens verksamhetsplanering har förenklats/förtydligats i syfte att göra denna process gripbar och meningsfull.
- Former för lönebildning och lönepolicy har reviderats i syfte att skapa tydlighet och medvetenhet kring hur lön byggs. All personal kommer att få delta i seminarier kring lönepolicy/lönebildning inför 2006 års lönerevision
- Ett ledarutvecklingsprogram har fastställts där ledarpolicy och kompetenskrav för ledare vid Länsstyrelsen i Kalmar län har processats fram. Utifrån detta program byggs individuella utvecklingsplaner upp för varje enskild chef i syfte att utveckla ledarskapet vid arbetsplatsen.
- Samtliga chefer genomgår under 2006 "Policy-introduktion" i syfte att få en mer enhetlig tillämpning av myndighetens lokala avtal/ personalpolicys
- Ett antal enheter kommer att team-träna sina egna ledningsgrupper för att åstadkomma bättre arbetsformer och tydligare ledarskap
- Rekryteringsprocessen och processen för introduktion av nyanställda skall kvalitetssäkras under 2006.
- Former för dialog och information skall ses över. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt hur dialog och information sker inom/mellan chefskollektivets olika grupperingar.
- En "trivselgrupp" bildas på anställdas initiativ för att inspirera till en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Bland annat diskuteras metoder för att öka personalens kunskap om varandras arbetsområden.

Mål 2

Länsstyrelserna skall stärka det sektorsövergripande arbetet och samordningen av de olika sakområdena inom myndigheten för att uppnå effektiva lösningar samt att bidra till en samordnad länsförvaltning.

Åtterrapporering***Framgångsfaktorer som bidragit till att stärka det sektorsövergripande arbetet***

Länsstyrelsens organisation och arbetssätt bygger på att i all verksamhet kunna ta tillvara myndighetens breda totala kompetens och att arbeta tvärsektoriellt. Det gäller för samtliga sakområden inom myndigheten. Under 2005 har Länsstyrelsen etablerat ett Hållbarhetssekretariat med uppgift att stärka och samordna myndighetens tvärsektoriella arbete utifrån ett hållbarhetsperspektiv som innefattar ekonomiska, miljömässiga och sociala dimensioner.

Länsstyrelsen driver eller medverkar i ett stort antal arbetsgrupper och använder därvid sin breda tvärsektoriella kompetens för att på bästa sätt samordna och tillvarata skilda sakintressen. I dessa sektorsövergripande verksamheter deltar, förutom Länsstyrelsens egna tjänstemän, personal från kommuner, näringsliv, organisationer och myndigheter.

Svårigheter och hinder för att arbeta sektorsövergripande

Intresset för att arbeta sektorsövergripande är stort inom Länsstyrelsens samtliga sakområden. Det stora hindret för en framgångsrik sektorsövergripande verksamhet är bristande resurser. Tvärsektoriellt arbete kräver längre och mer omfattande beslutsprocesser med bl.a. internremisser, arbetsgruppsmöten, samråd m.m.

Kompetensutveckling för att stärka sektorsövergripande arbete

Omfattande utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser har gjorts för att stimulera och stärka personalens intresse för och kunskaper om tvärsektoriellt arbete.

- Ett stort antal tjänstemän med intresse för projektarbete har genomgått olika projektledarutbildningar (i stort sett alla myndighetens projekt är tvärsektoriella)
- Drygt hälften av myndighetens anställda (ca 100 personer) har under senare år deltagit i utvecklingsprogram som totalt omfattar fem dagar. Förutom att grupperna är tvärsektoriellt sammansatta, ingår grupputveckling och nätverksbyggande i utbildningen, vilket på sikt stimulerar och underlättar tvärsektoriellt arbete.
- Berörd personal har genomgått utbildning i processororienterad verksamhetsutveckling. Hittills har ett 10-tal tvärsektoriella verksamhetsprocesser dokumenterats, analyserats och förbättrats.
- Samtliga introduktionsutbildningar av nyanställd personal vid myndigheten har delvis tvärsektoriellt innehåll. Motsvarande gäller för sydlänens gemensamma förvaltningsutbildningar för nyanställd personal.

Mål 3

Länsstyrelsen skall integrera ett jämställdhetsperspektiv genom att i all sin verksamhet belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns villkor i förhållande till de jämställdhetspolitiska målen.

Åtterrapporering

Under våren arrangerades en grundutbildning i jämställdhet för Länsstyrelsens personal vid två tillfällen. Drygt hälften av myndighetens anställda deltog. Ytterligare utbildningstillfällen planerades under hösten, men har skjutits upp till 2006.

Länsstyrelsens jämställdhetssakkunnige har under året inbjudit samtliga sakområdesansvariga till "jämställdhetssamtal", baserat på handlingsplanen med syfte att underlätta kommande verksamhetsplanering. Svårigheter har funnits att samordna dessa träffar med andra aktiviteter och prioriteringar. Därutöver har de sakområdesansvariga fortlöpande försetts med aktuell information, faktaunderlag och diverse tips på jämställdhetsintegrering inom sina områden.

Ett samarbete med länsstyrelserna i Kronobergs och Blekinge län om ett fördjupat utvecklingsarbete inom fysisk planering har inletts. Avsikten är att Länsstyrelsens personal tillsammans med kommunernas planerare deltar i seminarier som på olika sätt

tar upp jämställdhetsaspekter i samhällsplaneringen. En planerad större konferens för alla tre län har senarelagts då man ansett att frågorna behöver väckas och förankras lokalt i större utsträckning.

Det kan stundtals vara svårt att komma till tals på hemmaplan. I syfte att förstärka insatserna inom myndigheten och stödet till medarbetarna har sydlänen (Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Blekinge, Skåne och Halland) beslutat samverka i genomförandet av en omfattande utbildningssatsning i jämställdhetsintegrering våren 2006. Planering och förberedelser har skett under hösten i nära samarbete mellan de sakkunniga i jämställdhet från berörda länsstyrelser. Utbildningen kommer att omfatta såväl grundutbildning och metodutveckling som arbetsseminarier. Hela utbildningspaketet kommer också att vända sig till externa aktörer, d.v.s. statliga myndigheter, kommuner och landsting.

UPPDRAG

Uppdrag 1

Länsstyrelserna skall redovisa sina internationella insatser i Östersjöregionen, inklusive det gränsregionala samarbetet i Öresundsregionen samt Barentsområdet. Kostnader och finansiering för respektive länsstyrelses hela internationella verksamhet skall redovisas. Därvid skall kostnader för och finansiering av ovan nämnda insatser särredovisas.

Återrapportering

Länsstyrelsens policy för internationellt arbete

En av länsstyrelsens huvuduppgifter är att främja länets utveckling. För att bidra till samordning och utveckling av Kalmar län, krävs kunskap om det som sker i andra länder varför den internationella verksamheten är ett led i detta arbete.

Den internationella verksamheten ska utformas utifrån principen att ge stöd för Länsstyrelsens verksamhetsstyrning och att ge service till Länsstyrelsens olika verksamhetsområden samt främja utvecklings- och informationsinsatser.

För att Länsstyrelsens internationella insatser ska vara effektiva och bidra till att uppfylla de övergripande utvecklingsmålen för länet, behövs samordning. Vidare är samverkan inom och utom länet med regionala organ, kommuner och andra aktörer nödvändig i frågor som rör såväl EU som den övriga omvärlden. Länsstyrelsen har därför upprättat en policy för det internationella arbetet. Syftet med denna policy för Länsstyrelsens internationella arbete är att;

- utgöra en bas för Länsstyrelsens agerande i internationella sammanhang
- bidra till ett enhetligt uppträdande från länet i internationella sammanhang
- klargöra mål, prioriteringar, roller och samverkansbehov i internationella frågor

- bidra till att utveckla det internationella perspektivet i Länsstyrelsens verksamhet

Målsättning för Länsstyrelsens internationella engagemang

- att genom ett kontinuerligt omvärldsengagemang ta del av och delta i den utveckling som pågår och därigenom bidra till att relevanta erfarenheter från gränsöverskridande samverkan och från andra regioner på bästa möjliga sätt kan påverka utvecklingen i Kalmar län
- att förbättra kvaliteten i verksamheten genom införande av ett internationellt perspektiv
- att bidra till hållbar tillväxt och välfärd
- att de internationella verksamheterna ger kompetensutveckling till medarbetarna

Letter of intent

Länsstyrelsen har tecknat särskilda överenskommelser, s.k. letter of intent med Lääne län i Estland och Panevezys län i Litauen.

Internationell verksamhet

Odlingslandskap i sydöstra Europa

Länsstyrelsen i Kalmar är tillsammans med Länsstyrelsen i Blekinge och Centrum för Biologisk Mångfald (CBM), huvudaktör i ett internationellt och tvärvetenskapligt samarbete kring odlingslandskapet. Syftet

är att skapa nätverk mellan Sverige och länder i sydöstra Europa (Rumänien m fl.), mellan forskare och förvaltare samt mellan kulturmiljövård, naturvård och lantbruk. Det långsiktiga målet är en hållbar landsbygdsutveckling i Sverige och i länder i sydöstra Europa.

Skötsel av nyckelbiotoper i Lettland

Projektet *Management of Woodland Key Habitats in Latvia* är ett treårigt projekt som drivs av Skogsvårdsstyrelsen i östra Götaland. Projektet som finansierats av Naturvårdsverket avslutas i december 2006. Arbetet har bestått av framtagande av en manual för skötsel av nyckelbiotoper för att gynna biologisk mångfald. Parallellt har lettiska ekologer utbildats. Därtill har synpunkter på informationsmaterial som broschyrer och en film givits.

Skötselplan för Vistula-näset i Kaliningrad

Syftet med detta projekt är att stödja den regionala miljömyndigheten i Kaliningrad med deras arbete att ta fram underlag till och utarbeta en skötselplan för Vistula-näset, med syfte att göra området till nationalpark. Projektet omfattar bedömning av naturvärden för näset och framtagande av en skötselplan. Projektet genomförs av länsstyrelserna i Blekinge, Kronoberg och Kalmar län i samverkan med Naturvårdsverket och WWF. Projektet påbörjades i maj 2005 och avslutas under 2006.

BERAS- Baltic Ecological Recycling Agriculture and Society.

Projektet handlar nationellt om lantbrukets och samhällets påverkan på Östersjön. I Sverige följdes ett antal gårdar med ekologisk produktion med avseende på gårdarnas kväve- och fosforläckage. Under 2005 har det lokala arbetet i Kalmar län inom BERAS-projektet huvudsakligen varit inriktat på tre områden:

- Mätning av växtnäringsämnen i dräneringsvatten från Solmarka gårds åkrar.

- Ekonomiska beräkningar och kalkyler av olika grödor som odlas ekologiskt på Solmarka gård.
- Konferens med temat Hållbar konsumtion.

Konferensen genomfördes i samarbete med Landstinget och Regionförbundet i Kalmar län. Konferensen avslutades med att konkretisera hur 25 %-målet om ekologiska produkter i länets offentliga kök ska genomföras.

Baltcoast

Projektet har beviljats delfinansiering från EU-programmet Interreg IIB Baltic Sea Region. Lead partner har varit Ministeriet i Mecklenburg-Vorpommern och 25 partners från sju östersjöländer har deltagit. Projektet genomförs under åren 2002 - 2005 och avslutades under hösten 2005.

BALTCOAST har fokuserats på hur de motstående intressena bevarande och ekonomiskt utnyttjande skall hanteras i en planeringssituation. Projektet har även prövat om EU:s idéer om Integrerad förvaltning av kustområden (ICZM) kan genomföras inom ramen för de deltagande ländernas planeringssystem och regelverk eller om ändringar krävs.

Projektet har varit uppbyggt i följande steg:

1. Inventering av nuvarande arbetssätt och regelverk
2. Identifiering av vilka motstående intressen som finns
3. Föreslå och diskutera praktiska lösningar
4. Testa föreslagna lösningar
5. Föreslå hur EU-modellen för integrerad förvaltning av kustområden ICZM kan infogas i fysik planering och i utvecklingsarbetet i kustområden
6. Rekommendera ändringar av gällande nationella och transnationella regelverk, om så behövs.

Ett antal rapporter har tagits fram, som kommer att publiceras i samarbete med VASAB.

Skogen vid kusten

Projektet, som leds av Skogsvårdsstyrelsen i Östra Götaland, är en del av arbetet med att utarbeta en modell för en integrerad förvaltning av kustområden inom Europeiska Unionen. Länsstyrelsen är en av nio parter, som deltar i projektet. Projekttiden är 2002 - 2007 och projektet skall resultera i rekommendationer när det gäller integration av skogsbruk och naturvård i kustområdenas utveckling. Projektet samarbetar med andra projekt runt Östersjön. En internationell expertgrupp följer arbetet och kunskaper om projektets resultat skall spridas i projektområdet och till länder runt Östersjön.

Baltic Balance

Baltic Balance är ett Interreg III B-projekt, som har som tema att ta fram modeller och verktyg för att åstadkomma en mer balanserad utveckling mellan stad och land. Deltagande partners finns i Sverige, Tyskland, Danmark, Estland och Litauen. Arbetet leds från Länsstyrelsen i Kalmar län.

Projektet arbetar med både ekonomisk och

fysisk planering. En väsentlig del av arbetet har koppling till att stärka landsbygdsområdets identitet genom att skapa nya inkomstkällor och att finna innovativa servicelösningar. En kärnpunkt i projektet är att arbeta med ett underifrånperspektiv och att skapa utrymme för en förhandlings-situation mellan lokala grupper och berörd kommun för att föra planarbetet framåt.

En väg att åstadkomma transnationellt erfarenhetsutbyte är att engagera studenter och universitet från de olika parternas områden. Se vidare om projektet på hemsidan www.balticbalance.se

State Territorial Representatives

Landshövdingen deltar som svensk landshövdingerepresentant i det europeiska nätverket State Territorial Representatives (STR). Kostnaden för uppdraget uppgår till 60 tkr per år och finansieras via finansdepartementet.

PROJEKT	FINANSIERING UNDER PROJEKTPERIODEN	KOSTNADER 2005
BALTCOAST	Länsstyrelsen	1 500 000 kr
	INTERREG IIIB BSR	1 500 000 kr
SKOGEN VID KUSTEN	Lst Kultur	1 000 000 kr
	Lst Naturvård	400 000 kr
	Lst Regional Utv.	570 000 kr
	EU-Life Miljö	1 577 000 kr
BAL TIC BALANCE	Länsstyrelsen	171 584 €
	INTERREG IIIB	171 584 €
BERAS	Länsstyrelsen	250 000 kr
	INTERREG IIIBSR II	300 000 kr
ODLINGSLANDSKAP I SYDÖSTRA EUROPA	Länsstyrelsen	172 000 kr
	Naturvårdsverket	49 500 kr
SKÖTSEL AV NYCKELBIOTOPER I LETTLAND	Skogsvårdsstyrelsen	283 000 kr
SKÖTSELPLAN FÖR VISULANÅSET I KALININGRAD	Naturvårdsverket	95 000 kr
	Naturvårdsverket	550 000 kr
STATE TERRITORIAL REPRESENTATIVES	Anslag	60 000 kr
		65 839 kr

Uppdrag 4

Länsstyrelserna skall bistå regeringen och centrala myndigheter i arbetet med att förbereda och utarbeta ett nytt miljö- och landsbygdsprogram för perioden 2007-2013.

Åtterrapporering

Länsstyrelserna har under året varit representerade i olika arbetsgrupper i utarbetandet av det nya landsbygdsprogrammet, enligt det uppdrag som regeringen gav Statens jordbruksverk under oktober 2004. På Landsbygdskommitténs rådslag som har genomförts över landet, deltog en delegation från Länsstyrelsen i Emmaboda. En

representant för Länsstyrelsen har även deltagit i referensgruppsmöte avseende utarbetande av regionala LBU-program.

Länsstyrelsen har varit representerad i arbetet med det tekniska underlaget om styrmedel och ersättningsmodeller för kollektiva nyttigheter.

Uppdrag 18

Utöver den normala ärendehanteringens skall länsstyrelserna redovisa och bedöma resultatet av de viktigaste insatserna för att främja bostadsförsörjningen. Åtgärder för att hantera bostadsöverskott skall därvid beaktas. Länsstyrelserna skall också redovisa i vilken utsträckning arbetet med att främja bostadsförsörjningen integrerats med det övergripande miljömålsarbetet samt redogöra för eventuella målkonflikter.

Åtterrapporering***Faktiskt bostadsbyggande***

Totalt i länet har bostadsbyggandet fortsatt öka under 2005. Enligt SCB:s statistik kan noteras följande serie för färdigställda lägenheter/nybyggnad:

År	småhus	flerbo- stadshus	totalt
2002	30	206	236
2003	63	241	304
2004	292	91	383

Allmänt om befolkning och överskott på lägenheter

Under år 2003 ökade länets befolkning med 259 personer till 234 886. Befolkningsförändringen 2004 var däremot åter negativ och länet tappade ca 400 invånare. Raset har fortsatt under 2005 och folkmängden efter tredje kvartalet 2005 var 233 982, eller en minskning med 514 personer sedan årsskiftet. Endast Kalmar och i

någon mån Vimmerby har ökat. Störst är minskningarna i inlandskommunerna Högsby och Hultsfred. Nästan hälften av kommunerna har dock fler inflyttningar än utflyttningar. Problemet är att det föds för få barn, mycket beroende på att det är svårt att få tillbaka ungdomarna till länet efter avslutade studier. Till Kalmar flyttar folk från egna länet medan det till Västervik flyttar folk från övriga Sverige.

Till följd härav och den negativa befolkningssiffran har även antalet tomma lägenheter ökat något. Detta är dock mest markant i den norra länsdelen med undantag för Vimmerby kommun. Oskarshamns kommun, som har länets största reserv av lägenheter i allmännyttan, sålde ut drygt 200 lägenheter 2004 och planerar även under 2005 och 2006 för ytterligare utförsäljningar till privata företag för fortsatt utnyttning eller eventuellt omvandling till fritidsbostäder. Det finns en klar tendens i länet att allmännyttan försöker sälja av sina

bostäder i de mindre samhällena i kommunen. Befolkningen vill bo i centralorten med tanke på service. En del bostäder byggda på 50-talet river allmännyttan beroende på att tillgängligheten i bostaden är för kostsam att uppnå till rimlig hyra.

Sammantaget finns det lediga boendemöjligheter i länet men inte där efterfrågan är som störst, i Kalmar. Kalmar kommun har stora problem med att minska bostadsbristen beroende på att bostadsprojekten har överklagats, vilket fördröjer inflyttning med flera år.

Viktiga insatser för att främja bostadsförsörjningen

Vid de träffar som Länsstyrelsen regelbundet har med kommunerna framhålls vikten av att planera för fler bostäder i bostadsråden och i övrigt där det behövs för att erbjuda ett varierat utbud av goda bostäder i olika miljöer. Vikten av att ha fysiska planer i reserv och som strategiska förberedelser betonas.

Bristen på mark- och planberedskap har tidigare visat sig markant i Kalmar kommun och vid yttrande över kommunens bostadsförsörjningsprogram har Länsstyrelsen påtalat att 200 - 300 lägenheter per år inte är tillräckligt. Kommunen har nu höjt detta till 500 lägenheter per år fram till 2007. Planberedskapen har ökats och bl.a. har flera nya planerare och arkitekter anställts.

Länsstyrelsen har informerat om investeringsbidrag och investeringsstimulans för byggandet av hyresbostäder i tillväxtområden. Hittills har stimulansen utnyttjats i fem kommuner i länet. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att dessa kommuner har tillväxt enligt förordningens mening under 2005. I samband med bostadsmarknadsenkäten (BME) 2006 kan Länsstyrelsen eventuellt utöka denna bedömning.

I anslutning till BME har Länsstyrelsen tagit fram en informationsfolder *Byggande och boende i Kalmar län*. I denna redovisas aktuella siffror för det faktiska

och planerade bostadsbyggandet i länets kommuner.

Bostadsmarknaden på Öland är i huvudsak i balans. Den ökande efterfrågan i Mörbylånga har bl.a. mötts med ökad planberedskap och planerade projekt med attraktiva lägenheter i Färjestadens hamnområde.

Noterbart i övrigt är att småhusbyggandet ökar väldigt markant. Sedan 2004 har byggandet fördubblats i Kalmar och Mörbylånga, men ökningarna redovisas även i Vimmerby samt för Oskarshamn och Västerviks kustområden.

Integrering med miljömålsarbetet och målkonflikter

Länet har antagit regionala miljömål (regionalisering av delmål 1, God bebyggd miljö) som innebär att byggande i goda kollektivtrafiklägen bör uppmärksammas och stimuleras. Samtidigt har länet en hög andel glesbygdsboende och boende i småorter vilket betyder att bilen är en nödvändighet eftersom tillgång till allmänna kommunikationsmedel saknas eller är mycket begränsade. Målkonflikter kan då uppstå mellan miljömålen Begränsad klimatpåverkan och God bebyggd miljö.

En ökad efterfrågan på boende på Öland visar sig inte minst genom att fritidshus byggs till och blir permanentboende. Efterfrågan på boende finns också i skärgårdsområdena, speciellt i Västervik och i kust- och vattennära miljöer.

Denna konflikt mellan det utspridda attraktiva (och troligen för folkhälsan positiva) boendet och icke miljövänliga transporter kan endast mötas med förbättrade kollektiva kommunikationer, t.ex. bussar och tåg.

Bevarandebeståndet för naturvård, kulturmiljö, strandskydd, m.m. ställs ofta mot exploateringsintressena i attraktiva och efterfrågade boendemiljöer. I länets regionala utvecklingsprogram (RUP III) anges som en av hörnstenarna för regional tillväxt att "länet måste utvecklas så att det blir attraktivt att bo och verka i". Det förslag till ett förnyat strandskydd som reger-

ingen lagt fram under året kommer inte, om det genomförs, att nämnvärt underlätta för att skapa boende där folk efterfrågar det.

Målkonflikter med bevarandeintressen leder också ofta till att ärenden överklagas, vilket försenar och fördyrar bostadsprojekten med ibland långa handläggnings-tider hos överprövande myndigheter.

Andra konflikter kan vara att bevarande-intressena också kräver ett hänsynstagande till miljön som innebär att exploitörer inte kan bygga det antal bostäder som kalkylerats för att få en rimlig finansiering av sina projekt. I vissa fall kan detta leda till att projekten uteblir och läggs ner.

Resultatet av insatserna

Resultatet av Länsstyrelsens arbete med bostadsförsörjningsfrågor kan avläsas på kort respektive lång sikt beroende på arbetets och insatsernas karaktär. De riktade stöden till byggande av mindre hyreslägenheter har haft en effekt på ökat bostadsbyggande. Troligt är dock att den längre perioden med lågt ränteläge varit avgörande för det ökade byggandet. Effekterna av olika planeringsinsatser som t.ex. återkommande rådgivning i positiv anda från myndigheter m.fl. syns först på några års sikt.

Uppdrag 22

Länsstyrelserna skall medverka i NUTEK:s arbete med att anpassa och utveckla datasystemet STINS/NYPS.

Åtterrapporing

Länsstyrelsen, tillsammans med Regionförbundet i Kalmar län, medverkar aktivt i NUTEK:s arbete med utveckling av datasystemet STINS/NYPS. Genom överens-

kommelse med NUTEK och Regionförbundet representeras Länsstyrelsen i styr- och arbetsgrupper av Regionförbundet.

Uppdrag 25

Länsstyrelserna skall kommentera andelen beviljade medel under anslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder som avser medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen och EU:s strukturfondsprogram. Länsstyrelserna skall i förekommande fall även kommentera och motivera varför medel på anslaget 33:1 inte medfinansierat nämnda program.

Åtterrapporing

Länsstyrelsen har ur anslag 33:1 beviljat 21 nya projekt till ett belopp av 4,8 mnkr under året. Länsstyrelsen har bland de näringslivsriktade projekten valt att prioritera projekt som har miljö-, jämställdhets-, hållbarhets- och landsbygdsprofil. Ansökningar om projekt med ren näringslivsanknytning har inte förekommit.

Länsstyrelsen har under året beviljat 1,4 mnkr vilket motsvarar 18 % av bemyndigandetrymmet till medfinansiering av

projekt inom de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen. Beviljade medel som avser medfinansiering av projekt som följer det regionala tillväxtprogrammet uppgår till ca 3,3 mnkr vilket motsvarar ungefär 44 % av bemyndigandetrymmet.

Länsstyrelsen bedriver också ett antal projekt som inte direkt anknyter till det regionala tillväxtprogrammet men som i sin förlängning får betydelse för genom-

förändret av både det regionala utvecklingsprogrammet och det regionala tillväxtprogrammet. Bland dessa kan nämnas arbetet med analys av service i länets lands- och glesbygder och samverkan av integration. Underlaget som framkommer i projekten utgör ett väsentligt underlag för utveckling av landsbygdsservicen och integrationsarbetet i länet.

Länsstyrelsen har bl.a. initierat ett projekt inom vilket stöd ges till kommunerna för

framtagande av lokala serviceplaner i GIS-format. Projektet drivs i samarbete med Regionförbundet. Inom projektet har anordnats en seminarierie samt ett antal arbetsdagar där GIS-stöd och faktaunderlag finns tillgängligt för de kommuner som önskar utveckla en egen plan. Av länets tolv kommuner deltar för närvarande tio i projektet.

Uppdrag 26

Länsstyrelserna skall redovisa grunderna för gjorda prioriteringar inom anslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder. Det avser prioriteringar mellan företagsstöd och regional projektverksamhet. Det avser vidare prioriteringar mellan olika företagsstöd och mellan insatser inom den regionala projektverksamheten. Redovisa hur hållbar utveckling med fokus på jämställdhets-, integrations- och miljöperspektiven har prioriterats, så att insatserna bidrar till att uppfylla de nationella målen för respektive perspektiv.

Åtterrapporering

För ändamålet regional projektverksamhet har Länsstyrelsen tilldelats en mindre summa. Enligt regleringsbrev avseende anslag 33:1 ska Länsstyrelsen med hjälp av dessa projektmedel vidareutveckla rollen som samordnare av statliga insatser i det regionala utvecklingsarbetet, insatser för samordnade servicelösningar i glesbygd och vissa jämställdhetsinsatser.

Länsstyrelsens jämställdhetsexpert ingår i tillväxtprogrammets analysgrupp och har härigenom bidragit till att programmet har fått ett tydligare jämställdhetsperspektiv. Länsstyrelsen har under året finansierat projekt där jämställdhet utgör en integrerad del av verksamheten inom projektet.

Länsstyrelsen har under året tagit initiativ till integrationsprojekt i länet i samverkan med Hultsfreds kommun, Västerviks kommun, Internationella Företagarföreningen (IFS) och Migrationsverket. Huvudsyftet är att skapa mötestillfällen för personer med invandrarbakgrund och övriga invånare i Sverige. Det har samtidigt getts information av olika statliga organisationer om

deras verksamheter, föreningar med olika fritidsaktiviteter samt information om den stöttning man kan få vid start av företag. Dessa aktiviteter kommer att vidareutvecklas under 2006 och kommer att omfatta fler kommuner i länet.

Länsstyrelsen har, som ett led i integrationsarbetet, initierat ett samverkansavtal på regional nivå mellan de regionala aktörerna i länet, Migrationsverket och Integrationsverket. Länsstyrelsen tar även aktivt del i det arbete som genomförs i ALMI: s regi, det som tidigare bedrevs i Internationella Företagarföreningens regi (IFS).

Länsstyrelsen och Regionförbundet har under året fördjupat sitt samarbete. Länsledningen och Regionförbundets presidium träffas regelbundet. Länsstyrelsen deltar i ett flertal arbetsgrupper med koppling till tillväxtarbetet, bl.a. inom regional utveckling, miljö, jämställdhet, integration och kultur. Länsstyrelsen har under året tillsammans med Regionförbundet och ett flertal andra aktörer som en av pilot-

regionerna deltagit i det gemensamma nationella hållbara metodutvecklingsarbetet kring regionala utvecklingsprogram under ledning av NUTEK.

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med analys av service i länets lands- och glesbygder. Länsstyrelsen och Regionförbundet arbetar tillsammans för att tillsammans med kommunerna arbeta fram aktuella serviceplaner. En serviceplan skiljer sig från en varuförsörjningsplan genom att den integrerar planer för varuförsörjning med övrig samhällsplanering för att få en helhetssyn. Ett syfte med projektet är att på sikt utveckla samverkanslösningar mellan kommersiell och offentlig service så att bättre förutsättningar skapas för en god servicenivå i länet.

Länsstyrelsen driver ett antal projekt/verksamheter som integrerar miljö, jämställdhet och etnisk mångfald. Projekten drivs ofta i samarbete med andra intressenter. Att arbeta med hållbarhetsaspekter och tvärspektoriella synsätt i projektverksamheten kräver insatser/kunskaper om hur myndigheten för ut budskapen och hur dessa tas emot. För att ytterligare stärka integrationen mellan de olika hållbarhetsdimensionerna (ekonomisk, miljömässig och social) har Länsstyrelsen under året fortsatt uppbyggnaden av sekretariatet för hållbar utveckling. En huvuduppgift för sekretariatet är att samordna Länsstyrelsens tvärspektoriella arbete utifrån ett hållbarhetsperspektiv, samt att aktivt medverka till utveckling av metoder och rutiner för integration av hållbarhetsaspekterna i all verksamhet.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

Sammanställningen skall göras enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

		2005	2004	2003	2002	2001
Låneram	beviljad	7 500	6 000	5 640	5 640	5 640
	utnyttjad	5 974	5 106	4 615	4 373	3 367
Kontokredit hos RGK	beviljad	18 000	18 000	18 000	18 000	15 000
	max. utnyttjad	0	0	0	0	11 234
Räntekonto	räntekostnader	0	0	0	0	51
	ränteintäkter	685	426	321	475	209
Totala avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7)	mynd. disponerar	3 759	3 735	4 102	5 336	5 080
	mynd. ej disponerar	5 822	5 273	5 718	5 398	5 444
Jämförelse med beräknade avgiftsintäkter (ktogrupp 31- 34, 7) enl. regleringsbrev		5 550	-	-	-	-
Anslagskredit 18 32:1:7 Förvaltningskostn.	beviljad	0	2 129	1 003	2 000	1 800
	utnyttjad	0	193	0	0	0
19 33:1:7 Allm.reg.pol.åtg.	beviljad	0	400	340	340	320
	utnyttjad	0	53	0	0	0
Summa utg. Reservationer 18 32:1:7 Förvaltningskostn.		2 007	-193	1 761	1 724	549
19 33:1:7 Allm.reg.pol.åtg.		773	-53	101	42	37
Summa anslagssparande		2 007	0	1 761	1 724	549
- därav intecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		2 007	-	1 761	1 724	549
Bemyndiganden	tilldelat	7 500	6 000	5 300	5 300	5 000
	summa	3 284	3 418	4 524	4 198	2 051
	åtaganden					
Årsarbetskrafter (åa)		184	182	170	165	154
Medelantalet anställda		213	209	199	201	187
Driftkostnad per åa		750	753	713	731	674
Årets kapitalförändring		1 825	-1 797	-1 757	-469	373
Balanserad kapitalförändring		-9 022	-7 225	-5 468	-4 999	-5 372

RESULTATRÄKNING

	2005	2004	Not
	tkr	tkr	
Verksamhetens intäkter			
Intäkter från anslag	73 919	77 135	1
Intäkter av avgifter o. andra ersättningar	3 759	3 735	2
Intäkter av bidrag	61 607	53 809	3
Finansiella intäkter	689	430	4
Summa verksamhetens intäkter	139 974	135 109	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-86 452	-87 682	5
Kostnader för lokaler	-8 893	-8 908	
Övriga driftskostnader	-40 246	-37 500	6
Finansiella kostnader	-137	-179	7
Avskrivningar o. nedskrivn	-2 421	-2 637	
Summa verksamhetens kostnader	-138 149	-136 907	
Verksamhetsutfall	1 825	-1 797	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter och andra ersättningar som inte disponeras av myndigheten	5 822	5 273	8
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten	-5 822	-5 273	
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	7 231	7 654	9
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	73 891	93 099	10
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	8 443	4 101	11
Upplösning av fonder för transfereringsändamål	153	20	12
Lämnade bidrag	-89 718	-104 874	13
Saldo	0	0	
Årets kapitalförändring	1 825	-1 797	14

BALANSRÄKNING

	2005-12-31 tkr	2004-12-31 tkr	Not
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	1 418	929	
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier mm	4 614	4 196	15
Utlåning	616	792	16
Fordringar			
Kundfordringar	174	173	
Fordringar hos andra myndigheter	5 472	9 487	17
Övriga fordringar	1 340	1 704	
Summa fordringar	6 986	11 364	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	2 013	1 994	18
Upplupna bidragsintäkter	13 846	8 325	19
Övriga upplupna intäkter	256	61	
Summa periodavgränsningsposter	16 115	10 380	
Avräkning statsverket	61 120	47 014	20
Kassa och bank			
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	30 001	29 528	21
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	1 208	1 054	22
Summa kassa och bank	31 209	30 582	
Summa Tillgångar	122 078	105 257	

	2005-12-31 tkr	2004-12-31 tkr	Not
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	-9 022	-7 225	23
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	1 825	-1 797	
Summa myndighetskapital	-7 197	-9 022	
Fonder	222	375	24
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	354	448	25
Skulder mm			
Lån i Riksgäldskontoret	5 974	5 106	26
Skulder till andra myndigheter	6 265	7 114	27
Leverantörsskulder	5 983	6 620	
Övriga skulder	1 818	3 457	28
Depositioner	1 216	1 059	29
Summa skulder mm	21 256	23 356	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	7 068	8 852	30
Oförbrukade bidrag	100 375	81 248	31
Summa periodavgränsningsposter	107 443	90 100	
Summa Kapital och Skulder	122 078	105 257	

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag		Ingående överföringsbelopp 2005-01-01	Årets tilldelning enl.reg.brev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
18 32:1:7	Länsstyrelserna m.m. (ram)	-193	73 338	73 145	-71 138	2 007
18 32:2:1	Kommunala samverkansorgan m.m.(o)	0	6 638	6 638	-6 638	0
19 33:1:7	Allmänna reg.politiska åtgärder (ram)	-53	4 200	4 147	-3 374	773
	Summa Anslag	-246	84 176	83 930	-81 150	2 780

Redovisning mot inkomstitel (tkr)

Inkomstitel	Beräknat belopp	Inkomster
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	700	766
2536 Lotteriavgifter	30	5
2537 Miljöskyddsavgifter	4 000	4 087
2539 Täckavgifter	400	658
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	250	
2552 01 Övriga offentligrättsliga avgifter (stiftelser, tillsyn)		88
2552 02 Övriga offentligrättsliga avgifter (stiftelser, register)		99
2552 03 Övriga offentligrättsliga avgifter (avfallsförordningen)		52
2714 04 Sanktionsavgifter (överlastavgifter)	90	52
28119 Övriga inkomster	80	15
Summa Inkomster	5 550	5 822

Redovisning mot bemyndiganden

Anslag	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år		
				2006	2007	2008
19 33:1:7 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	7 500	3 418	3 284	3 284	-	-

Finansiella villkor

Villkor 1: 18 32:1 Länsstyrelsens ramanslag

Länsstyrelsen disponerar ett räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret. Kreditutrymmet på räntekontot är 18 000 tkr. Räntekontokrediterna har inte utnyttjats under 2005. Till räntekontot överförs varje månad en tolfedel av tilldelat anslag.

Länsstyrelsen har ingen anslagskredit på sitt ramanslag. Anslaget är tilldelat i regleringsbrev 2004-12-16, 2005-05-04, 2005-06-22 och 2005-12-08.

Villkor 2: 18:32:2 Kommunala samverkansorgan m.m.

Anslaget skall finansiera förvaltningskostnader hos Regionförbundet i Kalmar län med anledning av lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen. Länsstyrelsen i Kalmar län skall varje månad utbetala en tolfedel av anslaget till Regionförbundet i Kalmar län. Anslaget är tilldelat i regleringsbrev 2004-12-16

Villkor 3: Deponerade medel

Medel som deponeras hos Länsstyrelsen skall sättas in på ett särskilt räntekonto i Riksgäldskontoret. Länsstyrelsen har dessa medel placerade på ett särskilt konto.

Villkor 4: 19 33:1 Regionalpolitiska åtgärder

Länsstyrelsen kan med stöd av bemyndigande under år 2005 göra ekonomiska åtaganden i samband med regionala utvecklingspolitiska åtaganden som innebär utgifter under perioden 2006-2013 på högst 7 500 tkr. Av bemyndiganderamen har 3 283 tkr utnyttjats.

Av tilldelat anslag får Länsstyrelsen utöver ordinarie ramanslag för förvaltningsändamål använda högst 330 tkr för att främst utvärdera insatser inom de regionala tillväxtprogrammen samt vid behov även säkerställa uppföljningssystem m.m. i samband med bemyndigandesystemet på anslaget. 225 tkr har utnyttjats för detta ändamål. Anslaget är tilldelat i regleringsbrev 2004-12-22 och 2005-06-30.

FINANSIERINGSANALYS

	tkr	2005	2004	Not
Drift				
<i>Kostnader</i>		-135 822	-134 145	32
Finansiering av drift				
Intäkter av anslag	73 919		77 135	
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	3 759		3 735	
Intäkter av bidrag	61 606		53 809	
Övriga intäkter	689		430	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>		139 974	135 109	
<i>Ökning (-) av kortfristiga fordringar</i>		-1 357	-7 003	
<i>Ökning (+) av kortfristiga skulder</i>		1 488	31 788	
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		4 284	25 749	
Investeringar				
Investeringar i materiella tillgångar	-2 545		-2 538	
Investeringar i immateriella tillgångar	-783		-679	
<i>Summa investeringsutgifter</i>		-3 328	-3 217	
Finansiering av investeringar				
Lån från Riksgäldskontoret	3 210		3 225	
- amorteringar	-2 342		-2 734	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>		868	491	
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-2 460	-2 726	
Låneverksamhet				
Amorteringar	176		250	
<i>Summa låneutgifter</i>		176	250	
Finansiering av låneverksamhet				
Medel som erhållits från myndighet				
- amorteringar	-176		-250	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av låneverksamhet</i>		-176	-250	
KASSAFLÖDE FRÅN LÅNEVERKSAMHET		0	0	

	tkr	2005	2004
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m m samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		5 822	5 273
Minskning (+) av kortfristiga fordringar		0	483
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>		5 823	5 756
<i>Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet</i>		-5 822	-5 273
KASSAFLÖDE FRÅN UPPBÖRDSVERKSAMHET		0	483

	tkr	2005	2004
Transfereringsverksamhet			
Lämnade bidrag		-89 718	-104 874
Ökning (+) av kortfristiga skulder		12 909	36 117
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>		-76 809	-68 757
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		7 231	7 654
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		73 891	93 099
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		8 596	4 121
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet</i>		89 718	104 874
KASSAFLÖDE FRÅN TRANSFERERINGSVERKSAMHET		12 909	36 117

FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	14 733	59 623
------------------------------------	---------------	---------------

Specifikation av förändring av likvida medel

	2005	2004
Likvida medel vid årets början	77 596	17 974
Ökning (+) av tillgodohavande RGK	627	19 294
Minskning (-) av avräkning med statsverket	14 106	40 329
Summa förändring av likvida medel	14 733	59 623
Likvida medel vid årets slut	92 329	77 596

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Uppgifter om sjukfrånvaro redovisas under Organisationsstyrning s. 95.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring med nedan angivna undantag

Sanktionsavgifter (överlastavgifter) (52 tkr) redovisas under intäkter av avgifter och andra ersättningar som inte disponeras av myndigheten, men borde ha redovisats under intäkter av uppbörd.

Övriga fordringar har tagits upp med belopp motsvarande vad som beräknas erhållas.

Reglerna om prioriterade fordringar ändades den 1 januari 2004. Detta gjorde att lönegarantifordringarna har högre prioritet. Till följd av detta har 97 % av lönegarantifordran värderats från 2004 och inte som tidigare fullt ut. Värderingen av lönegarantifordran har skett i samråd med respektive konkursförvaltare.

Gränsdragning mellan transferering och driftskostnader

Som transfereringar redovisas lämnade bidrag. Dessa avräknas kassamässigt mot anslagen. Övrig verksamhet redovisas i verksamhetsavsnittet och avräknas utgiftsmässigt mot anslagen.

Likvida medel/betalningar

Länsstyrelsen har två betalningsflöden. Anslaget 19 33:1:7 Allmänna reg. pol. åtgärder, transfereringsmedel från Socialstyrelsen, älgvårdsfonden, transfereringsmedel för kalkning och efterbehandling betalas via icke räntebärande flöde. Anslagen 18 32:1:7 Länsstyrelserna m.m. och 18 32:2:1 Kommunala samverkansorgan placeras räntebärande. Samtliga övriga betalningar verkställs i räntebärande flöde.

Länsstyrelsen har ett särskilt räntekonto för deponerade medel.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgång.

Anläggningarna skrivs av linjärt under den bedömda livslängden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

ADB-utrustning (ex. persondatorer, skrivare, resursdatorer)	3 år
Maskiner och inventarier (ex. kopiatorer, faxar, mätutrustning, möbler)	5 år
Rättigheter och immateriella anläggningstillgångar	5 år
Bilar	7 år

Periodavgränsningar

Återkommande utgifter, vilka uppgår till ungefär lika stora belopp årligen, har inte periodiserats.

Kommentarer till noterna

Belopp i tkr där annat ej anges. Belopp som anges inom parentes avser föregående år.

Not 1. Intäkter av anslag

	2005	2004
18 32:1:7 Länsstyrelsens ramanslag	71 135	73 949
19 33:1:7 Allmänna reg.pol. åtgärder	2 784	3 186
Summa	73 919	77 135

Not 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen uppgår till 204 (325) tkr och avser framförallt intäkter av utbildning och konferenser. Intäkterna från den avgiftsfinansierade körkortsverksamheten uppgår till 1 471 (1 260) tkr och kostnaderna uppgår till 1 444 (1 585) tkr. Intäkterna från den avgiftsfinansierade verksamheten inom lantbruksområdet (och djurskydd) uppgår till 730 (660) tkr. 400 (367) avser intäkter från älgvårdsfonden för bl.a. administrationskostnader.

Not 3. Intäkter av bidrag

Naturvårdsverket	31 000	17 000
Riksantikvarieämbetet	7 572	6 438
Jordbruksverket	11 909	14 373
Räddningsverket	2 214	1 995
Boverket	635	44
Fiskeriverket	769	1 204
Krisberedskapsmyndigheten	1 622	1 187
AMS	575	830
Övriga statliga bidrag	2 997	3 822
EU	-	4 606
Övriga bidrag	2 314	2 310
Summa bidrag	61 607	53 809

Not 4. Finansiella intäkter

685 (426) tkr avser ränta på räntekontot i Riksgäldskontoret.

Not 5. Kostnader för personal

Lönekostnaden exkl. arbetsgivaravgift, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgår till 55 986 (55 342) tkr.

Not 6. Övriga driftskostnader

Ökningar av driftskostnaderna beror på att köpta tjänster varierar mycket mellan åren i bl.a. projektverksamheten.

Not 7. Finansiella kostnader

109 (148) tkr avser ränta på lån för anläggningstillgångar i Riksgäldskontoret.

Not 8. Intäkter av avgifter och andra ersättningar som inte disponeras av myndigheten

	2005	2004
Expeditions- och ansökningsavgifter	766	681
Lotteriavgifter	5	11
Miljöskyddsavgifter	4 087	3 774
Täktavgifter	658	539
Sanktionsavgifter (överlastavgifter)	52	25
Övriga avgifter	254	243
Summa	5 822	5 273

Not 9. Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag

	2005	2004
18 32:1:7 Länsstyrelsens ramanslag	3	9
18 32:2:7 Regionala självstyrelseorgan	6 638	6 678
19 33:1:7 Allmänna reg.pol. åtgärder	590	967
Summa	7 231	7 654

Not 10. Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag

	2005	2004
Kammarkollegiet	20 000	34 024
Naturvårdsverket	47 015	53 944
Socialstyrelsen	3 376	3 031
Övriga myndigheter	3 500	2 100
Summa	73 891	93 099

Not 11. Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

2 990 (3 984) tkr är medel från Holmen AB och Metsä Tissue AB som används för efterbehandlingsåtgärder inom Övre resp. Nedre Svartsjön.

Not 12. Upplösning av fonder för transfereringsändamål

Avser medel från älgvårdsfonden. Upplösningen av fonden utgör skillnaden mellan fondens utbetalningar 595 (504) tkr och inbetalningar 442 (484) tkr.

Not 13. Lämnade bidrag

Av årets lämnade bidrag avser 39 000 (47 626) tkr efterbehandling av förorenade områden och 25 500 (34 024) tkr lönegarantiutbetalningarna.

Not 14. Årets kapitalförändring

Årets kapitalförändring består av periodiseringsdifferenser såsom skillnader mellan avskrivningar och amorteringar, minskning av semesterlöneskulden, avsättning till kompetensväxling och delpensioner, bokföring av revisionskostnader för årsredovisningen

2005 och överskott i avgiftsfinansierade verksamhet. Överskottet från körkortsverksamheten är 27 (-325) tkr.

Not 15. Maskiner, inventarier m.m.

	2005	2004
Ingående anskaffningsvärde	24 564	22 052
Årets försäljningar/utrangeringar	-	-26
Årets anskaffningsvärde	2 545	2 538
Årets avskrivning	-2 127	-2 476
Ackumulerade avskrivningar	-20 369	-17 893
Utgående balans	4 613	4 195

Not 16. Utlåning

	2005	2004
Ingående balans	792	1 042
Amorteringar	-176	-250
Utgående balans	616	792

Utlåningen avser tre fiskerilån.

Not 17. Fordringar hos andra myndigheter

Minskningen mellan åren beror på att fordran på Kammarkollegiet avseende lönegarantier är 840 tkr år 2005 jämfört med 5 061 tkr år 2004, vilket förklaras av att lönegarantiutbetalningarna i december 2004 var mycket höga. Fordran mervärdesskatt är 2 314 (2 345) tkr.

Not 18. Förutbetalda kostnader

1 919 (1 900) tkr avser hyra för första kvartalet 2006.

Not 19. Upplupna bidragsintäkter

	2005	2004
Jordbruksverket	6 400	4 500
Naturvårdsverket	600	200
Fiskeriverket	1 600	-
EU	4 800	2 800
Övriga	446	825
Summa	13 846	8 325

Not 20. Avräkning med statsverket

	2005	2004
Ingående balans	47 014	6 685
Avräknat mot statsbudgeten:		
- Anslag	81 150	84 789
- Inkomsttitel	-5 822	-5 273
Avräknat mot statsverkets checkräkning:		
- Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-79 976	-78 682
- Uppbördsmedel m.m.	117 251	162 448
- Transfereringar m.m.	-98 497	-122 953
Utgående balans	61 120	47 014

Not 21. Behållning på räntekonto i RGK

	2005	2004
Förvaltningsanslag	2 007	-193
Avgifter	100	100
Bidrag från myndigheter	12 294	13 621
Icke-statliga bidrag	15 600	16 000
Summa	30 001	29 528

Det kortsiktiga likviditetsbehovet (30 dagar) uppgår till 6 500 tkr.

Beviljad räntekontokredit uppgår till 18 000 (18 000) tkr.

Not 22. Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret

Avser särskilt konto för deponerade medel.

Not 23. Balanserad kapitalförändring

Posten består av 8 936 (6 813) tkr periodiseringsdifferenser i den anslagsfinansierade verksamheten och 86 (412) tkr överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Not 24. Fonder

Älgvårdsfonden	2005	2004
Ingående balans	375	395
Inbetalningar	442	484
Utbetalningar	-595	-504
Utgående balans	222	375

Not 25. Avsättningar

	2005	2004
Ingående avsättning	448	323
Årets pensionskostnad	99	286
Årets pensionsutbetalningar	-193	-161
Utgående avsättningar	354	448

Avsättningarna avser delpensioner.

Not 26. Lån i Riksgäldskontoret

	2005	2004
Ingående balans	5 106	4 615
Nyupptagna lån, brutto	3 210	3 225
Amortering	-2 342	-2 734
Utgående balans	5 974	5 106

Länsstyrelsen disponerar en låneram på 7 500 (6 000) tkr.

Not 27. Skulder till andra myndigheter

1 971 (1 800) tkr avser skuld till Kammarkollegiet för lönegarantier. Arbetsgivaravgifter för lönegarantier utbetalda i december är 205 (1 233) tkr.

Not 28. Övriga skulder

Skuld för personalens källskatter avdragen i december uppgår till 1 513 (2 063) tkr och källskatten för lönegarantin uppgår till 210 (1 301) tkr.

Not 29. Depositioner

Hela beloppet avser utomstatliga depositioner för båda åren.

Not 30. Upplupna kostnader

Posten består av semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter 6 466 (6 745) tkr, avsättning för kompetensväxling 451 (482) tkr och revisionskostnader 150 (150) tkr för årsredovisning 2005.

Not 31. Oförbrukade bidrag

	2005	2004
Naturvårdsverket	71 000	49 660
Riksantikvarieämbetet	6 300	5 300
Övriga inomstatliga	6 135	5 188
EU	1 300	1 100
Övriga utomstatliga	15 640	20 000
Summa	100 375	81 248

Av de oförbrukade bidragen avser 75 700 (62 000) tkr bidrag för transfereringar. Av dessa är de utomstatliga medlen 15 640 (18 630) tkr medel från Holmen AB och Metsää Tissue AB som ska används för efterbehandlingsåtgärder inom Övre resp. Nedre Svartsjön.

Not 32. Kostnader (finansieringsanalys)

	2005	2004
Verksamhetskostnader	138 149	136 907
Avskrivningar	-2 421	-2 637
Avsättningar, delpensioner	93	-125
Kostnader	135 821	134 145

Ersättningar och förmåner - myndighetens ledning (kr)

	2005	2004
Landshövding Sven Lindgren		
- Lön (exkl. sociala avgifter)	802 821	766 720
- Bostadsförmån	98 240	95 380
Länsråd Ulf Färnhök	629 231	623 585
Styrelsen		
- Nils Fredrik Aurelius	4 350	5 800
- Lennart Beijer	4 350	5 800
- Edna Granéli	4 350	5 800
- Marie Norregårdh	4 350	5 800
- Chatrine Pålsson	4 350	5 800
- Agneta Ringman	2 900	5 800
- Claes Thegerström	5 800	7 250
- Jan Thuresson	4 350	7 250

Ledningens uppdrag i andra statliga myndigheter och aktiebolag 2005

Landshövding Sven Lindgren har haft följande statliga styrelseuppdrag: Krisberedskapsmyndigheten, Länsarbetsnämnden Kalmar län och Skogsvårdsstyrelsen Östra Götaland.

Länsråd Ulf Färnhök har varit styrelseledamot i AB Nordea Kalmar.

Styrelsen

Nils Fredrik Aurelius

SPAR-nämnden

Regeringens råd för kontakt med trossamfunden

Lennart Beijer

Rymdstyrelsen

Fastighetsbolaget Spartacus AB

Förvaltning AB Smålandsbanan

Edna Granéli

Regerings forskningsberedning

Fakultetsnämnden vid Högskolan i Kalmar

Umeå Marina Forskningscentrum (Umeå universitet)

Marie Norregårdh

Högskolan i Kalmar

Chatrine Pålsson

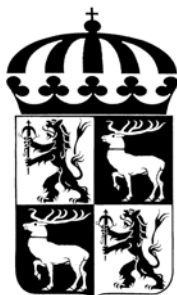
Statens Medicinskt Etiska Råd (SMER)

Socialstyrelsens rättsliga råd

Agneta Ringman

Fortbildning för journalister (Fojo) Högskolan i Kalmar

AB Trav och Galopp

LÄNSSTYRELSEN KALMAR LÄN

Malmbrogatan 6, 391 86 Kalmar
Telefon 0480-820 00 • Telefax 0480-822 75
E-post: lansstyrelsen@h.lst.se • Hemsida: <http://www.h.lst.se>

Dnr 100-9114-05
Februari 2006